سالروز شهادت مولی الموحدین، امیرالمومنین حضرت علی(ع) را تسلیت می‌گوییم

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR

تعادل

نیاز اقتصاد ایران

پنجشنبه ۲۵ اردیبهشت ۱۳۹۹ | ۲۰ رمضان ۱۴۴۱ | سال ششم | شماره ۱۶۵۹ | ۸ صفحه | قیمت: ۳۰۰۰ تومان

Vol. 6 | No. 1659 | Thu. May 14. 2020

دلار	یورو	تمام‌سکه	شاخص بورس
--	--	۷۱۵۰۰۰۰ تومان	۱۰۱۷۶۶۲

اثر بهبود منابع بانک مرکزی و احیای صادرات بر بازار ارز

رییس کل بانک مرکزی در مورد بازار ارز به خریداران هشدار داد

صفحه ۳

سرگذشت مسکن در ۶ دهه گذشته

۱۱ راهکار مرکز پژوهش‌ها برای توسعه مسکن و شهرسازی

صفحه ۵

محمدرضا نجفی‌منش در گفت‌وگو با «تعادل»:

بهترین قیمت‌گذار خودرو، بازار است

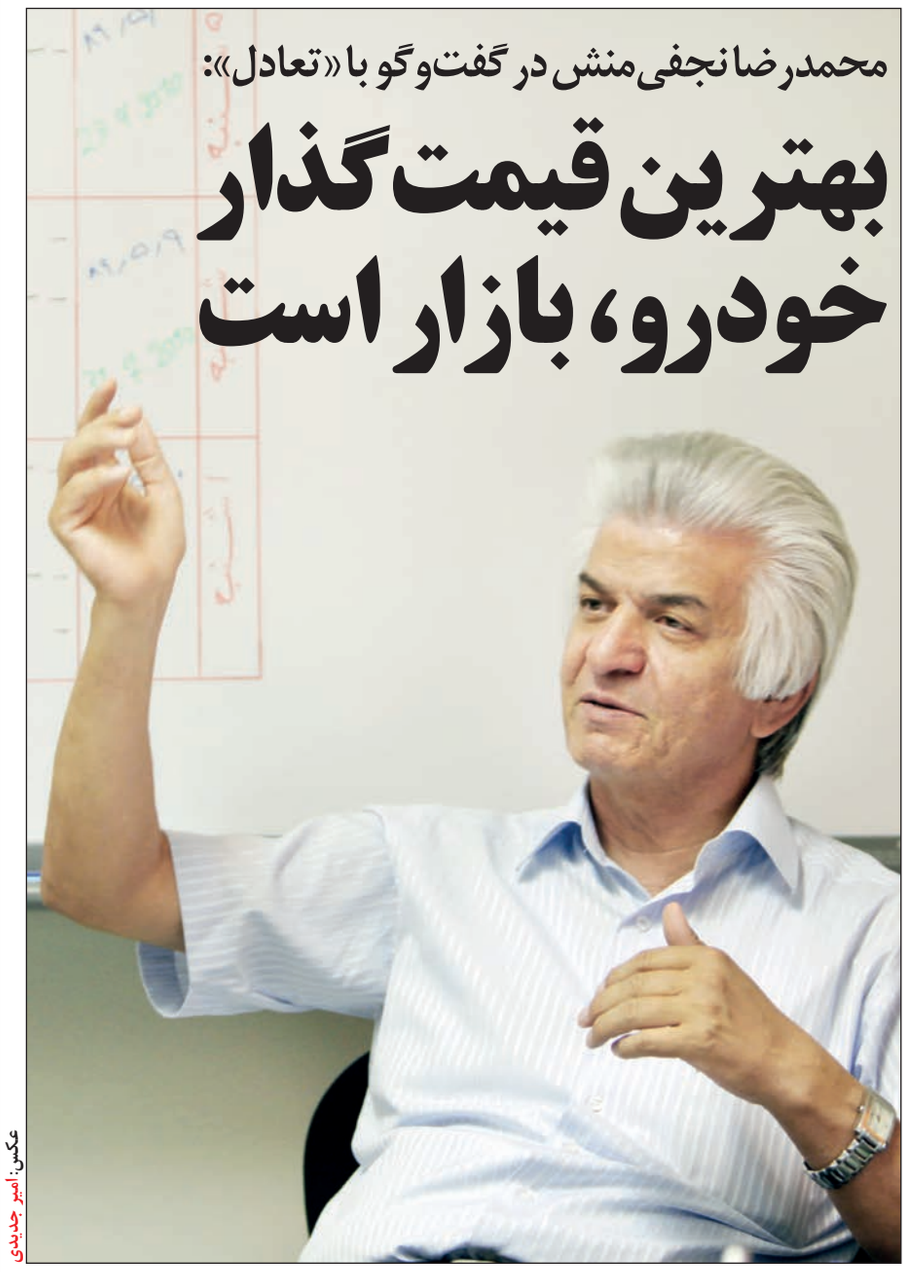

عکس: امیر جدیدی

گروه پشتیبانی تولید | پراید ۹۰ میلیون تومانی؛ این امروز پر تکرارترین جمله‌ای است که در بازار خودروی ایران شنیده می‌شود. خودرویی که قرار بود با وجود تمام انتقادات از سطح کیفیت و ایمنی، گزینه‌ای ارزان برای خودرودار شدن اقشار کم‌درآمد باشد، امروز خود به مرز ۱۰۰ میلیون تومان رسیده و دیگر خودروهای داخلی نیز همزمان افزایش قیمت جدی را تجربه کرده‌اند. در این سال‌ها با وجود اشاره‌هایی که از فعالان صنعت خودرو برای عبور از قیمت‌گذاری دولتی و آزادسازی نرخ‌ها صورت می‌گرفت، دولت همچنان در نرخ‌گذاری باقی ماند و از شورای رقابت تا ورود وزارت صمت، تلاش کرد نرخ‌ها را مدیریت کند. در نتیجه امروز خودروسازان و قطعه‌سازان از زیان‌های سال‌های گذشته و بدهی‌های انباشته شده می‌گویند، مردم از افزایش قیمت‌ها همزمان با پایین ماندن کیفیت ناراضی‌اند و در دولت نیز برنامه مشخصی دیده نمی‌شود. در روزهای گذشته در کنار مطرح شدن دوباره نام شورای رقابت در قیمت‌گذاری خودرو، رضا رحمانی وزیر صنعت، معدن و تجارت یک ضرب‌الاجل ۲۴ ساعته داد تا بازار مدیریت شود و در همین فاصله با حکم رییس جمهور از کار خود برکنار شد تا شاید سرپرست جدید وزارت‌خانه بتواند شوکی مثبت در این عرصه ایجاد کند. محمدرضا نجفی‌منش - رییس انجمن صنایع همگن قطعه‌سازی خودرو و عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران - در گفت‌وگو با «تعادل» می‌گوید دلیل سردرگم شدن کلاف قیمت خودرو در بازار ایران، پافشاری بی‌دلیل دولت‌ها بر باقی ماندن در عرصه قیمت‌گذاری خودرو است و تا زمانی که این روش ادامه یابد، هر روز باید شاهد قیمت‌های عجیب در بازار خودرو باشیم. او معتقد است، حاشیه بازار، بهترین تعیین‌کننده قیمت خودروست که می‌توان با یک برنامه مشخص در چارچوب آن از سویی فاصله قیمتی عجیب شکل گرفته میان نرخ خودرو در کارخانه و بازار را کاهش داد و از سوی دیگر به کاهش قیمت خودرو تا جایی که اعداد منطقی باشد، فکر کرد.

■ با وجود تمام برنامه‌هایی از ماه‌ها قبل، برای مدیریت قیمت خودرو در بازار صورت گرفته بود، در روزهای اخیر بار دیگر قیمت‌ها افزایشی جدی را تجربه کردند. آیا چنین اتفاقی قابل پیش‌بینی بود؟

وقتی قیمت‌گذاری خودرو در کشور ما از اساس با ابهام و ایراد مواجه است، رخ دادن موج‌های افزایشی قیمت دور از انتظار نیست. وقتی با وجود تمام بحث‌های کارشناسی و ایراداتی که کارشناسان و فعالان این صنعت وارد می‌کنند، ما همچنان اصرار داریم به شیوه قیمت‌گذاری دستوری ادامه دهیم، چنین نتیجه‌ای دور از انتظار نیست. یعنی شاید در مدتی کوتاه با دستور دولت، قیمت‌ها کاهش یابد اما باز با گذشت زمان همان اتفاقات سابق رخ خواهد داد.

■ در سال‌های گذشته دولت شیوه‌های مختلفی برای قیمت‌گذاری بازار خودرو در نظر گرفته است و برای مثال در زمان‌هایی شورای رقابت این مسوولیت را بر عهده گرفت. چرا هیچ یک از این شیوه‌ها را به جایی نبرده است؟

وقتی صحبت از قیمت‌گذاری می‌شود، یعنی ما قصد داریم به دور از واقعیت‌های بازار و شرایط اقتصادی، نرخ‌ها را نهایی کنیم. از ابتدای سال ۹۷، تحت تاثیر تورم و افزایش نرخ ارز، قیمت بسیاری از محصولات در بازارها افزایش جدی یافت و حتی به چند برابر رسید اما با توجه به تاکید دولت بر لزوم قیمت‌گذاری در بازار خودرو، این اتفاق در این بازار رخ نداد. نتیجه امر چه بود؟ افزایش حضور دلال‌ها و بالا بردن غیرمنطقی قیمت‌ها از یک سو و افزایش جدی فشار بر خودروسازان از سوی دیگر. وقتی خودروساز با زیان انباشته مواجه شود، توان پرداخت بدهی‌های خود را نخواهد داشت و نتیجه ابتدایی این موضوع افزایش فشار بر قطعه‌سازان کشور است که صنعتی مهم با نیروی کار فراوان هستند. تداوم این شرایط ما را به نقطه‌ای می‌رساند که اکنون روی آن ایستاده‌ایم.

■ راهکار برون‌رفت از این شرایط چیست؟ اگر بنا باشد دولت قیمت‌گذاری نکند، قیمت خودرو چگونه باید تعریف شود؟

شیوه درست و امتحان شده که در بسیاری از کشورهای جهان وجود دارد و در ایران نیز برخی بازارها آن را تجربه کرده‌اند، سپردن قیمت‌گذاری به بازار یا اصطلاحا حاشیه بازار است. اگر ما می‌خواهیم تعادل را تجربه کنیم و دست دلالان را از بازار کوتاه کنیم، بهترین شیوه، سپردن قیمت‌ها به بازار است.

ادامه در صفحه ۴

مرتضی دلخوش، اقتصاددان و کارشناس بازار سرمایه:

درد بی‌درمان نقدینگی در ایران

گروه پشتیبانی تولید | بازار بورس در ادامه روزهای طلایی خود در سال ۹۹، روز گذشته (دوشنبه) نیز رشدی بیش از ۲۰ هزار واحدی را تجربه کرد تا در آستانه شاخص تاریخی یک میلیون واحدی قرار گیرد. شاخصی که اگر چند ماه قبل به افسانه‌ای دور و دست‌نیافتنی می‌مانست، امروز هدفی بسیار کوتاه‌مدت به شمار می‌رود. این رکوردشکنی‌های مداوم، در عین حال که امیدواری‌ها را به گسترش سهم بورس از اقتصاد ایران افزایش داده، همزمان این نگرانی را نیز به وجود آورده که آیا این رشد مداوم و چشم‌گیر تحت تاثیر عوامل واقعی در اقتصاد به وجود آمده یا عدد شاخص امروز نتیجه یک حباب است؟ اقتصاد ایران که تحت تاثیر تحریم‌های امریکا در سال ۹۷، کوچک شد و رشدی منفی را تجربه کرد، با وجود تمام اتفاقاتی که در سال ۹۸ رخ داد، توانست رشد منفی خود در بخش غیرنفتی را جبران کند و اگر کرونا نبود، شاید در سال جاری، دستاورد این تغییر وضعیت بیشتر خود را نشان می‌داد. با این وجود در شرایطی که عملا جذابیت بازارهایی مانند طلا، ارز، مسکن و خودرو بسیار کاهش پیدا کرده، بازار بورس یکه تازی می‌کند و همین امر، بسیاری از افرادی که تاکنون در بورس حضور نداشتند را وسوسه کرده که تنی به آب بازار سهام بزنند. مرتضی دلخوش - کارشناس بازار سرمایه و اقتصاد کلان - در گفت‌وگو با «تعادل»، از چرایی افزایش جذابیت بورس در اقتصاد ایران می‌گوید و معتقد است اگر شفافیت در دستور کار قرار گیرد و تکلیف شرکت‌های دولتی عرضه شده یا در صف عرضه از نظر صورت‌های مالی مشخص شود، رونق بورس و افزایش توجهات به آن، می‌تواند اتفاقی بسیار مثبت برای اقتصاد ایران تلقی شود، هرچند پرداختن به اما و اگرهای باقی مانده، کاری دشوار و پیچیده خواهد بود.

■ آیا آنچه در بازار بورس ایران در حال رخ دادن است را می‌توان تعبیر آرزوی طولانی مدت فعالان این بازار، در محوریت یافتن بورس در اقتصاد ایران دانست؟

با توجه به شرایطی که امروز اقتصاد جهان و به تبع آن اقتصاد ایران در آن قرار دارد، نمی‌توان از یک تحول بزرگ یا اتفاق کلان صحبت کرد. اقتصاد ایران که در سال‌های گذشته تحت فشار تحریم‌ها قرار داشته، این روزها نیز مانند تمامی کشورهای جهان با تبعات حاصل از شیوع ویروس کرونا مواجه شده است. از این رو حتی اگر خبر خوبی مانند رشد شاخص بورس ایران منتشر شود نیز لااقل فعلا ارایه تحلیلی دقیق یا نتیجه‌گیری قطعی از تحولات زود و دشوار است.

■ وقتی در ایام شیوع کرونا، شاخص در بسیاری از بورس‌های جهانی شروع به ریختن کرد، بورس ایران حرکت صعودی خود را ادامه داد و حتی رکوردهای تاریخی به ثبت رساند. آیا این مقایسه می‌تواند به تردید درباره عملکرد بورس ایران منجر شود؟

اقتصاد ما در سال‌های گذشته همواره ویژگی‌ها و شرایط خاص و منحصر به فرد خود را داشته است و در تحلیل شرایطی که امروز در بازار بورس وجود دارد نیز باید به همین شرایط و مقدمات اشاره کرد. یکی از اصلی‌ترین مسائلی که همواره در اقتصاد ایران به عنوان یک تهدید مهم مطرح بوده و هیچ چاره بلندمدتی برایش پیدا نشده، موضوع رشد نقدینگی است. بر اساس آخرین ارزیابی‌ها عدد نقدینگی در ایران از مرز ۲۰۰۰ هزار میلیارد تومان نیز عبور کرده و با سرعتی بالا افزایش پیدا می‌کند. در شرایطی مناسب، این نقدینگی به سمت تولید و سرمایه‌گذاری مولد حرکت می‌کند و در شرایط نامناسب این نقدینگی با هدف رشد سرمایه و سودآوری به بازارهای مختلف گسیل می‌شود. اتفاقات عجیبی که در سال‌های گذشته در بازار طلا، ارز، مسکن یا خودروی ایران رخ داد، بخشی از این نقدینگی سرگردان و اثرات منفی آن را نشان می‌دهد.

■ امروز بازار سرمایه مقصد این نقدینگی سرگردان شده است؟

وقتی از نقدینگی سرگردان صحبت می‌کنیم، باید توجه داشته باشیم که اصلی‌ترین مشخصه آن، معلق بودن در فضای اقتصاد است. یعنی وقتی بازار ارز سودده می‌شود این پول به این بازار می‌رود و وقتی طلا رشد می‌کند، نقدینگی به طلا می‌رسد. در ماه‌های گذشته با توجه به ثبات نسبی که در این بازارها به وجود آمده، صاحبان نقدینگی سرگردان به دنبال محل جدیدی برای سودآوری بودند که بهترین گزینه بازار بورس بود.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت - ۱

خطای ساختاری نظام‌مند یا فردی غیرنظام‌مند؟

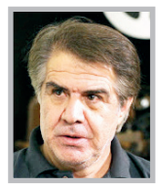

علی دینی ترکمانی

در توضیح علت حوادثی چون شلیک موشک به ناوچه کنارک یا هواپیمای خطوط هوایی اوکراین، به خطای انسانی اشاره می‌شود. خب، انسان به اعتبار جایزالخطا بودنش، ممکن است در هر موقعیتی که قرار دارد مرتکب خطا بشود. ولی، وقتی تعداد یا فراوانی خطاهایی از این دست افزایش یابد و از حدی بگذرد، قطع به یقین به صورتِ ساختاری نظام‌مند در می‌آید. یعنی، فاجعه‌ای که در کشورهای دیگر ممکن است گاه به گاهی پیش بیایید، به صورت پی‌در پی ظاهر می‌شود و دالّ بر مشکلات جدی در سازمان‌یابی فعالیت‌هاست. وقتی انجام امور مختلف، چارچوب‌های سازمانی و تشکیلاتی قوی داشته باشند، خطاهای انسانی حداقل، و وقتی چنین نباشند، حداکثر می‌شوند. یعنی درست است که افراد فرمان می‌دهند و افرادی دیگر فرمان را اجرا می‌کنند، ولی بر بستر ساختارهای سازمانی و تشکیلاتی مختلف، خروجی‌های رفتار افراد یکسان نیست.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت - ۲

تسهیلاتی به نام تولید به کام دلالان

حسن حسینی شاهرودی

همان‌طور که حتما در خبرها خوانده یا شنیده اید، ، بعد از راه‌اندازی سامانه کارا، سرانجام از دیروز امکان ثبت‌نام متقاضیان و کارفرمایان برای دریافت تسهیلات حمایتی کرونا فراهم شد تا فرآیند تزریق مالی به بنگاه های آسیب دیده آغاز شود. اما هر زمان که طرح های جدید تسهیلاتی ویژه تولید کننده‌ها و فعالان کسب و کار آغاز می شود، این نگرانی در فضای رسانه ای و تحلیلی جامعه شکل می گیرد که نکند این تسهیلات به جای بخش‌های مولد اقتصادی و فعالیت های بنگاه ها به سایر بخش‌های واسطه‌ای تخصیص پیدا کند. تجربه اقتصاد ایران از پرداخت یک چنین طرح های تسهیلاتی چندان تجربه های موفقی نبوده است، چرا که معمولا جهت‌گیری کلی این پرداخت‌ها به جای تولیدکننده های واقعی و صاحبان کسب و کار به جیب افراد و جریاناتی سرازیر می‌شد که مناسبات ارتباطی نزدیکی با بانک ها و گروه‌های بانفوذ ایجاد می کردند. واقع آن است که حمایت از تولید و بنگاه های تولیدی و اساسا فعالان کسب و کار صرفا از طریق تزریق پول و تخصیص وام صورت نمی گیرد؛ بلکه فرآیند بهبود باید در فضای کلی کسب و کار و تولید ایجاد شود تا یک فعال اقتصادی بتواند شاخص های کلی فعالیت های اقتصادی خود را به سامان برساند. این در حالی است که از گذشته تا به امروز هر زمان که مشکلی در فضای اقتصادی و تولید کشور بروز می کرد تنها راهکاری که به فکر مسوولان وقت می رسید؛ این بود که به تناسب موقعیت تسهیلات مالی تزریق کنند؛ اینکه این حجم انبوه نقدینگی به جیب چه شخص یا جریاناتی می رود چندان مورد توجه قرار نمی گیرد؛ چرا که هدف اصلی این برنامه‌ریزی‌های تسهیلاتی چندان مشخص نیست و نظارت مناسبی هم بر ابعاد گوناگون آن نمی شود. با این توضیحات ممکن است این پرسش ایجاد شود که در شرایط فعلی آنچه که برای بهبود وضعیت فعالان اقتصادی و صاحبان بنگاه ها باید انجام شوند، کدام موارد است؟ شخصا معتقدم مطالبه اصلی فعالان اقتصادی در کشورمان نه پرداخت تسهیلات مالی بلکه رفع موانعی است که پیش روی تولید و اقتصاد ایران گشوده شده است. موانعی که امکان پویایی و رشد را از بنگاه ها گرفته و آنها را در وضعیتی ساکن قرار داده است. بر اساس اعلام مسوولان وزارت صمت بعد از تمام تلاش های صورت گرفته از ۱۰۰ درصد موانع پیش روی تولید، تنها ۲۵ درصد موانع برداشته شده است و بیش از ۷۵ درصد موانع همچنان پیش روی اقتصاد و تولید قرار دارد. کمک واقعی به تولیدکننده‌ها این است که این حجم انبوه از موانع را در بخش هایی چون صدور مجوز، تامین مواد اولیه، مشکلات مالیاتی، مشکلات گمرکی و... برداریم. زمانی که این موانع برداشته شود، فعال اقتصادی خودش برای تامین نقدینگی واحدش تصمیم می گیرد که آیا این نقدینگی را از طریق وام تامین می کند یا روش های دیری که به هر حال وجود دارد. ضمن اینکه نباید فراموش کرد که در دوره های قبلی، معمولا تسهیلاتی که به عنوان تسهیلات ویژه حمایت از تولید باید به تولیدگران پرداخت می‌شد به دست دلالانی افتاده است که در بازارهای کاذب اقتصادی فعالیت می کنند. یعنی به نام تولید اما به کام دلالان.

ادامه در صفحه ۲

حرف‌های همیشه تازه

آینده ایران تماشایی است

محسن رنانی

نسل جدید به دو ابزار یا سلاح مجهز است که نسل ما آن دو ابزار را نداشتند: نخست شبکه‌های مجازی و ابزارهای ارتباطی جدید، و دوم اندیشه روادار و غیرایدئولوژیک. نسل ما نسل جزوه‌های پلی‌کپی و نوارهای کاست بود. نسل از هم بریدگی و شیفتگی به کلام و شخصیت‌های کاریزما. چند ماه می‌گذشت تا یک نوار کاست یا یک جزوه به دست ما برسد که در آن هم سخنان کسانی بود مانند امام یا دکتر شریعتی یا فخرالدین حجازی ونظایر آنها. آن نوارها یا کتاب‌ها به ما اطلاعات دقیق یا قدرت تحلیل نمی‌دانند بلکه ذهن ما را به سوی یک ایدئولوژی مقدس هدایت می‌کردند. حلقه ارتباط نسل ما با هم، کلام یا شخصیت کاریزماها بود. ما تک‌تک، کسی نبودیم، بدون محوریت شخصیت‌های کاریزما، ما با هم نبودیم. انفرادهایی که همه به یک نقطه وصل‌اند و انرژی و هدف و جنبش‌شان همه از یک نقطه است. نسل ما نقاط پراکنده‌ای در یک دایره بود که همه به یک نقطه مرکزی وصل بودند و همه یک آبشخور فکری داشتند. پس ما نسل آدم‌های تک‌افتاده‌ای بودیم که با طناب ایدئولوژی به یک نقطه مرکزی یعنی به شخصیت‌های کاریزما متصل بودیم. «اما وضعیت نسل جدید متفاوت است. نسل جدید به کمک فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی و به کمک شبکه‌های مجازی به سرعت خطاها را کشف می‌کند، آن را جار می‌زند و به سرعت نقد می‌کند، هیچ حرفی را مقدس نمی‌داند وهیچ مرز مقدسی را به رسمیت نمی‌شناسد. به سرعت همدیگر را پیدا می‌کنند، نیازی به حلقه اتصال مرکزی و ایدئولوژی ندارند؛ خودشان مرکزند و عقل‌شان ایدئولوژی آنهاست. هیچ‌کس را جز عقلشان قبول ندارند و ... . بنابراین نسل جدید به سرعت ایده‌های بهتر، اندیشه‌های بهتر و روش‌های «جایگزین» را کشف و جایگزین می‌کند. این نسل، اگر در فرآیند یک حرکت اقتصادی/علمی/اجتماعی احساس کند که نهادهای موجود همراهی نمی‌کنند و «همراه مناسب» ندارد، به سرعت می‌تواند جایگزین بیاید و فضا را برای خود باز کند. نسل جدید بن‌بست نمی‌شناسد؛ نه بن‌بست فکری و نه بن‌بست عملی. نسل ما نسل بن‌بست بود، نسلی که چشمش به بزرگان بود تا به پنجه تدبیر، بن‌بست‌ها و گره‌ها را بگشایند. اما این نسل بن‌بست نمی‌شناسد بنابراین نیازی به «بزرگان» ندارد و همین وجه امتیاز این نسل نسبت به نسل ماست.» «سلاح دوم این نسل، «رواداری» است. نسل جدید مانند نسل ما نیست که انتظار داشتیم دوست یا همسفر یا فرد همراهمان الزاما مثل خودمان باشد، یعنی همچون ما مذهبی باشد یا چپگرا باشد یا نوگرا باشد. این نسل می‌تواند با هر کس با هر عقیده‌ای کار کند و کنار بیاید به شرط آنکه حقوق یکدیگر و قواعد بازی را رعایت کنند. این سازگاری و رواداری در نسل جدید هست که دو نفر برای رفاقت یا همکاری با هم، انتظار نداشته باشند دقیقا مانند هم فکر کنند یا مثل هم رفتار کنند یا مثل هم لباس بپوشند. این ویژگی را پدر من نداشت. من هم نداشتم! من شاید انتظار داشتم که «دوست من» علاوه بر اینکه مذهبی باشد، ادبیات را هم بفهمد، اهل مطالعه مطالب سیاسی هم باشد. اما در ذهن نسل جدید این محدودیت‌ها وجود ندارد. این نسل، نسل بختیاری است که تحول یا گذار دویست‌ساله از اندیشه‌ورزی سنتی یا ایدئولوژیک، به رواداری در اندیشه و مدارا در پیشه را در یک دوره بیست ساله طی کرده است».

اخبار

فروش وکالتی سهام عدالت از طریق بانک‌ها مجاز شد

ستاد هماهنگی اقتصادی دولت با حضور حسن روحانی تصویب کرد: صاحبان سهام عدالت با انتخاب و مراجعه یکی از بانک‌ها ضمن ارایه وکالت‌نامه فروش قادر به برداشت پول در موعد اعلامی باشند در جلسه اخیر ستاد هماهنگی اقتصادی دولت که دیروز با حضور حسن روحانی برگزار شد، گزارشی از آخرین وضعیت تامین کالاهای اساسی ارایه و اعلام شد خرید تضمینی گندم در مقایسه با سال گذشته از نظر میزان تولید و تامین نیاز داخلی مناسب بوده و ذخایر استراتژیک کالاها طبق برنامه صورت گرفته است. همچنین در این جلسه مقرر شد با هماهنگی وزارت صنعت و بانک مرکزی، جدول واردات به گونه‌ای تهیه شود تا ضمن تامین به موقع کالاهای مورد نیاز مردم، چرخه تولید داخلی نیز دچار خلل نشود. این گزارش می‌افزاید: علاوه بر تصویب چگونگی تامین مالی نوسازی نیروگاه جدید ری، وزیر اقتصاد گزارشی از آزادسازی سهام عدالت ارایه کرد که با توجه به تاکید روحانی مبنی بر تسهیل در فرآیند آسان‌سازی شیوه واگذاری برای سهامداران، مقرر شد طبق برنامه اعلامی سازمان خصوصی‌سازی، صاحبان سهام با انتخاب یکی از بانک‌ها و مراجعه به آن ضمن ارایه وکالت‌نامه فروش بتوانند در موعد اعلام شده پول برداشت کنند. رییس جمهور در جلسه هیات دولت از تصویب فروش سهام عدالت مشمولان به صورت وکالتی توسط بانک‌ها با تصمیم شورای عالی بورس خبر داد. حسن روحانی در جلسه هیات دولت با بیان اینکه باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی شود که سهام عدالت برای آنهایی که می‌خواهند بفروشند به سهل‌ترین روش انجام شود، مصوبه شورای عالی بورس در زمینه کمک بانک‌ها برای فروش بورس را خوشحال کننده دانست و افزود: بر این اساس هر کسی که می‌خواهد سهام خود را بفروشد، می‌تواند به بانک مراجعه و در آنجا وکالت دهد تا آن بانک در روزی که معلوم می‌شود، سهامش را در بورس فروخته و پولش را به صاحب سهام برمی‌گرداند.

طرح حمایت از توسعه کسب و کارهای نمایشگاهی

مدیرامور نمایشگاه‌های داخلی شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی از نهایی شدن تدوین طرحی به منظور حمایت از توسعه کسب و کارهای نمایشگاهی کشور خبر داد. عباس احسانی با اعلام این خبر «تعادل» گفت: ادامه تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان موجب شده کسب و کارهای نمایشگاهی با تنگناهایی مواجه شوند که این تنگناها با شیوع بیماری کرونا تشدید شده است. از این رو با همکاری کارشناسان شرکت سهامی نمایشگاه‌ها تحت نظارت مدیرعامل شرکت، از اواخر سال گذشته، با انجام مطالعات میدانی، طرحی را تدوین کرده‌ایم که با توجه به نهایی شدن جزییات آن، هفته آینده برای تصویب در نشست هیات‌مدیره ارایه می‌شود. مدیر امور نمایشگاه‌های داخلی با اشاره به اینکه در قالب این طرح، تمهیداتی برای حمایت از همه فعالان صنعت نمایشگاهی اعم از برگزارکنندگان، غرفه‌سازان و ارایه‌دهندگان خدمات وابسته اندیشیده شده است، گفت: علاوه بر این با اجرای این طرح شرکت سهامی نمایشگاه‌ها امکان حمایت از شرکت‌های داخلی برای حضور در نمایشگاه‌های خارجی را خواهد یافت که در توسعه صادرات غیرنفتی کشور بسیار موثر است.

احسانی همچنین حمایت گسترده از نمایشگاه‌های نوپا برای توسعه و تبدیل شدن به نمایشگاه‌های بزرگ و مطرح در سطح ملی و بین‌المللی را از دیگر اهداف این طرح برشمرد.

واریز ۴ هزار و ۱۸۰ میلیارد تومان به وزارت بهداشت

وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام کرد: مبلغ ۴ هزار و ۱۸۰ میلیارد تومان در وجه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با هدف پشتیبانی مالی و تداوم ارایه خدمات پایدار درمانی به بیماران کرونا واریز شده است. به گزارش کمیته اطلاع‌رسانی ستاد مقابله با ویروس کرونا، معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل کشور در شرایط کرونا، پرداخت منابع مالی مورد نیاز بخش بهداشت و درمان کشور را با تاکید وزیر اقتصاد در اولویت اول کاری خود قرار داده است. واریز این مبلغ با توجه به تاکید وزیر اقتصاد از سوی معاونت نظارت مالی و خزانه‌داری این وزارتخانه انجام شده است.

ادامه از صفحه اول

تسهیلاتی به نام تولید به کام دلالان

ممکن است بپرسید که چگونه تسهیلات پرداختی سر از جیب دلالان در می‌آورد؟ به هر حال شبکه‌های دلالی تلاش می‌کنند مناسبات ارتباطی نزدیکی را با افرادی نفوذ در بانک‌ها و سایر بخش‌ها ایجاد کنند. از این روابط برای دریافت تسهیلات بانکی انتقال این نقدینگی به سایر بازارها استفاده می‌شود. موضوعی که به نظرم نهادهای نظارتی باید روی ابعاد و زوایای مختلف آن حساسیت داشته باشند.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی

سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۴۰۵ برگزار می‌شود

افزایش سالانه ۴۲۸ هزار فرصت شغلی از سال ۹۲

گروه کلان | در جلسه روز چهارشنبه هیات دولت مقرر شد «ستاد ملی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی مبنا» تشکیل و سرشماری عمومی نفوس و مسکن، سال ۱۴۰۵ برگزار شود. همچنین در جلسه هیات وزیران که به ریاست حجت‌الاسلام والمسلمین حسن روحانی رییس جمهوری برگزار شد، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از مهار بیماری کرونا و رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی در مراسم شب نوزدهم ماه مبارک رمضان گزارش داد.

پس از سرشماری‌های اخیر سرشماری بعدی برای سال ۱۴۰۵ پیش‌بینی شده است

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر هیات دولت، در این جلسه رییس جمهوری ضمن قدردانی از کادر پزشکی، مردم با فرهنگ کشور و شهروندان متدین که ضمن رعایت موازین بهداشتی مراسم احیاء شب نوزدهم را برگزار کردند، به آثار و آسیب‌های بیماری کرونا اشاره و اظهار کرد: تحریم‌های همه‌جانبه و مهندسی شده به علاوه بحران جهانی کرونا باعث شده که دولت دوازدهم در چنان شرایط دشواری قرار گیرد که نمونه مشابهی برای آن نمی‌توان سراغ گرفت.

روحانی در ادامه، ضمن تشکر از خدمات آقای رحمانی در سمت وزارت صنعت، معدن و تجارت و نیز تبریک به آقای مدرس خیابانی، از وی خواست با جدیت وظایف سنگین این وزارتخانه را در هر ۳ بخش صنعت، معدن و تجارت دنبال کند. وی همچنین با اشاره به متعدد و متنوع بودن مسوولیت‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت، تأکید کرد که این وزارتخانه نیازمند مدیریت بسیار قوی، هماهنگی و سنجیده است. در جلسه دیروز هیات وزیران همچنین، گزارش مرکز آمار ایران درخصوص «طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۳۹۸ با تمرکز ویژه بر فصل زمستان قبل» به اطلاع اعضای دولت رسید. مطابق داده‌های این طرح که در ماه میانی هر فصل با هدف شناخت ساختار و وضعیت جاری نیروی کار کشور و تغییرات آن اجرا می‌شود، در کل سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ حدود ۴۳۰ هزار نفر به خالص آمار شاغلان افزوده شده که این میزان افزایش تقریباً معادل متوسط افزایش سالانه از ابتدای سال ۱۳۹۲ تا پایان سال ۱۳۹۸ یعنی رقم ۴۲۸ هزار نفر بوده است. همچنین، از مجموع ۶۱ میلیون و ۶۶۶ هزار نفر جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر در سال مورد بررسی، حدود ۴۴/۱ درصد در گروه جمعیت فعال و ۵۵/۹ درصد در گروه جمعیت غیرفعال قرار دارند. علاوه بر این ۸۹/۳ درصد از جمعیت فعال کشور در زمره افراد شاغل و ۱۰/۷ درصد این گروه در زمره افراد بیکار قرار داشته‌اند. جمعیت فعال، حاصل جمع جمعیت شاغل و جویای کار (بیکار) و جمعیت غیرفعال افرادی که صرفا محصل، خانه‌دار یا دارای درآمد بدون کار می‌باشند، شامل می‌شود. همچنین، بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیشتر در فصل زمستان گذشته نشان می‌دهد که ۱۰/۶ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بیکار) بیکار بوده‌اند، که این شاخص، نسبت به فصل مشابه در سال ۱۳۹۷ معادل ۱.۷ درصد کاهش یافته و نیز نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله در زمستان سال ۱۳۹۸ نسبت به فصل مشابه سال قبل ۲.۴ درصد کاهش داشته است. همچنین، نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸ تا ۳۵ ساله در زمستان ۱۳۹۸ نسبت به زمستان ۱۳۹۷ به میزان ۱.۶ درصد کاهش نشان می‌دهد. در این جلسه همچنین، هیات وزیران به استناد قانون احکام دایمی برنامه‌های توسعه کشور و در راستای نوسازی نظام آماری و با هدف افزایش سرعت و کاهش هزینه اجرا و نیز کاهش بار پاسخگویی، با تشکیل «ستاد ملی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ثبتی مبنا» موافقت کرد. بر این اساس، مرکز آمار ایران مکلف است نسبت به تشکیل این ستاد به ریاست رییس سازمان برنامه و بودجه و عضویت دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، اقدام و سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۴۰۵ را با رویکرد ثبتی مبنا و پس از آن در دوره‌های زمانی معین اجرایی کند. همچنین، مطابق این تصمیم کلیه وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها، موسسات و شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و نهادهای عمومی غیردولتی مکلفند ضمن همکاری کامل با مرکز آمار ایران، هر نوع ریزداده و اطلاعات آماری مورد نیاز را در چارچوب قانون مرکز آمار ایران، بدون مطالبه ما به ازاء در اختیار آن مرکز قرار دهند. فراهم شدن زیرساخت‌های لازم برای ارتقاء و توسعه پایگاه‌های اطلاعاتی، فعال‌سازی ستاد ملی سرشماری عمومی نفوس و مسکن و تحقق قانون احکام دایمی برنامه‌های توسعه کشور، از دیگر اهداف تشکیل این ستاد به شمار می‌رود. بر همین اساس، تصویب نامه قبلی هیات وزیران در سال ۱۳۸۶ مبنی بر انجام سرشماری عمومی نفوس و مسکن هر ۵ سال یک‌بار لغو شد.

الگوی بازگشت ارز صادراتی طراحی شود

دژپسند: دادگاه ویژه اقتصادی به‌زودی راه‌اندازی می‌شود

وزیر اقتصاد از نهایی شدن تفاهمات اولیه برای راه‌اندازی پنجره واحد الکترونیک و دادگاه‌های ویژه اقتصادی خبر داد و گفت: موضوع دادگاه ویژه اقتصادی که مورد استقبال قوه قضاییه نیز هست تا پایان اردیبهشت نهایی می‌شود. دژپسند از پیگیری‌های مکرر سازمان امور مالیاتی در مورد کد اقتصادی، روان‌سازی روند شروع کسب‌وکار و ابلاغ بخشنامه جدید از شنبه گذشته خبر داد و تأکید کرد: با اجرایی شدن این بخشنامه شاخص شروع کسب‌وکار به میزان ۴۸ رتبه و شاخص کل نیز به‌میزان ۱۲ رتبه ارتقا پیدا می‌کند. وی به شرایط مناسب بازار سرمایه و بسیج دولت و حاکمیت در این بخش نیز اشاره و تصریح کرد: باید به گونه‌ای عمل کنیم که عرضه سهام در بازار سرمایه به صورت مستمر باشد البته آزادسازی سهام عدالت نیز ظرفیت خوبی است که اجرایی شد.

فرهاد دژپسند در نخستین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در سال ۹۹ گفت: راهکاری اجرایی و مناسب برای بازگشت ارز حاصل از صادرات می‌تواند در شورای گفت‌وگو مطرح و مراحل بعدی آن طی شود. الگوی مناسب در مورد شیوه بازگشت ارز صادراتی به چرخه اقتصادی با همکاری دولت و بخش خصوصی طراحی شود. وی با اشاره به همکاری دولت و بخش خصوصی در رفع مشکلات پیش روی تولید و تجارت کشور گفت: سال گذشته بر اساس دغدغه‌هایی که از سوی بخش خصوصی مطرح شد حدود ۳۵ درصد ارزش پایه کالاهای صادراتی را اصلاح کردیم. دژپسند، شورای گفت‌وگو را محل مناسبی برای تبادل اطلاعات بین دولت و بخش خصوصی توصیف کرد و افزود: شورای گفت‌وگو باید همواره برقرار باشد. ضرورت برگزاری این جلسات به ویژه در دوران شیوع کرونا بالاست، زیرا اثرگذاری مثبتی روی وضع اقتصاد کشور دارد. اقتصاد ایران پیش از کرونا با محدودیت‌های ناشی از تحریم مواجه بود و امروز با ابعاد جدیدی از مسائل مواجه است. رییس شورای گفت‌وگو با بیان اینکه بسیاری معتقد بودند ایران نمی‌تواند از پس مشکلات ناشی از تحریم و کرونا برآید، اضافه کرد: خوشبختانه وضع ایران خیلی بهتر از آنچه که تصور می‌شد؛ است و از نظر تعداد بیکاران ناشی از کرونا در مقایسه با دیگر کشورها وضع بهتری داریم البته به‌طور حتم این فرآیند مقطعی نبوده و باید مراقب بود که از این پس با مشکلات غیرقابل حل مواجه نشویم. رییس شورای گفت‌وگو از جلسه‌ای با ۳۰ الی ۴۰ شرکت خصوصی بزرگ خبر داد و افزود: از این شرکت‌ها خواستیم که برای تأمین مالی خود به سمت بازار سرمایه سوق پیدا کنند. این بازار می‌تواند مورد اعتماد بخش خصوصی و شرکت‌های بزرگ باشد. امروز بانک‌های کشور به‌شدت زیر فشار هستند، زیرا میزان تسهیلات اعطایی آنها از میزان سپرده‌گذاری‌ها بالاتر است. غلامحسین شافعی، رییس اتاق ایران نیز در این نشست با اشاره به اینکه دولت به انواع هزینه‌هایی که امروز بر صادرکنندگان تحمیل می‌شود، بی‌توجه است گفت: اگر بانک مرکزی قادر است ارز حاصل از صادرات را به کشور برگرداند پیشنهاد می‌کنیم که صادرکنندگان ارز را خارج از کشور به بانک مرکزی تحویل دهند و خود آنها برای بازگشت ارز اقدام کنند. دبیر شورای گفت‌وگو افزود: دولت باید واقعیت‌ها را ببیند، زیرا اگر قرار باشد صادرکننده ارز خود را برنگرداند در طول سالیان گذشته باید کل سرمایه کشور از ایران خارج شده بود. از این رو نگرانی‌های اینچنینی فقط به وضع صادرات کشور لطمه وارد می‌کند.

درخواست فروش سهام خودروسازان به مردم در نامه ۷۲ اقتصاددان به رییس جمهور

گروه کلان | ۷۲ نفر از متخصصان علوم اقتصادی از منتخبان دوره یازدهم مجلس، اعضای هیات علمی دانشگاه و متخصصان علوم اقتصادی با ارسال نامه‌ای به حسن روحانی خواستار آن شدند که سهام خودروسازان به جای شرکت‌های زیرمجموعه به مردم در بورس کالا واگذار شود. تعدادی از منتخبان دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی، اعضای هیات علمی دانشگاه و متخصصان علوم اقتصادی در نامه‌ای به رییس جمهور خواستار عرضه فوری سهام شرکت‌های زیرمجموعه سایپا و ایران خودرو در بورس به جای شرکت‌های زیرمجموعه شدند.

متن این نامه بدین شرح است: با سلام و آرزوی قبولی طاعات، همان گونه که مستحضرید، صنعت خودرو کشور سال‌هاست گرفتار سه سطح (حکمرانی و رگولاتوری، سیاست صنعتی و بنگاهداری) در خودرو از مسائل جدی و عمیق است که متاسفانه بدون تعیین تکلیف، به صورت روزمره و متاثر از گروه‌های ذی نفع ذی نفوذ اداره می‌شود. اکنون در شرایط خاص بازار سرمایه، فرصتی وجود دارد که بخشی از مسائل سطح بنگاهداری به‌ویژه پیوندهای معیوب مالکیتی-مدیریتی بازیرمجموعه و مفاسد سیستمی ناشی از آن، تا حدی شفاف و اصلاح شود. سال‌هاست که دو خودروساز بزرگ کشور (سایپا و ایران خودرو)، به‌دلیل پرداخت هزینه‌های گزاف مالی با زیان سنگین مواجه هستند. آنچه بیشتر جلب توجه می‌کند آن است که بخش قابل توجهی از بدهی‌ها و هزینه‌های مالی شرکت سایپا، مربوط به خرید سهام سایپا توسط شرکت‌های زیرمجموعه خود در سنوات گذشته پدید آمده است به گونه‌ای که بر اساس صورت‌های مالی تلفیقی سال ۹۷ آن شرکت کل هزینه‌های مالی بالغ بر ۴۰ هزار میلیارد ریال است که در سال ۹۸ به بیش از ۵۰ هزار میلیارد ریال خواهد رسید. از طرفی بر اساس ماده ۲۸ دستورالعمل حاکمیت شرکتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران، شرکت‌ها نمی‌توانند تملک سهام شرکت اصلی خود را داشته باشند و شرکت‌هایی که سهام شرکت اصلی خود را در تملک دارند، باید، سهام خود را واگذار کنند، این در حالی است که شرکت سایپا از طریق شرکت‌های سرمایه‌گذاری گروه صنعتی رنا، پیشگامان بازرگانی ستاره تابان، گروه سرمایه‌گذاری سایپا، تجارت الکترونیک خودرو تابان، تولیدی موتور گیربکس و اکسل سایپا و سرمایه‌گذاری و توسعه صنعتی نیوان ابتکار که خود مدیریت آنها را بر عهده دارد، حدود ۴۵.۶ درصد از سهام خود را در اختیار دارد که مغایر با اصول حاکمیت شرکتی است. همچنین تملک ۲۷ درصدی سهام توسط شرکت‌های گروه صنعتی رنا و گروه سرمایه‌گذاری سایپا مغایر با مفاد ماده ۲۸ دستورالعمل مذکور می‌باشد. اکنون که نماد شرکت سایپا بعد از ثبت افزایش سرمایه، در تاریخ ۲۲ اردیبهشت با تقاضای خرید بیش از هزار میلیارد تومانی و با رشد بیش از صد درصدی قیمت بازگشایی شده است و صرفا ۳۱ میلیارد تومان از تقاضای مذکور عرضه گردیده، لازم است که سهام مذکور توسط شرکت‌های تابعه سایپا به عموم عرضه گردد

ادامه از صفحه اول

درد بی‌درمان نقدینگی در ایران

■ در سال‌های اخیر یکی از انتقادهایی که به دولت‌ها وارد بوده، محدود نگه داشتن بازار بورس و عدم جذب سرمایه برای رشد آن بوده است. آیا می‌توان شرایط امروز را گامی برای عبور از این انتقاد و عملکرد گذشته دانست؟

در این شکی وجود ندارد که بخشی از عملکرد امروز بازار سرمایه، تحت تاثیر عملکرد دولت یا بر اساس برنامه‌ریزی آن بوده است. این برنامه‌ریزی را نیز باید بر اساس دو هدف مهم و کلان جداگانه بررسی کرد. هدف نخست، جذب نقدینگی سرگردان در بازار است. باید توجه داشت که حتی اگر ابهام و سوالاتی وجود دارد نیز همچنان بازار سرمایه، بهترین گزینه برای جذب نقدینگی جامعه است. در سال‌های گذشته این نقدینگی از سویی به رشد تورم دامن زده و از سوی دیگر نظم را در بازارهای مهمی مانند طلا و ارز بر هم ریخته است، از این رو عبور از این شرایط نیاز به گزینه جایگزینی دارد که بازار بورس بهترین آنهاست. با رسیدن نقدینگی به بورس، تامین مالی شرکت‌های حاضر در این بخش نیز تسهیل می‌شود که یکی دیگر از اهداف دولت به شمار می‌رود. از سوی دیگر تحت تاثیر تحریم‌های امریکا و کاهش فروش نفت و به دنبال آن شیوع کرونا و محدود شدن جدی فعالیت‌های اقتصادی، دولت از بخش قابل توجهی از درآمدهای خود محروم شده است. یعنی اگر زمانی که درآمدهای نفتی کنار رفتند، دولت به مالیات رو آورد، امروز با کاهش فعالیت کسب و کارها، قطعا بخشی از درامدهای مالیاتی محقق نخواهد شد و باید برای امورات کشور، به شکلی دیگر درآمدزایی کرد. یکی از گزینه‌های موجود عرضه سهام شرکت‌ها و بنگاه‌های دولتی به بورس است که هم تعهد اجرایی دولت را کاهش می‌دهد و هم به جذب درآمدی جدید برای عبور از شرایط فعلی کمک خواهد کرد.

■ یکی از انتقاداتی که به عمکرد اخیر دولت وارد شده به روند این عرضه‌ها اختصاص دارد. آیا شرکت‌های دولتی که بخشی از سهامشان در بورس عرضه شده، عملکرد شفاف اقتصادی دارند؟

در نگاه کلان و از نظر تئوری، می‌توان این واگذاری‌ها را مثبت تلقی کرد. چه از طریق بازار بورس و چه از طریق صندوق‌های قابل معامله، اینکه تعداد بنگاه‌های اقتصادی دولتی کاهش پیدا کند، امری مثبت تلقی می‌شود. برای مثال وقتی خرید و فروش سهام عدالت آزاد می‌شود، تعدادی از بنگاه‌های دولتی که وارد بورس می‌شوند که حجم بازار را گسترده‌تر می‌کند و به نوعی ظرف بازار برای رشد بیشتر را بزرگ می‌کند اما در عین حال باید به نکات منفی نیز توجه داشت. برخی از این شرکت‌های دولتی که در بازار عرضه شده‌اند، ابهام‌هایی درباره عملکردشان با خود به همراه دارند، حتی صحبت‌هایی شده که برای مثال در واگذاری سهام هلدینگی مانند شستا، بنگاه‌هایی عرضه شوند که زیان ده هستند. این تلقی‌ها در بازار اثرات منفی جدی از خود بر جای می‌گذارد. شفافیت صورت‌های مالی و مشخص شدن دلیل رشد سهام برخی بنگاه‌ها، می‌تواند برخی از نگرانی‌ها را برطرف کند و در غیر این صورت، ریسک بازار را افزایش می‌دهد.

■ وقتی بورس رشد شدید خود را آغاز کرد، تعداد زیادی از مردم که تاکنون حضوری در این بازار نداشتند با دریافت کد، خرید و فروش را آغاز کردند، موضوعی که بسیاری از کارشناسان بازار نسبت به خطرناک بودن تبعات آن هشدار می‌دهند. آیا راهی برای کاهش این تهدیدها وجود دارد؟

در این تردیدی نیست که بازار بورس نسبت به بسیاری از دیگر بازارها که تاکنون مردم عادی در آنها حضور پیدا می‌کردند بسیار پیچیده‌تر است و از این رو فردی که با پیچیدگی‌ها آشنا نباشد، قطعا با چالش مواجه خواهد بود. برای مثال در ماه‌های اخیر، صفحاتی در فضای مجازی بالا آمده‌اند که وضعیت را پیش‌بینی کرده و به مخاطبان خود توصیه می‌کنند سهام فلان شرکت را بخرند یا بفروشند. وقتی کسی نوسان‌گیری نداند یا شرایط خرید و فروش آنی نداشته باشد، به راحتی می‌تواند سرمایه خود را از دست بدهد یا برخی شرکت‌ها که سهامشان در بورس عرضه شده، عملا شرایط مطوبی ندارند و صورت‌های مالی‌شان با اما و اگر مواجه است اما می‌بینیم که صف خرید آنها به شکلی بسیار گسترده و طولانی تشکیل شده که نشان دهنده نبود شناخت و مطالعات دقیق است. به نظر در شرایط فعلی که سهامداران جدید بخشی از بازار شده‌اند، توجه به مشاوره متخصصان و حتی استخدام مشاور برای این افراد اهمیت خواهد داشت، زیرا در بازار بورس ورود کورکورانه و بدون شناخت، حتی در شرایط امروز بازار، می‌تواند به معنی از دست رفتن سرمایه تازه‌وارد‌ها باشد.

خطای ساختاری نظام‌مند یا فردی غیرنظام‌مند؟

در جایی که ساختارهای سازمانی ضعیف باشند، فاجعه پشت فاجعه و در جایی که قوی باشند، فاجعه به‌ندرت پیش می‌آید. ساختارهای سازمانی قوی، مبتنی بر عقلانیت روشی یا فرآیندی هستند. یعنی، بر مبنای اصول صحیح سامان یافته‌اند و در گذر زمان تکامل پیدا کرده‌اند. بنابراین، این ساختارها، مانند قالب‌ها، تصمیمات و رفتارها را تا حد زیادی شکل می‌دهند و خطاهای انسانی را حداقل می‌کنند. جذب بهترین بهترین‌ها بر مبنای معیارهای تخصص و شایستگی، پرهیز از شتابزدگی‌ها، رهایی از استرس‌ها و تمرکز بر امور، رعایت استانداردها، و توانایی کار گروهی قوی، از جمله این اصول است که وقتی در کنار هم قرار بگیرند نتیجه بهتری خلق می‌کنند. میکاییل کرمر، اقتصاددانی که جایزه نوبل ۲۰۱۹ را به همراه برنجی و دوقلوبُرد، در سال ۱۹۹۳ «نظریه واشر حلقوی» (O-Ring theory) را ارایه کرد که برگرفته از علت انفجار سفینه فضایی چلنجر در سال ۱۹۸۶ است. علت انفجار، واشر معیوب میان دو قطعه بود که نتوانسته بود وظیفه آب‌بند را به خوبی انجام دهد.

این نظریه، دال بر این واقعیت است که اگر مجموعه اجزا سیستم، به خوبی با هم جفت و جور باشند، خروجی خوبی به دست می‌آید. این نکته بدیهی است. آنچه در اصل، این نظریه می‌گوید این است که اجزای سیستم‌ها، اگر متناسب با هویت‌شان، در کنار هم قرار بگیرند خروجی بهتر می‌شود. کارگران ماهر با هم کار می‌کنند چون بر سرعت و کیفیت کار هم تاثیر منفی نمی‌گذارند. متخصصان با هم فعالیت می‌کنند چون زبان هم را بهتر می‌فهمند. همینطور ورزشکاران حرفه‌ای. اگر، در تمریناتِ ورزشکاران حرفه‌ای، چند ورزشکار آماتور قرار بگیرند، نه تنها حرفه‌ای‌ها نمی‌توانند خود را به خوبی محک بزنند و ایرادهای‌شان را رفع و رجوع کنند بلکه انگیزه برای تمرین را هم به مرور از دست می‌دهند و دچار افت می‌شوند. آماتورها نیز چیزی نصیب‌شان نمی‌شود. یا کلا با از دست رفتن اعتماد به نفس‌شان از صحنه خارج می‌شوند یا دچار غرور کاذب می‌شوند. نظام حکمرانی ایران واشرهای معیوب زیاد دارد. مهم‌ترین‌شان ناشی از «تودرتویی نهادی» است که در همه جا مصادیقش دیده می‌شود. دو تیکه یا چند تکه بودن بودن ساختارها، ضمن مشکل‌ساز کردن امر هماهنگی و مدیریت، موجب بروز واحدهای معیوبی چون شتابزدگی و استرس و بی‌دقتی و غیره می‌شود. سال‌ها پیش در سال ۱۳۸۲، هنگام غرق شدن ۷ طفل معصوم در استخر پارک شهر، در مطلبی با عنوان «حلقه‌های گمشده مسوولیت‌پذیری نوشتم» در همه جای دنیا، گاهی از این اتفاق‌ها می‌افتد. اما در جامعه ما، از گاهی، بهت‌آور و باورنکردنی به پدیده‌ای مکرر، آشنا و موردانتظار تبدیل شده است... بنابراین، این حادثه اولین بار نیست و آخرین بار نیز نخواهد بود.» به عنوان مشت نمونه خروار، به چند مورد اشاره می‌کنم: غرق شدن ۷ کودک در استخر پارک شهر، سقوط چندین هواپیما و هلی‌کوپتر، چند دفعه کشته شدن دانش‌آموزان و دانشجویان المپیادی سوار بر کامیون، کشته شدن چند نفر بر اثر انفجار دینامیت به هنگام تهیه فیلم، برخورد قطار باری با تانکر سوختی، برخورد دو قطار با هم و کشته شدن عده‌ای زیاد، حوادث زیاد مرتبط با پروژه‌های پل و زیرگذرساز و تصادفات بیش از اندازه رانندگی و مرگ‌ومیر ناشی از آنها، شلیک موشک به هواپیما و ناوچه و... چنانچه پیش‌تر و هنگام آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو نوشته بودم «تکرار پی‌درپی این حوادث دال بر این است که در جامعه و اقتصاد ما و اشر استاندارد سالم نیست. نه از سازوکارهای پیشگیری حوادث نشانی هست و نه از سازوکارهای امدادرسانی به موقع. نبود این سازوکارها یا استاندارد یا نبودن جامعه و اقتصاد، مشکلی است مرتبط با ضعف‌های سازمانی و مدیریتی. ضعف‌هایی که تا باقی است، بروز چنین حوادثی را به ناچار موجب می‌شود.»

رییس کل بانک مرکزی در مورد ریسک بازار ارز به خریداران دلار هشدار داد

اثر بهبود منابع بانک مرکزی و احیای صادرات بر بازار ارز

گروه بانک و بیمه | محسن شمشیری |

رییس کل بانک مرکزی اعلام کرد: با وجود مشکلات ناشی از شیوع کرونا و اقدامات پیشگیرانه کشورهای همسایه و بسته شدن بیشتر پایانه‌های مرزی و نیز تعطیلی بسیاری از صرافی‌ها و مراکز جابه‌جایی ارز، در طول ۵۰ روز گذشته بیش از ۲،۵ میلیارد دلار از طریق بانک مرکزی و صادرکنندگان غیرنفتی تأمین شده است که حدود ۵۰ درصد آن، عرضه از طریق سامانه نیما بوده است.

نرخ دلار و انتظارات تورمی عامل رشد تقاضای سکه

عبدالناصر همتی افزود: با احیای مجدد و تدریجی روند صادرات غیرنفتی و نفتی، پیش بینی بانک مرکزی از برگشت وضعیت طبیعی صادرات غیرنفتی و عرضه ارز به روال گذشته حکایت می کند. در کنار همه این موارد، موضوع دسترسی به منابع بانک مرکزی در خارج از کشور نیز روند مثبتی پیدا کرده است. همتی تاکید کرد: جوروانی و تبلیغاتی ایجاد شده در مورد میزان تورم انتظاری و شرایط آتی ارزی کشور، دور از پیش بینی بر مبنای واقعیت‌ها و اطلاعات در دسترس بوده و عمدتاً توسط ذی‌نفعان مطرح می‌شود. مردم عزیز این حق را دارند منابع و دارایی خود را در بخش‌های مختلف نظیر بورس، بانک، املاک و ارز و طلا، سرمایه گذاری کنند، ولی این وظیفه را دارم که ریسک سرمایه گذاری در ارز را مجدداً گوشزد کنم.

نرخ دلار و انتظارات تورمی عامل رشد تقاضای سکه

نایب رییس اتحادیه طلا و جواهر از بورس کالا در ایجاد شفافیت معاملاتی در حوزه معاملات سکه طلا حمایت کرد و روند قیمت‌ها را ناشی از عرضه و تقاضای بازار دانست. محمد کشتی آرای در خصوص معاملات گواهی سپرده سکه در بورس گفت: بورس کالا با سازوکار شفافی که برای انجام معاملات کالاهای مختلف از جمله سکه طلا در اختیار دارد، می‌تواند نقش موثری در تعادل بخشی به بازارها ایفا کند و بر همین اساس همواره از این بازار و ابزارهای معاملاتی آن حمایت کرده‌ایم، هر چند این روزها شاهد فاصله قیمت سکه طلا در این بازار با نرخ بازار آزاد هستیم.

رشد شدید نرخ ارز و افزایش تقاضا طی چند روز گذشته دو عامل تاثیر گذار بر جهش قیمت طلا و سکه است. شرایط موجود فعلا افزایشی است و پیش بینی قیمت‌ها حتی برای یک ساعت آینده امکان ندارد. در پی افزایش قیمت‌های اخیر حباب سکه به ۴۵۰ هزار تومان رسیده است. وی با بیان اینکه بورس تنها سازوکار معاملات را فراهم می کند، روند معاملات و قیمت‌ها را متاثر از تلاقی بین عرضه و تقاضای خریدار و فروشنده دانست و گفت: مسلما این عرضه و تقاضاست که تعیین کننده قیمت‌هاست که امیدواریم با تدابیری که بورس در این رابطه می‌اندیشد طی روزهای آتی شاهد بازگشت تعادل در بازار و از بین رفتن حباب قیمتی باشیم.

کشتی آرای در خصوص ایجاد اختلاف قیمتی بین بازار آزاد با قیمت سکه در بازار گواهی سپرده کالایی در بورس و دلایل آن گفت: چند روزی است که اختلاف قیمت بین این دو بازار افزایش یافته و تحت تاثیر عواملی همچون رشد نرخ دلار و انتظارات تورمی موجود در جامعه نسبت به آینده شاهد سبقت این دو بازار از یکدیگر هستیم.

وی افزود: در این شرایط برخی افراد از فرصت آربیتراژی (خرید و فروش هم‌زمان یک دارایی برای کسب سود از تفاوت قیمت‌ها) موجود بین این دو بازار برای کسب سود استفاده کرده و با خرید سکه از بازار آزاد و سپس فروش آن در بازار گواهی سپرده سکه طلا، سود کسب می کنند که این شرایط موجب رشد تقاضای خرید سکه در بازار سنتی شده است. کشتی آرای با بیان اینکه رشد تقاضا در بازار سنتی موجب بروز حباب قیمتی در سکه طلا شده است، گفت: طی چند روز اخیر بهای دلار نیز در بازار آزاد رشد کرده و همین امر به افزایش قیمت‌ها و ایجاد حباب قیمتی منجر شده است.

بانک‌ها دخالتی در افزایش قیمت سکه ندارند

خرید و فروش گواهی سپرده سکه در بورس کالا با قیمتی بالاتر از بازار در حال انجام است که طلافروشان را نگران کرده و از بانک‌ها دلخورند. این در حالی است که بنابر توضیح بانک‌ها، آنها دخالتی در این روند ندارند و آنها دلیل اصلی افزایش قیمت سکه را افزایش تقاضا در بورس کالا می‌دانند.

به گزارش ایسنا، این روزها طلافروشان بازار از تاثیر گذاری قیمت‌های بورس کالا بر این بازار ناراحت و نگرانند. آنها معتقدند که باید بورس متاثر از بازار باشد نه برعکس. بازار خرید و فروش گواهی‌های سپرده در بورس کالا به اندازه‌ای داغ شده که بسیاری از مردم طلای خود را تبدیل به سکه کرده و با تبدیل آن به گواهی سپرده در بورس کالا، سود بیشتری می‌برند. به گفته فعالان بازار طلا در حال حاضر گواهی‌های سپرده در بورس کالا حدود ۵۰۰ هزار تومان گران‌تر از قیمت سکه در بازار خرید و فروش می‌شود. یکی از مهم‌ترین دلایل این موضوع، رونق بازار سرمایه و توجه بیشتر مردم به بورس در روزهای اخیر بوده که عده بیشتری را به سمت این بازار کشانده و در شرایطی که هنوز اوضاع بورس خوب است، مردم کماکان به سمت این بازار در حرکتند؛ هر چند که کارشناسان معتقدند که به زودی این بازار روند اصلاح پیش گرفته و ریزش خواهد کرد. گفته می‌شود در حال حاضر چهار نماد بانکی رفاه، صادرات، ملت و تجارت در بورس کالا گواهی سپرده صادر کرده و مردم نیز این گواهی را با قیمتی بالاتر از قیمت سکه در بازار معامله می کنند. طلافروشان نسبت به این موضوع ابراز نگرانی کرده و از بانک‌ها دلخورند و این در حالی است که بنابر توضیح بانک‌ها، آنها دخالتی در این روند ندارند. یکی از بانک‌ها در توضیح این ماجرا گفته است که بانک‌ها در بورس کالا سکه خرید و فروش نمی کنند، بلکه تنها گواهی سپرده برای سکه‌های مردم صادر می کنند و این گواهی‌ها بین خود مردم بر اساس سیستم عرضه و تقاضا خرید و فروش می‌شود. این گواهی‌ها دارای اعتبار و زمان سررسید است و با توجه به نرخ تورم، افزایش قیمتی در بورس کالا خواهد داشت و بر همین اساس مردم نیز اقدام به خرید و فروش آن می کنند. البته این اتفاق در نهایت می‌تواند به رشد قیمت سکه و طلا در بازار منجر شود و ممکن است سازوکاری برای آن اندیشیده شود، اما در حال حاضر اقدام غیرقانونی انجام نمی‌شود. بانک‌ها علاوه بر صدور گواهی سپرده در بورس کالا، این گواهی‌ها را به عنوان ضمانت تسهیلات نیز می‌پذیرند و به نظر می‌رسد که در حال انجام فرآیند عادی خود هستند، اما افزایش تقاضا در بورس کالا قیمت سکه را در این بازار افزایش داده است.

تغییر پیش بینی بنک آو امریکا از قیمت طلا

قیمت طلا اوایل هفته جاری به هدف بنک آو امریکا رسید و هر اونس بالاتر از ۱۷۵۰ دلار معامله شد و به ارتفاعات ۷.۵ سال اخیر خود رسید و حالا تحلیلگران این بانک پیش بینی خود را به ارتفاعات تاریخی آن تغییر دادند. به گزارش کیت کو، اگرچه تحلیل گران با اشاره به نشانه‌ها و شاخص‌های محرک، نسبت به ورود به قلمرو خرید افراطی را هشدار داده‌اند اما همچنان نسبت به روند صعودی طلا خوشبین هستند. بنک آو امریکا در گزارش چهارشنبه هفته گذشته خود اعلام کرد که انتظار دارد طلا در نهایت و در صورت گذر از کانال مقاومت یک هزار و ۸۰۰ دلاری، به بالاترین قیمت خود دست پیدا کند.

افت جهانی دلار

شاخص دلار در معاملات کاهش یافت. شاخص دلار که نرخ برابری آن در مقابل سبدی از ارزهای جهانی را اندازه می‌گیرد، در معاملات دیروز با افت ۰.۱۸ درصدی نسبت به روز قبل و در سطح ۹۹.۹۸ واحد بسته شد. نرخ برابری هر فرانک سوییس معادل ۱.۰۳۱ دلار اعلام شد. در تازه‌ترین دور از معاملات، پوند با افت ۰.۲۹ درصدی نسبت به روز قبل خود و به ازای ۱.۲۲۹ دلار مبادله شد. یورو ۰.۳۱ درصد بالا رفت و با باقی ماندن در کانال ۱.۰۸ به ۱.۰۸۴ دلار رسید.

برش

عقبگرد سکه و رشد نرخ دلار

روز چهارشنبه ۲۴ اردیبهشت ۹۹، به دنبال افزایش نرخ ارز در بازار آزاد، نرخ لحظه‌ای فروش دلار در سامانه سنا افزایش یافت و به ۱۶۸۵۰ تومان و نرخ خرید دلار به ۱۶۷۵۰ تومان رسید. همچنین نرخ فروش یورو به ۱۸۲۵۰ و خرید یورو ۱۸۱۵۰ تومان رسیده است.

دلار در صرافی‌های بانکی روز چهارشنبه با رشد ۳۵۰ تومانی قیمت به بهای ۱۶ هزار و ۸۵۰ تومان فروخته شد. نرخ یورو نیز به ۱۸ هزار و ۲۵۰ تومان رسید. قیمت ارزهای عمده در روزهای اخیر روندی افزایشی یافته به‌طوری که دلار از رقم حدود ۱۵ هزار و ۶۰۰ تومان به جایگاه ۱۶ هزار و ۸۵۰ تومان صعود کرده است.

به نظر کارشناسان، روند عرضه و تامین ارز با وضعیت مناسبی ادامه دارد و کمبودی از طرف عرضه وجود ندارد، اما در روزهای اخیر برخی نابسامانی‌ها در بازارهای موازی مانند خودرو و طلا، زمینه رشد قیمت‌ها را در بازار ارز فراهم کرد. رییس کل بانک مرکزی در واکنش به این تحولات به مردم نسبت به بالا رفتن ریسک سرمایه گذاری در بازار ارز هشدار داده است.

نرخ خرید هر دلار در تابلوی صرافی‌های بانکی ۱۶ هزار و ۷۵۰ تومان و فروش ۱۶ هزار و ۸۵۰ تومان بود. قیمت خرید هر یورو نیز ۱۸ هزار و ۱۵۰ تومان و نرخ فروش آن ۱۸ هزار و ۲۵۰ تومان شد. سامانه سنا نرخ میانگین معاملات ارز در روز ۲۳ اردیبهشت ۹۹ را برای دلار ۱۶۴۶۵، یورو ۱۷۹۴۹، درهم ۴۵۳۱، یوان ۲۳۰۴، پوند ۲۰۲۳۹، لیر ترکیه ۲۴۶۲ و دلار کانادا ۱۲۳۲۴ تومان اعلام کرده است. سامانه نیما نیز نرخ حواله ارز در تاریخ ۲۳ اردیبهشت ۹۹ را برای دلار ۱۴۰۳۴، درهم ۳۸۹۴، یورو ۱۶۰۶۷، لیر ترکیه ۲۲۲۰، یوان ۲۰۷۷ تومان اعلام کرده است. دلار در بازار آزاد و معاملات نقدی به ۱۷۲۳۰ تومان، یورو ۱۸۶۰۰، پوند ۲۱ هزار، درهم ۴۷۶۰ تومان، لیر ترکیه ۲۴۸۰، یوان ۲۴۴۰، دلار کانادا ۱۲۵۰۰ تومان معامله شد.

در بازار ارز رسمی نیز بانک مرکزی روز چهارشنبه نرخ ۴۷ ارز را اعلام کرد که بر اساس آن نرخ ۱۳ ارز کاهش و قیمت ۲۶ واحد پولی دیگر افزایش یافت؛ نرخ بقیه ارزها نیز ثابت ماند. هر دلار امریکا بدون تغییر قیمت همانند روزهای گذشته ۴۲ هزار ریال قیمت خورد. همچنین هر پوند انگلیس ۵۱ هزار و ۵۱۹ ریال و هر یورو نیز ۴۵ هزار و ۵۶۵ ریال ارزش گذاری شده است. به دنبال اعلام هر اونس جهانی طلا به قیمت ۱۷۰۳ دلار و قیمت دلار به نرخ ۱۷۲۳۰ تومان، نرخ طلا و سکه افزایش یافت و هر گرم ۱۸ عیار با ثبت ۷۰۲ هزار تومان از مرز ۷۰۰ هزار تومان گذشت، مظنه مثقال ۱۷ عیار ۳ میلیون و ۴۲ هزار، سکه گرمی ۱ میلیون و ۱۰۰ هزار، نیم سکه ۳ میلیون و ۷۵۰ هزار، ربع سکه ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار، سکه طرح جدید ۷ میلیون و ۳۰۰ هزار، سکه طرح قدیم ۶ میلیون و ۸۵۰ هزار تومان معامله شد. البته در ساعات عصر قیمت طلا و سکه نسبت به ساعات اول صبح کاهش داشت. هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید در بازار آزاد تهران عصر روز چهارشنبه با افت حدود ۲۰۰ هزار تومانی قیمت به رقم هفت میلیون و ۵۰ هزار تومان فروخته شد. هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم نیز ۶ میلیون و ۸۵۰ هزار تومان قیمت گذاری شد. همچنین نیم سکه سه میلیون و ۷۰۰ هزار تومان، ربع سکه دو میلیون و ۵۰ هزار تومان و هر قطعه سکه گرمی یک میلیون تومان تعیین قیمت شد. هر گرم طلای خام ۱۸ عیار ۶۸۷ هزار تومان و هر مثقال طلا نیز ۲ میلیون و ۹۸۰ هزار تومان ارزش گذاری شد. قیمت اونس طلا حدود دو دلار پایین آمد و به یک هزار و ۷۰۳ دلار رسید. پیش بینی‌ها حاکی از رشد بیشتر آن در هفته‌های آتی است.

عامل اصلی رشد قیمت طلا و سکه در معاملات روزهای اخیر، افزایش قیمت دلار در داخل و همچنین چشم‌انداز رشد بهای اونس در بازارهای جهانی است. قیمت دلار در روزهای اخیر رشد قابل توجهی داشته به‌طوری که امروز به رقم ۱۶ هزار و ۸۵۰ تومان رسیده است.

بدیل‌هایی استراتژیک برای بانک‌ها

علیرضا جلالی فراهانی |

رییس مرکز تحقیقات و تحول استراتژیک بانک ملت در یادداشتی نوشته است که تحولات فزاینده اقتصادی، ظهور فناوری‌های نوین و تغییر رفتار مشتریان صنعت بانکی را با چالش‌های کم‌سابقه‌ای مواجه کرده است.

تحولات فزاینده اقتصادی، ظهور فناوری‌های جدید، عدم رعایت برخی از قواعد بازی و رقابت درون صنعتی، تحولات در حوزه قانون گذاری، تغییر الگوی رفتاری مشتریان و ده‌ها مورد دیگر، متغیرهای مستقل یا میانجی هستند که صنعت بانکی را با چالش‌های کم‌سابقه‌ای مواجه ساخته‌اند. برآیند این چالش‌ها از نظر اهمیت و دامنه، ظرفیت آن را دارد که حیات بانک‌ها را به عنوان بنگاه‌های اقتصادی با خطر جدی مواجه کنند. هر چند بسیاری از بانک‌ها به ضرورت تغییر مسیر بنیادی و در پیش گرفتن استراتژی‌های جدید، وقوف پیدا کرده‌اند اما عموماً در شناسایی بدیل‌های استراتژیک (Strategic Alternatives) و به تبع آن، انتخاب یک یا دو بدیل ناکام بوده‌اند. هدف نوشتار حاضر آن است که برخی از این بدیل‌ها یا گزینه‌های استراتژی پیش روی بانک‌ها برای تفوق بر این چالش‌ها و بعضاً تبدیل کردن آنها به فرصت را به اختصار مورد اشاره قرار دهد. بدیهی است انتخاب هر یک از این بدیل‌ها (که الزاماً جملگی مانعه‌الجمع هم نیستند) باید بر اساس مقتضیات و مختصات هر بانک و پس از مداقه فراوان روی ظرفیت‌ها و شرایط اقتضایی، صورت پذیرد.

قبل از پرداختن به این بدیل‌ها ذکر دو نکته ضروری است:

-سطح تحلیل در این نوشتار، صنعت بانکی در سطح جهان بوده است و طبیعی است که بستر قانونی در هر کشور، ممکن است محدودیت‌هایی را در به کارگیری برخی از این بدیل‌ها به وجود آورد. فرض نوشتار حاضر، بهره‌مندی بانک‌ها از استانداردهای صنعت بانکی از منظر استحکام مالی و رعایت هنجارهای حرفه‌ای نظیر الزامات کمیته بال است. بدیهی است بانک‌هایی که از این منظر، کاستی‌هایی دارند باید بدواً انرژی و ظرفیت خود را مصروف رفع این کاستی‌ها کنند.

یکی از فعالیت‌هایی که در بانک‌ها سابقه‌ای نسبتاً طولانی دارد، فروش متقاطع است. در این فعالیت، بانک تلاش می کند تا سایر محصولات خود را به مشتری که در حال حاضر از یک محصول به خصوص استفاده می کند، بفروشد اما عموماً دامنه انجام این کار، فروش سایر محصولات ناظر بر فعالیت محوری (Core Practice) بانک‌ها یعنی دریافت/پرداخت و تسهیلات/تعهدات بوده است. اما بانک‌ها با در اختیار داشتن پایگاه داده‌های عظیم مشتریان، این ظرفیت را دارند که برآوردهایی دقیق از سایر نیازهای غیربانکی مشتریان داشته و فروش متقاطع را در خصوص سایر محصولات غیربانکی به اجرا گذارند. لذا یکی از بدیل‌های استراتژیک بانک‌ها، عبور از مرزهای فعالیت محوری و ورود به اکوسیستم‌های متجانس یا نامتجانس است. یک روش برای شناسایی این اکوسیستم‌ها، بازنگری در مفهوم سفر مشتری (Customer Journey) در بانک‌هاست. در حال حاضر از نظر بانک‌ها عموماً سفر مشتری با ارایه خدمت/محصول به مشتری و نهایتاً ارایه خدمات پشتیبان، پایان می یابد اما واقعیت آن است که محصولات و خدمات بانکی، به ندرت هدف غایی محسوب می‌شوند بلکه این خدمات و محصولات، هدفی واسط هستند که مشتریان از آنها به عنوان ابزاری جهت نیل به خواسته‌های غایی، استفاده می کنند. به عنوان مثال، مشتری تسهیلات مسکن، به دنبال گرفتن وام (هدف واسط) است تا هدف غایی خود یعنی تهیه مسکن را محقق کند. لذا بانک‌ها با بهره گیری از دیدی فراخ (Wide) در نگاه به تجربه مشتری (در قیاس با دید ضایق (Tele) فعلی) می‌توانند اکوسیستم‌های جدید را شناسایی و برخی را هدف گیری کنند. بر این اساس گسترش افق اکوسیستمی می‌تواند حتی حوزه‌های کاملاً غیر مرتبط نظیر خدمات سلامت، بازار مسکن، حوزه ICT و حتی حوزه خدمات مصرفی نظیر آب برق و غیره را نیز در بر بگیرد. البته ورود به این اکوسیستم‌ها می‌توانند بر اساس طیفی از رویکردها صورت گیرد که در یک سر آن ورود مستقیم از طریق ایجاد/تملک شخصیت‌های حقوقی در این حوزه‌ها قرار دارد و در سر دیگر طیف، شکل دادن پیوندهای استراتژیک با بازیگران کلیدی در این حوزه‌ها. اما نهایتاً انتخاب این بدیل استراتژیک می‌تواند در میان مدت، زنجیره ارزش منحصر به فرد و پرقدرتی را برای بانک مربوطه ایجاد کند و آن را تا حدی در برابر تهدید تازه‌واردها، ایمن کند. البته انتخاب این بدیل استراتژیک عموماً برای بانک‌هایی مناسب است که در حوزه محصولات و خدمات مرتبط با فعالیت محوری بانکی، از جایگاه مستحکم و به تبع آن پایه مشتریان (Customer Base) بالایی برخوردارند.

در مقابل بانک‌هایی که از خدمات محوری قوی و پایه مشتریان بالایی برخوردارند، بانک‌هایی نیز هستند که از هیچ یک از این دو ویژگی برخوردار نیستند اما از مزیت‌هایی نظیر شبکه توزیع گسترده برخوردارند. بدیلی که برای این بانک‌ها می‌تواند مورد توجه قرار گیرد، ایجاد یک سوپرمارکت مالی/بانکی است؛ سوپرمارکتی که صرفاً عرضه کننده خدمات/محصولاتی است که ارایه دهنده آنها، مجموعه‌های دیگری هستند. بر اساس این بدیل استراتژیک، بانک دقیقاً شبیه یک سوپرمارکت، بدون ترجیح و وسواس خاصی (و یا با اعمال برخی استانداردهای کیفی حرفه‌ای)، امکان عرضه محصولات مشابهی که از سوی تامین کنندگانی متنوع، ارایه می‌شوند را فراهم می‌آورد. این تامین کنندگان هم تلاش می کنند روی ویژگی‌هایی نظیر قیمت، کیفیت یا خدمات پشتیبانی با یکدیگر رقابت کنند. در این میان ممکن است خود بانک هم در برخی حوزه‌ها، محصول یا خدمتی برای ارایه داشته باشد که در چنین حالتی، این محصول یا خدمت هم در کنار سایر محصولات و خدمات مشابه، در سوپرمارکت عرضه خواهد شد. بانک‌ها، مجموعه‌هایی هستند که با در اختیار داشتن امکانات سخت‌افزاری گسترده از یک سو و ثبت داده‌های تراکنشی و بعضاً رفتاری مشتریان از سوی دیگر، از ذخایر بسیار ارزشمند داده‌ای و ظرفیت بالای پردازشی برخوردارند اما این ظرفیت عموماً در بهترین حالت برای هوشمندسازی فعالیت‌های بازاریابی/ارتقای فروش یا نهایتاً توسعه محصولات جدید مورد استفاده قرار می‌گیرد. هر چند که این کارکردها در جای خود لازم و بسیار ارزشمند هستند اما ظرفیت کسب و کاری داده‌ها و توان پردازشی بانک‌ها بسیار فراتر از این است. بانک‌ها می‌توانند نسبت به ارایه خدماتی نظیر ارایه داده (با رعایت الزاماتی نظیر حریم شخصی و...) یا تحلیل‌های مبتنی بر کلان داده به سایر کسب و کارها، از این ظرفیت استفاده مولدتری داشته باشند. انتخاب چنین بدیل استراتژیکی باعث می‌شود که بانک‌ها تدریجاً نسبت به برخی ستون‌هایی اطلاعاتی که پیشتر از نظر آنها کم‌ارزش قلمداد می‌شده، حساس شوند و با تکمیل آنها، تصویر ۳۶۰ درجه‌ای از مشتری خود شکل دهند که هم در ارتقاء کسب و کار اصلی شان به آنها کمک می کند و هم طیف مشتریان آنها را در حوزه فروش تحلیل و ارایه خدمت شناخت عمیق مشتری، گسترش دهد. تحول دیجیتال به عنوان یک ابرروند فراگیر، تمامی حوزه‌های کسب و کاری را به درجات گوناگون متاثر کرده است. در حوزه خدمات مالی/بانکی، ظهور شتابان مجموعه‌های نوآفرین (Startup) در حوزه خدمات مالی بانکی موسوم به فین‌تک‌ها، یکی از پیامدهای این تحول محسوب می‌شود. آورده اصلی این مجموعه‌ها را می‌توان ایده‌ناب‌شان دانست که در کنار قابلیت‌هایی که تحول دیجیتال عرضه کرده، کامیابی‌های کم‌سابقه‌ای را برای آنها ایجاد کرده است. این مجموعه‌ها با ارایه تجربه‌ای متفاوت و خوشایند به مشتریان، در حال جذب تدریجی مشتریان بانک‌ها هستند. با توجه به چابکی این مجموعه‌ها (و کندی و لختی بانک‌های بزرگ)، می‌توان پیش‌بینی کرد که برنده نبرد برای جذب مشتری نهایی، در بسیاری از حیطه‌ها، مجموعه‌های نوآفرین خواهند بود. لذا بانک‌ها می‌توانند مفروضات فعالیت خود را عوض کرده و از نقش رقیب برای تصاحب مشتری نهایی به نقش تامین کننده خدمات پشت سیستمی برای این مجموعه‌ها تغییر موقعیت دهند. در این نقش، زیرساخت‌ها و محصولات/خدمات مالی و بانکی به عنوان محصولی بدون نام (White label) توسعه داده شده و به مجموعه‌های نوآفرین، عرضه می‌شود. یکی از نمودهای بالغ این رویکرد، خود را در شکل ارایه خدمات بانکی به شکل سکوی خدمت (Banking as a Platform)، نمایان می کند.

برخی از مجموعه‌های نوآفرین در سطح دنیا به سطحی از بلوغ در شناسایی نیازهای مشتریان و ارتباط با مشتری رسیده‌اند که فقط و فقط محدودیت‌های مالی و پایه سرمایه، مانع از رشد کوانتومی آنها شده است. لذا بانک‌ها می‌توانند در سایه این بدیل استراتژیک، حتی نسبت به اجاره بخشی از ترازنامه خود به این مجموعه‌ها اقدام کنند. بدیهی است بانک‌هایی می‌توانند به این بدیل استراتژیک فکر کنند که اولاً از توان زیرساختی و تخصص توسعه محصول خوبی برخوردار باشند و ثانیاً ترازنامه آنها از استحکام بالایی برخوردار باشد. شاخه دیگری از بدیل استراتژیک تمرکز بر استفاده از ظرفیت‌های تحول دیجیتال، تلاش برای رسوخ به بازارهای جغرافیایی جدید بدون حضور فیزیکی است. در قالب این شاخه بانک‌ها می‌توانند با اتحاد استراتژیک با سازمان‌های غیربانکی که بتوانند الزامات KYC را پوشش دهند، نسبت به حضور در بازارهای پر پتانسیل جدید اقدام کنند. بدیهی است در چارچوب این استراتژی، توانمندی‌هایی نظیر طراحی دیجیتال و شناخت عمیق از بازار و مشتریان، از جمله پیش نیازها محسوب می‌شود. تک تک این بدیل‌های استراتژیک اشاره شده (و سایر بدیل‌هایی که به دلیل ضیق مجال، در این نوشتار به آنها اشاره نشد)، دارای ظرفیت‌های درآمدزایی و سودآوری سرشاری هستند لیکن همان گونه که در مقدمه بدان اشاره شد راز موفقیت در بهره گیری از ظرفیت‌های یک استراتژی در آن است که در زمان انتخاب، مختصات سازمان و مقتضیات محیطی، به درستی مورد تحلیل و مداقه قرار گیرد.

اخبار

مراجعه کارفرمایان برای تسهیلات کرونایی به کارا

ثبت نام کارفرمایان برای دریافت وام کرونایی از روز چهارشنبه آغاز شده است و متقاضیان می‌توانند با مراجعه به سامانه کارا نسبت به ثبت‌نام اقدام کنند. پس از شیوع ویروس کرونا و بر هم خوردن تعادل بازارهای مختلف، دولت تصمیم گرفت جهت حفظ اشتغال کارگران و کمک به بنگاه‌های اقتصادی، تسهیلاتی را در اختیار کارفرماهای ۱۳ رسته شغلی قرار دهد. بر این اساس، یک میلیون واحد اقتصادی آسیب دیده از کرونا که سه میلیون شاغل بیمه شده در آنها مشغول به کار بوده‌اند توسط وزارت کار شناسایی شده و مطابق ضوابط ستاد ملی مبارزه با کرونا مشمول دریافت تسهیلات شدند. در این راستا مقرر شد، پس از ارسال پیامک به کارفرمایان از سوی وزارت کار، مشمولان از امروز در سامانه کارا به نشانی kara.mcls.gov.ir ثبت نام کنند و پس از ثبت نام، اطلاعات از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به بانک عامل جهت پرداخت وام کرونایی ارسال شود. مطابق با آنچه پیش بینی شده است، برای بنگاه‌های با نیروی شاغل کمتر از ۵۰ نفر، ۷۰ درصد حمایت در قالب پرداخت دستمزد کارکنان خواهد بود و ۳۰ درصد به عنوان سرمایه در گردش در نظر گرفته شده است. برای بنگاه‌های بزرگ‌تر نیز ۵۰ درصد به عنوان دستمزد کارکنان و ۵۰ درصد به عنوان سرمایه در گردش منظور شده است. بر این اساس؛ یکی از مبناهای اصلی برای ارایه تسهیلات کرونا، تداوم اشتغال نیروی کار در این بنگاه‌ها است. به ازای هر یک نفر شاغل بیمه شده که در بنگاه فعال باشد ۱۲ میلیون تومان وام پرداخت خواهد شد. واحدهایی که به اجبار تعطیل شده باشند این رقم ۱۶ میلیون تومان خواهد بود. شرط پرداخت تسهیلات حمایتی به بنگاه‌های آسیب دیده از کرونا حفظ اشتغال موجود است و واحدهایی که کد بیمه و پروانه کسب داشته باشند مشکلی در دریافت تسهیلات نخواهند داشت ولی آن دسته واحدهایی که فاقد بیمه هستند، روند پرداخت تسهیلات به آنها ظرف دو ماه آینده عملیاتی می‌شود.

ضرورت ورود وزارت اقتصاد و بانک مرکزی به اوراق سکه

برخی فعالان بازار طلا معتقدند، یکی از دلایل اصلی افزایش قیمت سکه در روزهای اخیر، افزایش قیمت اوراق گواهی سکه در بورس بوده است؛ در حالی که دلیلی ندارد سکه مبنای بازی بورسی شود.

قیمت سکه در روزهای اخیر رشد چشم گیری داشت و از ابتدای هفته رکورد جدیدی را به ثبت رسانده است؛ سکه در حالی از ۶ میلیون وارد کانال ۷ میلیون شد که طبق اعلام برخی فعالان بازار، سیگنال اصلی افزایش قیمت را از بورس دریافت کرده بود. بیش از یک هفته است که قیمت گواهی سکه یک روزه در بورس کالا ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار تومان بیشتر از بازار است و به اعتقاد برخی فعالان بازار، محرکی برای قیمت سکه فیزیکی شده است، البته ۲۱ اردیبهشت ۹۹ دامنه نوسان سکه بورسی به ۱ درصد محدود شد و اندکی قیمت‌ها افت کرد. مشاهدات خبرنگار تسنیم از بازار سبزه میدان در روزهای اخیر حکایت از آن دارد که با افزایش قیمت سکه در بورس، اکثر کاسب‌های این صنف از فروش سکه به مردم عادی امتناع کرده و سکه‌ها را در بورس عرضه می کنند و با این حساب سودهای کلان به جیب می‌زنند. البته محمد کشتی آرای نایب رییس اتحادیه طلا در این خصوص به خبرنگار تسنیم گفت: در روزهای قبل تعداد افرادی که سکه‌ها را از بازار خریداری و به بورس می‌فروختند خیلی زیاد بود ولی الان دیگر آن تعداد نیستند. این فعال بازار طلا و سکه با تأکید بر اینکه در روزهای اخیر فقط سکه طرح جدید (امامی) در بازار خرید و فروش می‌شود، درباره تأثیر سکه بورسی در روند قیمتی سکه در بازار گفت: سکه بورسی اثر مستقیم روی بازار می‌گذارد در حالی که قدیم‌ها قیمت‌ها در بورس متاثر از بازار بود ولی الان وضعیت برعکس شده است. برخی از فعالان بازار طلا که از حرفه‌ای‌های این صنف محسوب می‌شوند با انتقاد از فروش اوراق سکه در بورس می گویند: فروش سکه در بورس از همان ابتدا غلط بود؛ سکه مگر ارزش افزوده‌ای دارد که الان این وضعیت قیمتی را دارد! فعالان اقتصادی نیز معتقدند: هر گونه اوراق و مشتقه برای کالاهایی که در تولید استفاده نمی‌شوند، خلاف اصول اقتصادی است و نباید به کار گرفته شود. یکی از کارشناسان اقتصادی با تأکید بر اینکه باید تولید توسعه داده شود، گفت: نباید روی سکه اوراق ایجاد می‌شد از همان ابتدا اما حالا باید جلوی این کار گرفته شود. امیر تهرانی مدیر کل دفتر وزیر اقتصاد در همین ارتباط گفته: این بازار را نه می‌شود تعطیل کرد و نه به حال خود رها کرد. هر دو فعل فوق سیگنال منفی را مخابره می کند. بهترین روش می‌تواند تعیین بازارگردان‌های متعدد برای این بازار باشد که بتواند در هیجان‌های خرید و فروش نقش بازیگر متعادل کننده را بازی کند. برخی کارشناسان اقتصادی هم معتقدند بهتر است بانک مرکزی و وزارت اقتصاد برنامه‌ای برای مدیریت گواهی سکه داشته باشند. بانک مرکزی که طبق بند د ماده ۱۱ قانون پولی و بانکی کشور وظیفه تنظیم مقررات و نظارت بر معاملات طلا را به عهده دارد و تنها تولید کننده انحصاری سکه طلاست تا جایی که می‌دانیم تاکنون مجوزی برای فروش سکه در بورس کالا از سوی این بانک صادر نکرده، البته این کار مجوز شورای عالی بورس وجود دارد، اگر این روند دلالی بدون هیچ ارزش افزوده‌ای که برهم زننده بازار است ادامه یابد، بعید نیست سکه یک روزه بورس کالا به سرنوشت سکه آتی دچار شود!

روی خط خبر

هشدار پلیس به کلاهبرداری جدید از کد بورسی اشخاص

رییس پلیس امنیت پایتخت با اشـاره به نوع جدید کلاهبرداری استفاده از کد بورسی اشخاص توسط افراد لاکچری، توصیه کرد برای سرمایه‌گذاری از طریق کارگزاری‌های مجاز اقدام و بدون کسب مهارت وارد بورس نشوند. به گزارش بورس پرس، نعمت‌الله علیپور با بیان اینکه اسـتفاده از کد بورسـی و اوراق هویتی دیگران برای کسب انتفاع مالی در حالی که خود آن اشخاص مطلع نباشند، تخلف است، گفت: بدیهی است با موارد خلاف قانون نیز برابر مقررات برخورد خواهد شد. وی افزود: دریافت کدهای بورسی سایر اشخاص و کسب سودهای کلان پدیده جدیدی است که در حاشیه اقتصاد شکل گرفته است و بعضی افراد سودجو با استفاده از کدهای بورسی دیگران و حتی مدارک هویتی آنان از سرمایه‌گذاران کلاهبرداری می‌کنند. این افراد با رفتارهای متقلبانـه و وعده‌های واهی از مدارک هویتی و کدهای بورسـی آنان سوءاستفاده و کلاهبرداری می‌کنند. به همین دلیل لازم اسـت علاقه‌مندان به سرمایه‌گذاری در بورس حتما اقدام به کسب مهارت و دانش مربوط به این حوزه کنند و حتما از طریق کارگزاری‌های معتبر وارد این بازار شوند.

اثر مصوبه جدید افزایش ۴۴ درصدی برق اعلام شد

دو شـرکت بورسی و فرابورسـی دیگر، اثر مصوبه جدید افزایش نرخ فروش ۴۴ درصدی هر کیلووات سـاعت انرژی را توضیح دادند و برای یک و دو روز کاری با توقف نماد روبه‌رو شدند. به گزارش پایگاه خبری بورس پرس، سرمایه‌گذاری نیروگاهی ایران و سرمایه‌گذاری نیرو هم در پی ابلاغ مصوبه وزیر نیرو مبنی بر نرخ جدید خرید برق از نیروگاه‌ها در بازار عمده فروشی و بورس با توقف نماد اقدام به توضیح و اعلام مجوز تغییر بیش از ۱۰ درصدی نرخ فروش محصولات و خدمات کردند و آماده بازگشت به تابلو بعد از دو و یک روز کاری شدند. مرتضی برومندفر مدیرعامل «وسنا» اعلام کرد: بر اساس مصوبه قبلی وزیر نیرو نرخ‌های فروش در بازار رقابتی برق از یک آذر سـال ۹۵ به ازای هر کیلووات ساعت آمادگی ۱۸۵ ریال و سقف نرخ فروش هر کیلووات ساعت انرژی ۴۱۶ ریال تعیین شده بود. بر اساس اطلاعیه ۲۳ اردیبهشـت بازار برق، نرخ فروش هر کیلووات ساعت آمادگی کمافی‌السابق ۱۸۵ ریال باقیمانده اما سـقف نرخ فروش هر کیلووات ساعت انرژی به ۶۰۰ ریال افزایش یافته است. مصوبه جدید از ۲۵ اردیبهشـت در بازار برق اجرایی شـده و بر اساس مقررات جاری بـازار برق، نرخ فروش انرژی به ازای هر کیلووات سـاعت کمتر یا حداکثر برابر با سقف نرخ تعیین شده خواهد بود. لذا تغییرات سقف نرخ فروش انرژی در بازار رقابتی برق می‌تواند منجر به افزایش مبلغ فروش انرژی در بازار برق شـود اما با توجه به اینکه مبلغ فروش انرژی در بازار رقابتی برق متاثر از عواملی مانند عرضه، تقاضا، نرخ‌های رقابتی ارایه‌شده توسط تمامی شرکت‌کنندگان در بازار برق و شرایط خاص عرضه و فروش برق در بازار است. مبلغ فروش محصول یا ارایه خدمت در سـال مالی قبل ۱۳۷،۵ میلیارد تومان و نسبت فروش محصول یا ارایه خدمت به کل درآمد شرکت در سال مالی قبل ۹۰ درصد بوده است. همچنین «ونیرو» اعلام کرد: براساس مصوبه قبلی وزیر نیرو نرخ‌های فروش در بازار رقابتی برق از یک آذر سال ۹۵ به ازای هر کیلو وات ساعت آمادگی ۱۸۵ ریال و سقف نرخ فروش هر کیلووات ساعت انرژی ۴۱۶ ریال تعیین شده بود که براساس اطلاعیه جدید نرخ فروش هر کیلووات ساعت آمادگی کمافی‌السابق ۱۸۵ ریال و سقف نرخ فروش هر کیلووات ساعت انرژی به ۶۰۰ ریال افزایش یافته است. سـرمایه‌گذاری نیرو از طریق شرکت توسعه مدیریت نیروگاهی ایرسا مالک ۶۱،۵ درصد شرکت انرژی گستر جم است که این شرکت مالک ۱۰۰ درصدی نیروگاه ۵۰۰ مگاواتی تابان یزد و ۵۰ درصدی نیروگاه ۳۵۰ مگاواتی خوی است. در سال مالی ۹۷ از ۱۰۰،۵ میلیارد تومان درآمد عملیاتی شناسایی شده «ونیرو» ۸۸،۵ میلیارد تومان از محل شرکت توسعه مدیریت نیروگاهی ایرسا بوده است.

حبابی در پاکت‌های سیمانی‌ها نیست

قیمت سهم‌های سیمانی هنوز از ارزش جایگزینی کمتر است و سهم سیمانی‌ها حباب ندارد. به گزارش بورس نیوز با وجود شـیوع کرونا و توقف ساخت و سـاز و صادرات، فروش سیمانی‌ها در فروردین ماه قابل قبول بوده است. عبدالرضا شیخان دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سـیمان در گفت‌وگو با بورس نیوز در خصوص وضعیت بازار سیمان بیان کرد: در سنوات گذشته، به دلیل احتمال افزایش نرخ سیمان در ابتدای سال، تقاضای سیمان در اسفندماه افزایش می‌یافت اما؛ از آنجا که از اواخر سـال قبل گفته شد بررسی افزایش نرخ سیمان به سال جدید (سـال ۹۹) موکول شده، بنابراین تقاضای سیمان در فروردین ماه هم مطلوب بوده و بعضی مشتریان بازار سیمان خریدهای خود را جلو انداخته‌اند و در صورت افزایش نرخ سیمان، در همان ماهی که نرخ سیمان افزایش یافته، تقاضای سیمان افت خواهد کرد. شیخان در پاسـخ به این سوال که آیا قیمت سـهم‌های سـیمانی حباب دارد یا نه، گفت: برای راه‌اندازی یک کارخانه سیمان ۱ میلیون تنی، باید سرمایه‌گذاری ۱۲۰۰ میلیارد تومانی صورت بگیرد. ضمن اینکه برای تامین تجهیزات و ماشـین آلات باید اقدام به واردات از چین شـود. در حالی که در کارخانجات سـیمان قدیمی‌تر، تمام تجهیزات و ماشین آلات اروپایی بوده و کیفیت به مراتب بهتری هم دارند. بنابراین با در نظر گرفتن ارزش جایگزینی شرکت‌های سیمانی معتقدم قیمت سهم‌های این گروه هنوز به ارزش جایگزینی شرکت‌ها هم نرسیده و در صنعت سیمان، حبابی در کار نیست.

در گفت‌وگو با یک کارشناس بازار سرمایه مطرح شد

ضرورت حمایت از بازار سهام و حفظ اعتماد عمومی

گروه بورس |

معاملات سهام در پایان هفته جاری با قرار گرفتن شاخص کل بورس تهران در محدوده یک میلیون و ۱۷ هـزار و ۶۶۲ واحدی به اتمام رسـید. بر این اساس پنج روز معاملاتی گذشته در حالی تمام می‌شود که در طول فعالیت این هفته بازار سرمایه، هیچ روزی را بدون مشکل در سامانه معاملاتی طی نکرد. همین امر سـبب شـد تا بـا افزایش ریسک سرمایه‌گذاری در بازار سهام شاهد منفی شدن قیمت‌ها در بازاری باشیم که پس از رشدی بی‌وقفه، تقریباً از ابتدای سال هیچ روز نزولی را به خود ندیده بود.

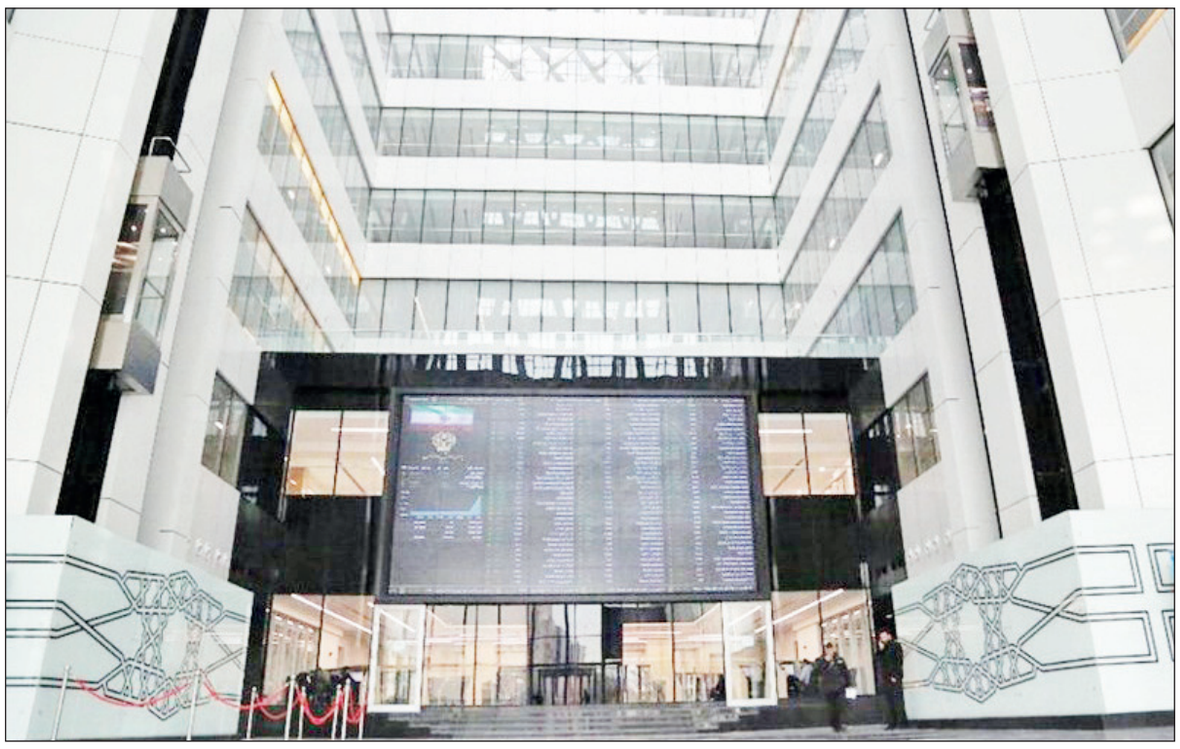

مطالعات علمی دانشگاهی و تجربیات بورس‌های بین‌المللی نشان می‌دهد فروش تعهدی کارایی و عمق بازار را افزایش خواهد داد

بر این اساس یاد شده در هفته جاری پایدار نماند و به رغم آنکه شاخص کل بورس تهران تا نزدیکی کانال یک میلیون و ۴۸ هزار واحدی نیز پیش رفته بود در نهایت روز چهارشنبه را ۳۰ هزار واحد پایین‌تر از سطح یاد شده به اتمام رساند.

تحولاتی از این دسـت حکایت از آن دارد که بازار سرمایه نیازمند حمایتی جدی در بعد سـخت‌افزاری و توسـعه زیرساخت معاملات اسـت. اگرچه در طول چند ماه اخیر شـاهد آن بودیم که بسـیاری از دولتمردان و مسوولان اقتصادی کشور از لزوم حمایت از بازار سرمایه و جذابیت آن سخن گفته‌اند با این حال هم‌اکنون این نیاز احساس می‌شود که حمایت آنها اسـت از این حد فراتر و با کاهش ریسک نقدشوندگی از طریق تامین امنیت معاملات حمایتی فراتر از سخن از بازار سرمایه به عمل آورند. در همین راستا، تحلیلگر بازارهای مالی با اشاره به سه عارضه ریزش سنگین شاخص از ضرورت ایجادسازی و کارجلوگیری از ایجاد حباب در دو سمت سرمایه‌گذار و قانونگذار برای حمایت از سرمایه‌های مردم خبر داد. به گزارش بورس پرس، هومن مقراضی در خصوص خطر ریزش بورس تهران و راهکارهای مقابله با آن به بورس پرس اعلام کرد: این روزها با وارد شدن آحاد جامعه به بازار سرمایه و افزایش شدید قیمت‌ها، نگرانی‌های زیادی میان معامله‌گران در خصوص ترکیدن حباب احتمالی بورس وجود دارد. حتما در اخبار و مصاحبه‌ها شنیده‌اید که بسیاری از کارشناسـان و حتی تعدادی از مسوولان سابق سازمان بورس بر طبل حبابی بودن بورس تهران می‌کوبند و نگران از بین رفتن سرمایه‌های مردم هستند.

به رغـم اینکه در شـرایط فعلـی نیز هنوز شـرکت‌های ارزشمندی وجود دارند که در محدوده ارزش ذاتی یا کمتر معامله می‌شوند باید قبول کرد بخشی از سهم‌ها که با سیل نقدینگی رشد کردند نه سودآوری قابل ملاحظه‌ای نسبت به رشد قیمت داشته‌اند و نه دارایی‌هایی دارند که این رشد قیمت را توجیه کند بنابراین در صورت اصلاح بازار، خریداران تازه وارد که بدون طی کردن آموزش‌های مورد نیاز، دیرتر از دیگران سوار بر امواج نقدینگی شده‌اند احتمالا بازندگان اصلی این قمار خواهند بود.

در شرایط فعلی اگر حتی اصلاح کوچکی در بورس بخواهد اتفاق بیفتد که طبیعی هم است، جو روانی منفی حبابی بودن بازار، ترس عظیمی به دل سرمایه‌گذارهای تازه وارد می‌انـدازد و می‌دانید که همین تـرس باعث عرضه‌های سنگین‌تر و نهایتا ریزش بسیار عظیمی خواهد شد.

اما در این صورت آیا می‌توان همه تقصیرات را به گردن افراد تازه وارد در بورس انداخت؟ افرادی که به دنبال راهی برای حفظ ارزش دارایی‌هاناشی از تورم لجام گسیخته به این سو و آن سو می‌زنند؟!

با تجربه سال‌ها حضور در بازارهای مالی داخلی و بین‌المللی قطعا در این شکسـت سـهم مسـوولان بورس کمتر از سهامداران ناآگاه نیست و بخشی از راه‌حل این مشکل را در عدم توسعه یافتگی بورس تهران در مقایسه با سایر بازارهای جهانی باید جسـت. در بازاری که خبری از ابزارهای نوین مالی نیست که سال‌های سال مورد استفاده قرار گرفته و کارایی آنها به تجربه به اثبات رسیده یا اگر هم وجود دارد آنچنان با محدودیت‌های عجیب و غریب و نامانوس گره خورده که برای همگان قابل درک و استفاده نیست و اقبالی به آنها نمی‌شـود، طبیعی است که شاهد رخ دادن چنین آشفتگی‌های گاه و بی‌گاهی باشیم.

ضـرورت ایجـاد سـازوکارهای جلوگیـری از ایجاد حباب احتمالی و حمایت از سرمایه‌ها

در سمت سرمایه‌گذار بخشی از مشکل به آموزش ندیدن و آگاهی نداشتن سرمایه‌گذاران برمی‌گردد. سرمایه‌گذارانی که قدرت تحلیل اصولی را ندارند و به اشـتباه تحت تاثیر جو مثبت بازار سـهام‌های ضرره‌ای را می‌خرند و قیمت را با پمپاژ نقدینگی به شـکل حباب گونه‌ای بالا می‌برند و بعد با یک اصلاح کوچک دست به فروش سنگین سهم‌ها می‌زنند و بورس را به زمین می‌کوبند. حالا سوال اینجا است چرا از تجربه موفق سایر کشورها الگو نگیریم؟ در کشورهای اروپایی کارگزاری‌ها اجازه ندارند برای کسـی که آموزش ندیده و دانش کافی ندارد افتتاح حساب کنند. سهامدارانی که مدت‌ها انتظار می‌کشند تا کار احراز هویت آنها در سامانه سجام انجام شـود و کد معاملاتی بگیرند چرا نباید کمی بیشتر صبر کنند یک دوره آموزشی هر چند مختصر مفید را نیز بگذرانند و بعد وارد بورس شـوند؟ آیا همان طور که پلیس راهنمایی و رانندگی از رانندگی افراد بدون گواهینامه جلوگیری می‌کند، سازمان بورس نمی‌تواند همین سازوکار را پیاده کند؟ آیا ضرری که سرمایه‌گذاران در بورس به خود، دیگران و آبروی بورس مملکت می‌توانند وارد کنند کمتر از ضرری است که کسی با خودرو در خیابان به دیگران می‌زند؟ اما در سمت قانونگذار، سال‌ها است که نیاز به ساز و کاری اثربخـش تحت عنوان فروش اسـتقراضی بـرای بورس تهران داریم اما همچنان بعد از سـال‌ها بحث و بررسـی، فروش استقراضی در حد یک حرف باقی مانده و در عمل سرمایه‌گذاران از آن استفاده‌ای نمی‌کنند. شاید دلیل این امر باور غلطی باشد که سـاز و کار فروش استقراضی را به دست آوردن سود از ضرر دیگران می‌داند یا این شیوه را باعث کاهش قیمت سهام شرکت‌های ارزشمند جلوه می‌دهد.

مطالعات علمی دانشگاهی و تجربیات بورس‌های بین‌المللی نشـان می‌دهد فروش استقراضی کارایی بازار و عمق بازار را افزایش خواهد داد. در فروش اسـتقراضی به‌طور ساده سرمایه‌گذار نسبت به فروش یک دارایی در قیمت‌های بالا اقدام می‌کند با این امید که مجددا همان دارایی را پس از افت در قیمت‌های پایین‌تر خریداری کند و سود از محل کاهش قیمت یک دارایی شناسـایی خواهد شد. عموما سرمایه‌گذاری که از این شیوه استفاده می‌کند یا اصطلاحا موقعیت فروش اتخاذ کرده، مالـک دارایی نبوده و آن را از سایر سرمایه‌گذاران قرض خواهد گرفت. مثلا فرض کنید پیش بینی می‌کنید قیمت سکه یک میلیون تومان ارزان خواهد شد. می‌توانید ۱۰۰ عدد سکه قرض بگیرید و سریع بفروشید، بعد که هر سکه یک میلیون تومان ارزان‌تر شد ۱۰۰ سکه بخرید و قرض تان را پس دهید. این وسط شما ۱۰۰ میلیون تومان سود کرده‌اید.

ریسک این سـرمایه‌گذاران این است که بر خلاف انتظار آنها قیمت به جای کاهش، افزایش یافته و مجبور شوند در قیمت‌های بالاتری مجددا دارایی را بخرند. به رغم اینکه سود این دسته سرمایه‌گذاران در افت قیمت‌ها است این موضوع لزوما به معنای ضرر مابقی سرمایه‌گذاران دیگر نیست. به عنوان مثال در شرایطی که سهمی بیش از ارزش ذاتی آن در بازار قیمت خورده، سرمایه‌گذاران هوشمند دیگر تمایلی برای خرید آن در قیمت‌های بالا نخواهند داشت.

در این شرایط سرمایه‌گذاران می‌توانند با استفاده از ساز و کار فروش استقراضی موقعیت فروش اتخاذ کرده و از افت قیمت این سـهام به ارزش ذاتی آن سود برند و پس از افت قیمت، مجددا سرمایه‌گذارانی که قیمت را ارزنده می‌بینند می‌توانند وارد بازار شده و سـهم را به میزان ارزش واقعی خریداری کنند. بنابراین این ساز و کار باعث می‌شود سهامی که حباب دارند شناسایی شده و به سرعت به قیمت‌های تعادلی بازگردند. اگر بورس تهران به چنین ساز و کاری مجهز بود قاعدتا مدت‌ها پیش از پمپاژ نقدینگی به سهم‌های بعضا زیانده جلوگیری می‌شد و اکنون به جای خوشحالی از جذب نقدینگی جدید به بازار، نگرانی از بابت بزرگ‌تر شدن این حباب‌ها نبود! استفاده از این ساز و کار باعث می‌شود چه در شرایط صعود قیمت‌ها و چه در نزول، بورس همچنان محل جذابی برای سرمایه‌های سرگردان جامعه باشد و عمق بازار را افزایش خواهد داد. اجرای این ساز و کار احتمال رخ دادن حباب‌های سنگین در سهام را کاهش داده و با در نظر گرفتن چشم‌اندازی وسیع‌تر در نهایت به نفع جامعه سهامداران ایرانی خواهد بود. ریزش شاخص ۳ عارضه سنگین از بین رفتن سرمایه‌های تعداد زیادی از مردم، خارج کردن پول سایر سرمایه‌گذاران از بورس و سرازیر شدن نقدینگی به سایر بازارها مثل دلار، طلا و ملک و عواقب شدید تورمی، از بین رفتن اعتماد مردم به بورس و عدم استفاده از این بازار تا سال‌ها بعد به عنوان محلی برای جذب سرمایه و کنترل نقدینگی برای همه خواهد داشـت. امید می‌رود با همت متولیان امر و رییس جدید سازمان بورس به زودی شاهد به حداقل رسیدن چنین مشکلاتی در بورس تهران و رقابتی‌تر شدن آن در مقایسه با بورس‌های منطقه‌ای و جهانی باشیم.

بهترین گزینه‌های سرمایه‌گذاری در بورس

یک کارشناس بازار سـرمایه به بهترین گزینه‌های سـرمایه‌گذاری در بورس اشـاره کرد و گفت: گروه سرمایه‌گذاری‌ها، فرآورده‌های نفتی، فلزات اساسی و کانی‌های معدنی می‌توانند نسـبت به سایر صنایع نقدینگی بیشتری را به سمت خود جذب کنند.

علی صادقین در گفت‌وگو با ایرنا به اصلاح شـاخص بورس اشـاره کـرد و افزود: چند فاکتـور در اصلاح معاملات اخیر بورس تاثیرگذار بود، در ابتدا با توجه به اینکه کانال یک میلیون واحد، عددی رویایی برای شاخص بورس تلقی می‌شـد بنابراین با ورود به این کانال بازار در انتظار اصلاح است. وی ادامه داد: ثبات مشـخصی برای شـاخص یک میلیون واحد وجود نداشـت و انتظار هم می‌رفت شاخص با ورود به این کانال چند روزی را درجا بزند. صادقین با بیان اینکه حداقل ۶۰ درصد از سهم‌های موجود در بازار بالاتر از ارزش ذاتی خود قیمت داشـتند، گفت: بازار در انتظار اصلاح برای این گونه سهم‌ها بود و افت قیمت آنها از قبل پیش‌بینی شده است. این کارشناس بازار سرمایه با تاکید بر اینکه روند بازار به گونه‌ای است که احتمال ادامه اصلاح در شـاخص بورس وجود دارد، افزود: نباید در انتظار ریزش شـاخص بورس مانند سال ۹۲ بود، فاکتورهایی مانند نرخ دلار و نرخ رشد تورم که تعیین کننده عوامل بنیادی بازار هستند و در شرایط فعلی ریزش قیمت دلار پیش‌بینی نمی‌شود. به گفته وی، بازگشایی سهم‌هایی مانند سایپا از جمله عومل تاثیرگذار بر اصلاح چند روز اخیر شاخص بورس بود که باعث شـد جریان نقدینگی را به سمت خود جذب کنند. صادقین اظهار داشت: تا حدودی انتظار تورمی برای بازارهایی مانند ارز، مسـکن و طلا زیاد شده و با توجه به اینکه اکثر سرمایه‌گذاران در کشور ریسک گریز هستند به همین دلیل به سمت ذخیره سود در بازار سهام رفتند. این کارشناس بازار سرمایه خاطرنشـان کرد: در معاملات دو روز گذشته بورس شاهد سهامداران حقیقی مضطرب و نگرانی بودیم که از ترس ریزش شاخص بورس با اندک اصلاحی که در بازار ایجاد شد به سمت فروش سهام خود رفتند و باعث افزایش شتاب در اصلاح شاخص بورس شدند.

وی اظهار داشت: ارزیابی معاملات بورس نشان دهنده این اسـت که رونـد کنونی معاملات معقول اسـت و در میـان مدت جایگزیـن بهتری از بـورس برای سـرمایه‌گذاری وجود ندارد. صادقین معتقد است، به‌طور حتم بازار ارز مورد کنتـرل قرار می‌گیرد و به نظر می‌رسد از روزهای آینده دوباره شاهد برآیند ورود نقدینگی به بورس باشیم. این کارشناس بازار سرمایه پیش‌بینی کرد که جای نگرانی برای روند میان مدت و بلندمدت معاملات بورس وجود ندارد اما قطعا شاهد اصلاح موقتی در بازار خواهیم بود. وی گفت: دولت و تمامـی ارکان نظام مانند بانک مرکزی و قوه قضاییه ارزیابی خود از روند معامـلات بورس را مثبت اعلام کردند و سرمایه‌گذاری در این بازار را منطقی می‌دانند. صادقین با تاکید بر ادامه روند صعودی شاخص بورس افزود: سهم‌هایی که به نسبت از رشد بازار جا ماندند و افزایش سرمایه دارند شاهد ورود نقدینگی بیشتری نسبت به سایر سهم‌ها خواهند بود.

صف‌نشین‌هایی که هوشمند نیستند

بهزاد احمدی‌نسب کارشناس بازار سرمایه در خصوص روند امروز بازار سرمایه و بازگشت جو بازار به بورس نیوز اظهار کرد: کلیت بازار سـرمایه برای سـرمایه‌گذاری ریسکی را به‌همراه نخواهد داشت و به P/E بازار سرمایه نسبت به دیگر بازارهای موازی مناسب‌تر بوده و بازدهی بهتری را از خود برجای گذاشـته است. وی در ادامه به سیاسـت دولت در بازار سرمایه اشـاره داشت و گفت: دولت در سیستم بازار سـرمایه برای خود نقشه راهی برابر با برد-برد را مدنظر قـرار داده و هر قیمتی که در سـبدهای خود بگذارد، نقدینگی بالایی را عاید دولت می‌کند ضمن آنکه تنها بازاری که این روزها می‌تواند کمک حال دولت در مهار تورم و نقدینگی برآید، همین بورس بوده که سیل نقدینگی را در خود جای می‌دهد. این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به اینکه سهامداران باید از جوهـای روانی منفی دوری کنند، تصریح کرد: بـازار در ادامه فعالیت‌های خـود روند مثبتی را پیش روی خود می‌بیند و سـهامداران نباید اسیر جو روانی منفی شـوند که شـاید برخی از این اخبار اصلا هیچ ربطی به بازار نداشته باشد. احمدی‌نسب تاکید کرد: سـهامداران تازه‌وارد به بازار سـرمایه، سرمایه‌گذاران هوشمند نیسـتند چراکه به‌راحتی نمادهای بنیادی مثل «فملی»، «ومعادن» و «شـپنا» که قدیمی بازار هستند را هم نمی‌توانند درسـت مدیریت کنند. وی با انتقاد از سـازمان بورس در عـدم راهنمایی صحیح سـرمایه‌گذاران تازه‌وارد، گفت: متاسـفانه سـازمان نیز در این راسـتا کـم‌کاری می‌کنـد و صندوق‌های سـرمایه‌گذاری یا شرکت‌های سـبدگردان را به بازار معرفی نمی‌کند و حتی مجوزهای سبدگردان را صادر نمی‌کند؛ در شرایطی که بازار به سوی فروش‌های انبوه و صف‌نشینی حرکت می‌کند بازار نیازمند شرکت‌های سبدگردانی بوده تا سرمایه‌گذارانی که چندان از محیط بازار آشنایی ندارند، سرمایه خود را در بازار نسوزانند. وی در پایان خاطرنشان کرد: صف‌نشستن‌های انبوه حاکی از ناآگاهی صحیح از بازار سرمایه بوده و این نوع رفتارها نشان از بی‌برنامگی افراد سرمایه‌گذاری دارد که با تفکر سودسازی کوتاه‌مدت به بورس آمده‌اند، دارد.

آیا سهام عدالت بورس را به هم می‌ریزد؟

در روزهای اخیر تقارن آزادسازی سهام عدالت با ورود نقدینگی سرگردان به بازار سرمایه ابهام برانگیز شده است.

به گزارش تسنیم، در روزهای اخیر بسیاری از کارشناسان اقتصادی نسبت به تبعات رشـد پر سرعت بازار سرمایه کشور هشـدار داده‌اند. شاخص کل بورس در پایان سال ۱۳۹۸ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۸۶ درصد رشد کرده است و از ابتدای سال تا تاریخ ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۹ این رشـد به رقم بی‌سـابقه ۹۱ درصد رسیده که این به معنای آن است شاخص بورس طی ۲۷ روز کاری تقریبا ۵۰ درصد رشد کل سال گذشته را داشته است. از ابتدای سال ۱۳۹۹ تاکنون در برخی روزها بیش از ۱۰۰ هزار نفر کد سهامداری دریافت کرده‌اند و مردم نسبت به سرمایه‌گذاری در بورس استقبال ویژه‌ای کرده‌اند به‌طوری که از ابتدای سال ۹۹ تا تاریخ ۱۶ اردیبهشت ماه بالغ بر ۳۸ هزار میلیارد تومان منابع نقدینگی جدید وارد بازار سرمایه شده است و میانگین ارزش معاملات بورس تهران به روزانه ۶،۸۰۰ میلیارد تومان رسیده است.

پور ابراهیمی عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در این باره نوشته است، امروز با توجه به شرایط اقتصادی کشور و لزوم ثبات در حوزه اقتصاد و نیز اجتناب از سفته‌بازی در ارز و مسکن و ... فرصتی تاریخی برای تأمین مالی از طریق بازار سرمایه به وجود آمده است، افزایش چند برابری شاخص بازار بورس در مدت کوتاه اگر با تمهیدات و تصمیم‌گیـری صحیح به همراه نباشـد به رغم تمام محسـنات آن می‌تواند تبعات منفی مهلکی نیز برای اقتصاد کشور به همراه داشته باشد. دولت باید از فرصت تاریخـی به وجود آمـده (اذن مقام معظـم رهبری در آزادسازی سهام عدالت، امکان عرضه سهام شرکت‌های دولتی، سـهام شـرکت‌های شـبه دولتی و نیز سهام شـرکت‌های متعلق به بانک‌های دولتی) جهت جذب نقدینگی سرگردان حداکثر استفاده را بنماید، این حجم از نقدینگی اگر با عرضه‌های عمده همراه نباشد می‌تواند اثرات مخربی در اقتصاد ایجاد و موجب گردد ارزش ذاتی سهام شـرکت‌های موجود در بورس با ارزش روز سهام فاصله معنادار پیدا نموده و در آینده مخاطرات جدی را برای سرمایه‌گذاران، بنگاه‌های اقتصادی و منافع ملی به همراه آورد. بر اساس اعلام سخنگوی ستاد آزادسازی سهام عدالت از میانه خرداد ماه تکلیف متقاضیان سهام عدالت روشن خواهد شد و احتمالا از اوایل تیر مجوز خرید (یافروش) برای سهامدارانی که حالا خبر رسیده برای ۳۵ میلیون نفر از آنان کد بورسی نیز صادر شده است اجرایی می‌شود. در این میان یک چالش اساسی وجود دارد، اگر ارزش سـهام عدالت موجود در بـورس همان ۳۰۰ هزار میلیارد تومان اعلام شده باشد در صورتی که ۷۰ درصد متقاضیان به دنبال آزادسازی و استفاده از روش مستقیم باشـند عملا تقاضای خروج ۲۰۰ هزار میلیارد تومانی از بازار سرمایه ایجاد می‌شود. حتی اگر یک فرمول عرضه مرحله‌ای نیز تدوین شود اگر قرار باشد این فرایند تا پایان دولت دوازدهم نیز اجرایی شـود مشخصا می‌توان پیش بینی کرد که روزانه ۱۰۰۰ میلیارد تومان از بازار سرمایه خارج شود.

این خروج نقدینگی و ورود به بازارهای دیگر نمی‌تواند یک خبر خوش برای اقتصاد ایران که امروز شرایط ملتهبی دارد به حساب آید. در جلسات برگزار شده در خصوص سهام عدالت هر چند پیگیرهای جدی در خصوص دریافت یک پاسخ قانع کننده به این پرسش انجام شد اما تاکنون هیچ قاعده، ضابطه یا فرمول مشخصی برای ایجاد اطمینان در این رابطه ارایه نشده است.

ادامه از صفحه اول

بهترین قیمت‌گذار خودرو، بازار است

■ اما این نگرانی وجود دارد که با توجه به فشاری که بر خودروسازان بوده، سپردن نرخ به بازار، به افزایش دوباره و شدید قیمت‌ها منجر شـود. آیا این شیوه فشار را بر مردم افزایش نخواهد داد؟

امروز مشکل بازار، خودروسازان نیستند. خودروساز قیمت خودرو را عددی اعلام می‌کند که بـا قیمت بازار چند ده میلیون فاصله دارد. این دلالان هستند که در بازار، قیمت‌ها را به این شکل بالا می‌برند. پیشنهاد ما این است که قیمت اعلام شده از سوی خودروسـازان چند درصد پایین‌تر از قیمت بازار بشود. برای مثال اگر قیمت خودرویی در بازار ۸۰ میلیون تومان است، قیمت خودروساز ۷۵ میلیون تومان اعلام شـود. وقتی قیمت‌ها به ۷۵ میلیون تومان رسـید، خودروساز قیمت را خود ۷۰ میلیون تومان اعلام کند و به همین ترتیب کاهش مرحله‌ای قیمت‌ها تا جایی ادامه پیدا کند، بازار به تعادل رسیده و قیمت‌ها معقول شوند.

■ یکی از مسائلی که دولت در سال‌های اخیر بر آن تاکید کرده، فاصله قابل توجه میان تقاضای موجود در بازار خودرو و عرضه محصولات به این بازار است. آیا محدود بودن ظرفیـت تولید، خود عاملی برای افزایش قیمت‌ها نیست؟

ظرفیت تولید خودرو در ایران عدد قابل توجهی اسـت. ما در سال‌های گذشـته، رکورد تولید بیش از یک میلیون و ۶۰۰ هزار دستگاه خودرو در سـال را نیز داشته‌ایم اما در سال گذشـته این عدد پایین آمد و دلیل آن نیز مشکلات اقتصادی است که پیش روی خودروسازان قرار داشته است. اگر این مشکلات برطرف شوند و حمایت لازم از این صنعت صورت گیرد، قطعا امکان افزایش تولید وجود خواهد داشت. دولت امسـال عددی بین یک میلیون و ۲۰۰ هزار تا یک میلیون و ۳۰۰ هزار دستگاه خودروی تولیدی را پیش‌بینی و هدف‌گذاری کرده است، رسیدن به این عدد نیاز به حمایت دارد و اگر مقدمات لازم فراهم شود، نه تنها این عدد که حتی تولید بیش از این هدف‌گذاری نیز ممکن خواهد بود. این امید وجود دارد که در سالی که به جهش تولید نام‌گذاری شده، مشکلات پیش رو برطرف شوند.

■ اساسی‌ترین مشکلات موجود در صنعت خودرو کدامنـد؟ آیا با توجه به شـرایط خـاص اقتصادی کشور، دولت در سال جاری توان برطرف کردن آنها را خواهد داشت؟

یکی از جدی‌ترین مشکلات، تامین نقدینگی لازم برای خطوط تولید اسـت. برای مثال قطعه‌سازان برای بهبود شـرایط و افزایش تولید نیاز به حـدود ۲۰ هزار میلیارد تومان اعتبار دارند. از این عدد حدود شـش هزار میلیارد تومان مربوط به طلب‌های گذشته است و بخش دیگر به حمایت‌ها و تسـهیلات بانکی اختصاص دارد. متاسفانه دریافت تسهیلات از شـبکه بانکی کشور دشواری‌های خاص خـود را دارد. مثـلا ما می‌گوییم اگر بنا باشـد به قطعه‌سازان ۱۲ هزار میلیارد تومان تسهیلات جدید ارایه شود، این وام‌ها باید با کم کردن تشریفات و با استفاده از پرونده‌ها و اسـنادی که در حال حاضر نیز از قطعه‌سازان در اختیار شبکه بانکی کشـور قرار دارد، اجرایی شود. از سـوی دیگر، بحث تامین ارز، نرخ نهایی آن و زمانی که ارز به دسـت تولیدکنندگان می‌رسد نیز مساله دیگری اسـت که نیاز به برنامه‌ریزی و اجرای بـه موقع دارد. اگر این خواسـته‌ها برآورده شوند، با توجه به ظرفیتی که در صنعت خودروسازی و قطعه‌سازی کشور شکل گرفته، قطعا می‌توان بـه افزایش تولید و دسـت‌یابی به اهداف کلان امیدوار بود. هرچند باز هم باید در نظر داشـت که صرف افزایش تولید به کنترل قیمت‌ها و کاهش آنها منجر نخواهد شد و باید ساز و کار قیمت‌گذاری در بازار را تغییر دهیم تا این عرصه به آرامش برسد.

بازوی پژوهشی مجلس برای توسعه مسکن و شهرسازی ۱۱ راهکار پیشنهاد کرد

سرگذشت مسکن در ۶ دهه گذشته

گروه راه و شهرسازی |

بازوی پژوهشی مجلس در گزارشی با بررسی ابعاد و چالش‌های جمعیتی، آمایشی، اجتماعی، اقتصادی و محیط زیست در حوزه مسکن و شهرسازی، ۱۱ راهکار برای توسعه این حوزه پیشنهاد کرد.

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، تغییرات صورت گرفته در حوزه مسکن و شهرسازی قبل و پس از انقلاب اسلامی را مورد توجه و بررسی قرار داده است که خلاصه‌ای از آن را می‌خوانید.

براساس گزارش بازوی پژوهشی مجلس، تحولات جمعیتی در ایران در دوره پس از انقلاب اسلامی قابل توجه بوده و این تغییرات جمعیتی بدون شک بر تقاضای مسکن تأثیر گذار بوده است.

در این دوران تعداد خانوارها و تعداد واحدهای مسکونی هر دو افزایش قابل توجهی داشته اما با کوچک‌تر شدن بعد خانوار (خانوارهای کم جمعیت‌تر) نسبت به پیش از انقلاب تعداد خانوار نسبت به جمعیت با سرعت و شدت بیشتری افزایش یافته است.

در این میان شاخص تراکم خانوار در واحد مسکونی در طی دوره‌های مختلف کاهش یافته که نشان از افزایش تعداد واحدهای مسکونی ساخته شده در این دوران دارد، اما این شاخص که در حالت ایده‌آل برابر با یک است (یک واحد مسکونی به ازای هر خانوار) تاکنون محقق نشده است و با شاخص ۱،۰۶ در سال ۹۵ در کشور می‌توان گفت حدود ۶ درصد از واحدهای مسکونی بیش از یک خانوار را در خود اسکان داده‌اند.

از طرفی ساختمان‌های غیرمستحکم در بافت فرسوده شهرها و روستاها نیازمند بازسازی هستند و به رغم برنامه‌ها و تکالیف متعدد تعیین شده طی دوره‌های مختلف در رابطه با بازآفرینی شهری همچنان بافت فرسوده محل سکونت درصد قابل توجهی از هموطنانمان را تشکیل می‌دهد.

سکونتگاه‌های غیررسمی و بافت حاشیه‌ای شهرها و کلانشهرها با افزایش شکاف طبقاتی و فاصله گرفتن قیمت مسکن از استطاعت خانوار همچنان مأمن اقشار کم درآمد و محروم جامعه هستند و رشد آنها بدون تردید تبعات اجتماعی و اقتصادی ناخوشایندی به دنبال خواهد داشت.

با وجود اینکه درصد تملک مسکن در ایران در میان بسیاری از کشورها نسبت بالایی (حدود ۶۵ تا ۷۰) است، اما در سال‌های اخیر نسبت اجاره‌نشینی با سرعت بالایی به‌خصوص در کلانشهرها (نرخ ۴۲ درصدی در کلانشهر تهران در سال ۹۸) در حال افزایش است که ناشی از افزایش سهم هزینه مسکن از سبد هزینه خانوار و گسترش فقر است و آسیب‌های مخصوص خود را برای جامعه به دنبال خواهد داشت.

بنابراین می‌توان گفت، با وجود بهبود قابل توجه روند تغییرات مسکن پس از انقلاب همچنان وضعیت مسکن در کشور با حالت مطلوب فاصله دارد و نیازمند رسیدگی مهم و تدابیر اثرگذار است.

بخش مسکن به نحوی است که اقشار متوسط و پردرآمد بیشتر نیاز به سیاست‌های هدایتی دارند و اقشار کم درآمد نیاز به سیاست‌های حمایتی. این در حالی است که اغلب سیاست‌ها همواره به سمت گروه‌های پردرآمد است و اقشار کم درآمد مغفول می‌مانند.

از این رو، وضع سیاست‌ها و اتخاذ برنامه‌های مقطعی دقیق متناسب با مشکلات موجود در هر دوره تحت لوای یک سیاست و برنامه کلان با افق بلندمدت با هدف تأمین مسکن در شأن خانوار ایرانی و رفع محرومیت و ایجاد عدالت اجتماعی در بهره‌مندی از مسکن در خور سکونت با استفاده از تمام ابزارها، ظرفیت‌ها و توانمندی‌های کشور ضرورت دارد.

کمبود یک میلیونی مسکن

نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ایران مربوط به سال‌های ۱۳۵۵ و ۱۳۹۵ نشان از افزایش بیش از دو برابری جمعیت ایران در طول ۴۰ سال دارد. همچنین تعداد شهرهای بزرگ (با جمعیت بیش از ۱۰۰ هزار نفر) در این ۴۰ سال از ۲۳ شهر به ۹۸ شهر رسیده و متعاقب با آن نسبت شهرنشینی نیز با یک سیر صعودی از ۴۷ درصد در سال ۱۳۵۵ به ۷۴ درصد در سال ۱۳۹۵ رسیده است.

تعداد خانوار کل کشور از حدود ۶،۷ میلیون به ۲۴،۱ میلیون خانوار و تعداد واحد مسکونی از حدود ۵،۳ به ۲۲،۸ واحد مسکونی افزایش یافته است که به ترتیب نرخ رشد ۳،۶ و ۴،۳ برابری را نشان می‌دهد.

مقایسه تعداد خانوار و تعداد واحد مسکونی در کشور در دوره‌های ۱۰ ساله نشان می‌دهد که در همه دوره‌های مورد نظر بیش از یک میلیون واحد مسکونی کمبود نسبت به خانوار وجود داشته است. بعد خانوار نیز از ۵ نفر در سال ۱۳۵۵ به ۳،۳ نفر در سال ۱۳۹۵ رسیده است.

برآیند این شاخص‌ها بیانگر آن است که علیرغم افزایش بیش از دو برابری جمعیت، به واسطه کاهش بعد خانوار، تعداد خانوار نزدیک به چهار برابر افزایش یافته است.

شاخص خانوار در واحد مسکونی به عنوان یک شاخص مهم در تعیین تراکم خانوار و برآورد کمبود تعداد واحدهای مسکونی در طی ۴۰ سال گذشته در کل کشور با یک روند کاهشی از مقدار ۱،۲۶ به مقدار ۱،۰۶ رسیده است.

شاخص تراکم خانوار شهری نیز با توجه به گسترش شهرنشینی در طی این مدت (که دارای یک روند صعودی و افزایش تقریباً ۱،۵ برابری است) کاهش یافته و از مقدار ۱،۳۷ به مقدار ۱،۰۴ رسیده است.

از نظر کیفیت واحدهای مسکونی، سهم واحد مسکونی بادوام با اسکلت مقاوم از ۰،۳ درصد در سال ۱۳۵۵ به ۵۷ درصد در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است.

این شاخص یک شاخص کیفی مهم در بررسی وضعیت دوام و استحکام ساختمان است و پایین بودن این نسبت یکی از نشانه‌های فراگیری بافت فرسوده و زاغه‌نشینی است. مالکیت مسکن در فرهنگ ایرانیان جایگاه مهمی دارد و میزان مالکیت مسکن در ایران همواره بیش از حدود ۷۰ درصد بوده که البته در دهه‌های گذشته کاهش داشته و در چند سال اخیر بعد از سال ۱۳۹۵ این نسبت به کمتر از ۷۰ درصد نیز رسیده است. این امر نشان از افزایش اجاره‌نشینی در چهار دهه اخیر در کشور دارد.

سهم دولت از ساخت در قبل و بعد از انقلاب

بررسی‌ها نشان می‌دهد، در طی دهه‌های اخیر نقش و سهم دولت در ساخت مسکن کاهش یافته و بیشتر به سیاست‌های حمایتی از مسکن انبوه و کوچک‌سازی واحدهای مسکونی روی آورده است.

در یک تخمین تقریبی در سال‌های قبل از انقلاب دولت سهم ۲۰ درصدی در ساخت مسکن داشته که در سال‌های اخیر این میزان به حدود ۴ درصد رسیده است. در دوران قبل از انقلاب با پیدایش مشکل مسکن در شهرها به دلیل مهاجرت گسترده مردم از روستا به شهر توجه دولت به سیاست‌های مسکن در قالب برنامه‌های پنج‌ساله معطوف شد. در برنامه اول و دوم عمرانی کشور برنامه و اعتبار مشخصی برای تأمین مسکن در نظر گرفته نشد. از برنامه سوم به بعد (مصوب خرداد ۱۳۴۶) طرح‌ها و برنامه‌هایی برای تأمین مسکن اندیشیده شد.

در دو دهه میانی پس از انقلاب، جهت‌گیری اصلی سیاست‌های مسکن دولت به سمت تحریک تقاضا با تخصیص و افزایش وام‌های خرید مسکن، آزادسازی زمین با فروش زمین‌های دولتی و کاهش مداخله دولت در بازار مسکن بوده است که منجر به ایجاد حلقه بسته رکود و رونق تورمی در زمان نیاز شدید کشور به تولید مسکن شده است. بیشترین مداخله دولت در خصوص مسکن نیز مربوط به اعطای اعتبارات مالی ساخت مسکن از طریق بانک، ساخت مسکن توسط کمیته امداد امام خمینی برای محرومان، تأمین زمین برای ساخت مسکن طبقات کم درآمد (مسکن مهر) و برخی سیاست‌های تشویقی برای انبوه‌سازان بوده است. امروزه بخش خصوصی بیشترین سهم (بیش از ۹۰ درصد) از ساخت مسکن را به خود اختصاص داده است که به‌طور عمده شامل سازندگان جزو و انبوه‌سازان هستند.

تعاونی‌ها نیز در قالب تعاونی‌های مسکن کارمندان یا کارگران نهادهای مختلف سهم بسیار محدودی در تولید مسکن دارند. برخی سیاست‌های کلی مسکن در ایران در قالب برنامه‌های پنجساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بیان شده است.

همچنین طبق تکلیف وزارت راه و شهرسازی در برنامه چهارم توسعه نسبت به تهیه طرح جامع مسکن، این طرح با تأکید بر توسعه پایدار تولید مسکن، بازآفرینی بافت فرسوده، ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی و رفع محرومیت و توانمندسازی اقشار ضعیف برای بهره‌مندی از مسکن تدوین شده است.

چشم‌انداز تا ۱۴۰۵

براساس طرح جامع مسکن بررسی تحولات آتی جمعیتی و سیاست‌های کلی نظام مبنی بر افزایش نرخ باروری پیش‌بینی می‌شود جمعیت کشور در سال ۱۴۰۵ به رقمی معادل ۸۸،۲ میلیون نفر برسد. پیش‌بینی شده که در سال ۱۴۰۵ یا افق طرح جامع مسکن، ۶۸،۲ میلیون نفر در مناطق شهری و ۲۵ میلیون نفر در مناطق روستایی ساکن خواهند بود.

تعداد خانوارهای ساکن در کل کشور به‌دلیل تداوم کاهش بعد خانوار و ساختار سنی جمعیت، نرخ رشد بالاتری از جمعیت می‌یابد و برآورد می‌شود که در سال ۱۴۰۵ تعداد خانوارها به حدود ۲۸،۲۷ میلیون برسد که ۲۲،۱ میلیون خانوار در شهرها و ۶،۱۵ میلیون خانوار در روستاها ساکن خواهند بود.

براساس طرح جامع مسکن نیاز بالقوه به مسکن به‌شرح زیر است:

نیاز خانوارهای تازه تشکیل شده در دوره ده ساله منتهی به سال ۱۴۰۵ بالغ بر ۴۰۷۶ هزار واحد (۳۹۹۷هزار خانور شهری و ۷۹هزار خانوار روستایی)

کمبود مسکن برای تحقق شاخص یک خانوار در واحد مسکونی، ۱۳۷۰ هزار واحد (۶۷۳هزار واحد شهری و ۶۹۷هزار واحد روستایی)

نیاز به تخریب و نوسازی واحدهای مسکونی فرسوده در کل کشور، ۵۳۱۳هزار واحد (۳۰۰۳ واحد شهری و ۲۳۱۰هزار واحد روستایی)

در سال‌های ۸۵ تا ۹۵ به‌طور متوسط سالیانه حدود ۵۹۰هزار واحد مسکونی تولید و به بازار مصرف در کشور عرضه شده است که بیشترین مقدار آن برابر با حدود ۸۲۰هزار واحد در سال ۱۳۹۲ و کمترین آن حدود ۳۹۰هزار واحد در سال ۱۳۹۵ بوده است.

حدود ۲،۵ میلیون واحد مسکونی خالی در کشور وجود دارد. در محاسبات نیازسنجی نرخ بهینه خانه‌های خالی ۵ درصد در نظر گرفته شده است که به عنوان ذخیره بازار عمل می‌کند در صورتی که این نرخ در حال حاضر در نقاط شهری ۱۰،۳ درصد و در نقاط روستایی ۸،۵ درصد است. تلاش دولت با ابزار مختلف در جهت کاهش این نرخ به سطح ۵ درصد در شهرها و ۲،۵ درصد در روستاها، تعداد واحد مسکونی خالی را در افق ۱۴۰۴ طرح جامع مسکن به ۱،۱ میلیون واحد در نقاط شهری و ۳۰۰هزار واحد در نقاط روستایی کاهش خواهد داد و بر این اساس در طول ۱۰ سال آتی از حجم خانه‌های خالی ۱،۴ میلیون کاسته شده و تعداد واحد مسکونی جدید نیز به ۴۰۴۶هزار واحد تقلیل خواهد یافت.

در سال‌های قبل از انقلاب دولت سهم ۲۰ درصدی در ساخت مسکن داشته که در سال‌های اخیر این میزان به حدود ۴ درصد رسیده است

دلایل ناکامی سیاست‌ها؟

با توجه به کمبود و نیاز دایمی به مسکن در کشور ایران طی دوره‌های مختلف، قوانین و سیاست‌های متعدد و مختلفی در این حوزه وضع شده‌اند، اما یکی از دلایل ناکامی این سیاست‌ها نبود یک برنامه مدون با دورنمای بلندمدت برای رفع مشکلات مسکن است.

از دیگر عوامل مهم موثر بر عدم توفیق این سیاست‌ها نبود بانک اطلاعاتی جامع و شفاف برای شناخت وضع موجود و برنامه‌ریزی دقیق است که رصد و پایش اجرای سیاست‌ها و میزان کارایی آنها را با مشکل مواجه کرده است.

افزایش چندین برابری قیمت مسکن که در دوره‌های متوالی وجود داشته منجر به دامن زدن به شکاف قیمت مسکن و استطاعت خانوار به خصوص اقشار متوسط درآمدی که بخش مهمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند شده و هزینه مسکن به عمده‌ترین هزینه خانوارها بدل گشته است و از این رو با گذشت هر سال به تعداد متقاضیان خرید مسکن افزوده شده است.

تأمین مسکن اقشار ضعیف جامعه و رفع معضل بدمسکنی به رغم اتخاذ سیاست‌های حمایتی دچار مشکلاتی بوده و پس از گذشت چهار دهه از پیروزی انقلاب اسلامی در دستیابی به عدالت اجتماعی در برخورداری تمام اقشار از مسکن مناسب که یکی از آرمان‌های انقلاب اسلامی بوده است همچنان ناکام مانده است. مطالعات متعدد انجام شده در موضوع بررسی وضعیت مسکن در دهه‌های گذشته نشان می‌دهند که با فاصله گرفتن از دهه اول انقلاب اسلامی، سیاست‌گذاری‌های مسکن عمدتاً به نحوی بوده‌اند که سبب شکل‌گیری سرمایه‌داری و ایجاد سرمایه برای قشر محدودی در حوزه مسکن شده‌اند و از سوی دیگر این سیاست‌ها در شناخت جامعه هدف درست عمل نکرده و به همین دلیل علیرغم وجود سیاست‌ها و برنامه‌های متعدد در حوزه مسکن بسیاری از آنها در دستیابی به هدف ناکام مانده‌اند.

یکی از نمونه‌های این سیاست‌ها برنامه مسکن مهر است که از هدف اولیه خود یعنی تأمین مسکن ارزان برای اقشار کم درآمد به دلیل ضعف در شناخت جامعه هدف و متقاضیان واقعی و عدم اجرای کارشناسانه دور مانده و با وجود هزینه‌های بسیار که برای دولت به همراه داشته با مشکلاتی از جمله ورود سوداگری، عدم تحقق عدالت در برخورداری از مسکن مناسب و رفع بدمسکنی مواجه شده است.

رویکردهای متعددی که در طول دهه‌های گذشته اتخاذ شده‌اند به دلیل نارسایی‌هایی از این قبیل دارای کاستی و خلأهایی بوده‌اند. برخی دیگر از موانعی که می‌توانند از تحقق اهداف در حوزه مسکن جلوگیری کند و سد راه سیاست‌های وضع شده جهت بهبود وضعیت مسکن در کشور شود به‌شرح زیر است:

مقطعی بودن سیاست‌ها و عدم اتخاذ سیاست‌هایی با افق بلندمدت،

نبود آمار و اطلاعات جامع، دقیق و شفاف از وضعیت تولید، موجودی و تقاضای مسکن،

عدم توسعه زیرساخت‌ها و ابزار مورد نیاز برای ثبت و رصد معاملات و قیمت مسکن جهت کنترل بازار،

توجه ناکافی به گروه‌های پایین درآمدی، حاشیه‌نشینان و ساکنان سکونتگاه‌های غیررسمی و عدم اتخاذ سیاست‌های کافی و مناسب در مقوله مسکن حمایتی،

متعادل نبودن هزینه مسکن در سبد هزینه خانوار و افزایش روزافزون شکاف استطاعت و قیمت مسکن و بروز نتیجه آن به شکل بدمسکنی،

فقدان نگاه ویژه به استملاک مسکن خانوارهای تازه تشکیل شده) خانه اولی (و سهم بالای آنها از انباشت تقاضای مسکن و تشدید نابرابری در بهره مندی از مسکن،

پررنگ شدن جنبه سرمایه‌ای مسکن نسبت به جنبه مصرفی و عدم کنترل ورود آن به بازار سوداگری،

رویکرد نامشخص به مساله مهاجرت از روستاها و شهرهای کوچک و گسترش افسار گسیخته شهرنشینی به‌خصوص در کلانشهرها

گسترش بافت فرسوده و عدم تحقق برنامه‌های بازآفرینی و احیای آن

عدم تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری در تولید مسکن و انباشت سرمایه در بازارهای موازی غیرمولد

ضعف در کیفیت ساخت و ساز و کاهش عمر مفید ساختمان‌ها و هدر رفت سرمایه‌های ملّی

توجه کمتر به حوزه ساخت و ساز و مسکن سازی به عنوان یک بخش محرک در رشد تولید ناخالص داخلی و افزایش اشتغال.

افت سرمایه‌گذاری در دهه اخیر

بررسی‌ها نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در بخش مسکن و ساختمان در برنامه‌های توسعه اقتصادی در دو دهه میانی بعد از انقلاب بهبود یافته، اما به دلایل متعددی در دهه اخیر مطلوب نبوده است.

از جمله این دلایل می‌توان به مواردی از قبیل سهم کم سرمایه‌گذاری دولتی، گرایش کم تعاونی‌ها و بخش خصوصی، متناسب نبودن تسهیلات اعطایی با قیمت مسکن و توان اقتصادی خانوارها، عدم مدیریت مناسب در هدایت نقدینگی در بازار، تداخل وظایف در حوزه مدیریت شهری و بخش مسکن و شهرسازی، مقطعی بودن سیاست‌گذاری‌ها و مازاد و انباشت تقاضا در بازار مسکن اشاره کرد.

در صورت رفع این مشکلات با مداخله کارآمد دولت و حاکمیت، رونق پایدار بازار مسکن می‌تواند منجر به رشد اقتصادی در کشور شود که اشتغالزایی بالایی نیز به دنبال خواهد داشت.

رکود در صنعت مسکن باعث از دست رفتن فرصت‌های شغلی بسیاری می‌شود و با توجه به ضرایب پیشین و پسین بخش مسکن و ارتباط و وابستگی این بخش با حدود ۱۲۰ صنعت دیگر، رکود آن می‌تواند به رکود بخش مهمی از صنایع وابسته و بیکاری نیروی کار آنها منجر شود و در طرف مقابل رونق این بخش به رونق این صنایع و افزایش فرصتهای شغلی منجر شود.

بنا به اذعان فعالان حوزه مسکن، بخش ساختمان به ازای هر ۶۰ مترمربع ساختوساز یک شغل مستقیم و ۱،۲۴ شغل به‌طور غیرمستقیم ایجاد یا تثبیت می‌کند و از نظر حجم اشتغال نیز حدود ۱۳ تا ۱۵ درصد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم وابسته به صنعت ساختمان و مسکن است.

۱۱ پیشنهاد برای توسعه مسکن

مرکز پژوهش‌های مجلس، پس از بررسی تغییرات صورت گرفته در حوزه مسکن و شهرسازی قبل و پس از انقلاب اسلامی و مرور چشم‌اندازهای آتی این بخش، ۱۱ پیشنهاد برای توسعه بخش مسکن و شهرسازی ارایه کرده که این شرح است:

دستیابی به شاخص برابری تعداد واحد مسکونی در مقابل تعداد خانوار

کاهش سهم زمین در هزینه تمام‌شده قیمت مسکن

مسکن اجتماعی و حمایتی

نظام اجاره‌داری حرفه‌ای

نوسازی بافت‌های فرسوده

جوازهای ساختمانی

تناسب الگوی ساخت و تقاضای مسکن

تسهیلات حمایتی مسکن

ورود خانه‌های خالی به چرخه مصرف

مالیات بر عایدی سرمایه املاک

مدیریت یکپارچه شهری

جهش تولید مسکن در حال حاضر ممکن نیست

فرهاد بیضایی، کارشناس حوزه مسکن با اشاره به شرایط لازم برای تسهیل شرایط جهش تولید در حوزه مسکن گفت: «از دیدگاه اقتصادی جهش تولید در بخش مسکن نیازمند بررسی دو حوزه عرضه و تقاضا در این بخش است. بررسی حوزه عرضه واحد مسکونی مشخص می‌کند که ساخت واحد مسکونی در شرایط کنونی برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی از جذابیت کافی برخوردار نیست زیرا ارزش افزوده ناشی از سرمایه‌گذاری در بخش مسکن کمتر از سایر حوزه‌های سرمایه‌گذاری است».

بیضایی در گفت‌وگو با فارس در بیان بررسی وضعیت حوزه تقاضا در بازار مسکن به منظور ایجاد جهش تولید در این بخش، اظهار کرد: «فشار حضور و افزایش تقاضای مردم در بازار مسکن با توجه به فضای اقتصادی حاکم بر کشور میسر نیست چرا که شرایط اقتصادی مسلط بر خانوارها به سبب افزایش نیافتن درآمد و مناسب نبودن شرایط موجود برای ورود به بازار مسکن مهیا نشده است».

این کارشناس حوزه مسکن با اشاره به راهکارهای موجود به منظور ایجاد جذابیت برای سرمایه‌گذار و تحریک تقاضا به کمک تسهیل شرایط حضور مردم در بازار مسکن، گفت: «یکی از راهکارهای موجود به منظور ایجاد جهش تولید در بخش مسکن با توجه به شرایط فعلی، حضور دولت با استفاده از تامین نهاده‌های ساخت واحد مسکونی نظیر زمین و کمک به تامین مالی در این حوزه است. اقدامات یاد شده منجر به کاهش قیمت تمام‌شده مسکن شده و علاوه بر ایجاد جذابیت برای بخش خصوصی، زمینه حضور مردم در بازار مسکن را فراهم می‌کند».

وی با تاکید بر اینکه دولت در حال حاضر عزم جدی برای سامان دادن به بازار مسکن و جهش تولید در این بخش را ندارد، افزود: «اصلی‌ترین راهبرد دولت به منظور ایجاد جهش تولید در بخش مسکن، تامین زمین به منظور ساخت واحدهای مسکونی است. این موضوع در شرایطی است که دولت قصد کسب درآمد ۵۰ هزار میلیارد تومانی از محل فروش املاک و دارایی‌های خود را دارد. در نتیجه، علاوه بر اینکه از ارایه زمین به منظور ساخت مسکن خودداری می‌کند، از هر عاملی که منجر به افزایش قیمت دارایی‌ها در این حوزه بشود نیز استقبال خواهد کرد».

در شرایط تحریمی، لزوم توجه به جهش تولید در حوزه مسکن به سبب ویژگی‌های منحصر به فرد تولید واحد مسکونی مانند بی‌نیازی نسبت به واردات، یکی از بهترین راهبردهای اقتصادی به حساب می‌آید. در همین خصوص، شمس‌الدین حسینی وزیر اقتصاد دولت دهم و منتخب مردم در مجلس یازدهم، در بیان لزوم توجه به جهش تولید در حوزه مسکن، گفت: «در تمام دنیا و همین امریکا که مرکز نظام سرمایه‌داری است، بخش مسکن، پیشتاز و موتور اشتغال و تولید است. همانطور که پروژه عظیم ۴ میلیون و ۲۰۰هزار واحدی مسکن مهر نقش مهمی در تولید و اشتغال مربوط به دوره خود را داشت». وزیر اسبق اقتصاد با اشاره به نقش دولت در روشن کردن موتور لوکوموتیو مسکن و تسهیل مسیر حرکت آن در جهت رشد اقتصادی، افزود: «در شرایط فعلی، اگر یک مگاپروژه جدید در اندازه مسکن مهر به وجود آید، جهش تولید در حوزه مسکن اتفاق خواهد افتاد».

ایرانشهر

احتمال وقوع زلزله شدیدتر در پایتخت وجود دارد

رییس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهردار تهران گفت: حرکات گسل فعال است و احتمال وقوع زلزله شدیدتری در تهران وجود دارد و باید برای آن آمادگی داشت.

رضا کرمی محمدی، رییس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهرداری تهران در گفت‌وگو با ایلنا در خصوص تحلیل پس لرزه‌هایی که در پی زلزله بامداد جمعه تهران رخ داد گفت: هیچ روش و تحقیقاتی برای اینکه نشان دهد، می‌توان پیش‌بینی از لرزه‌خیزی داشت، وجود ندارد و تنها چیزی که می‌بینیم، حرکات گسل و فعال بودن آن است که این احتمال را نشان می‌دهد، امکان وقوع زلزله شدیدتری وجود دارد و باید برای آن آمادگی داشت، اما اینکه بگوییم این پس‌لرزه‌ها منجر به زلزله قوی‌تری می‌شود یا خیر را نمی‌توان تایید کرد و نه می‌توان تکذیب کرد.

او با بیان اینکه آماده‌باش سه روزه‌ای که در پی زلزله بامداد جمعه تهران اعلام شده بود، برداشته شده است، گفت: آنگونه که در سه روز ابتدایی بعد از زلزله قرار داشتیم، در حالت آماده باش نیستیم اما به لحاظ ذهنی اکنون همه آماده هستند و به‌طور کلی آمادگی وجود دارد.

رییس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهرداری تهران در پاسخ به اینکه بنابر اعلام سخنگوی شورای شهر تنها ده درصد مردم تهران آموزش‌های مرتبط با مقابله با زلزله را دیده‌اند، در چنین شرایطی برنامه آموزش شهروندی چقدر سرعت خواهد گرفت، اظهار داشت: این مساله به یک تصمیم کلی‌تر نیاز دارد. بارها در جلسات مختلف اعلام کردیم که صدا و سیما باید خیلی جدی‌تر در بحث آموزش مردم وارد شود. ما با صدا و سیما حتی قرارداد نیز بسته‌ایم و شهرداری در حد مقدورات کار خود را انجام می‌دهد، اما صدا و سیما باید بیشتر روی این موضوع فعال شود و یک بخش ویژه آموزشی را در لیست برنامه‌های خود قرار دهد تا ارتقای دانش مردم راحت‌تر و ارزانتر انجام شود و آنها آموزش‌های لازم حین وقوع و پس از زلزله را ببینند.

او ادامه داد: اینکه می‌گویند ۱۰ درصد مردم آموزش دیده‌اند نیز بالا است، چرا که آموزش‌ها خیلی کم است. وقتی مردم در هنگام وقوع زلزله اینگونه به خیابان‌ها می‌ریزند و آمادگی ندارند و از طرفی مسوولان نیز در اطلاع‌رسانی به مردم نگران هستند با این وضعیت چیزی درست نمی‌شود. از یک طرف خطر زلزله وجود دارد و از طرف دیگر آموزش هم نمی‌دهیم و صبر می‌کنیم تا یک بحران دیگر اتفاق افتد و این همان سیستم مدیریت بحران قدیمی و پنجاه ساله‌ای است که در پیش گرفته‌ایم.

افزایش احتمالی کرونا در صورت بازگشایی دانشگاه‌ها

کرمی محمدی از طرفی به رشد استفاده شهروندان از اپلیکیشن شهر آماده نیز اشاره کرد و گفت: تا زمان وقوع زلزله تهران کمتر از هزار نفر از شهروندان اپلیکیشن شهر آماده را نصب کرده بودند که این آمار تا دو روز گذشته به ۳۰ هزار ثبت رسیده است. وی در خصوص اظهارات معاون برنامه‌ریزی ستاد فرماندهی کرونا کلانشهر تهران مبنی بر روند افزایشی شیوع کرونا در تهران و اعمال قرنطینه‌های شدیدتر گفت: ما تابع تصمیمات ستاد مبارزه با کرونا هستیم، اما آمار ابتلا در تهران مقداری بیشتر شده است و احتمال اینکه بالاتر برود نیز با توجه به بازگشایی‌های ده روز گذشته وجود دارد.

او با بیان اینکه با بازگشایی مدارس به‌طور کامل و دانشگاه‌ها نیز این احتمال وجود دارد که شاهد افزایش روند بیماری در تهران باشیم، گفت: اما در مجموع به نظر می‌رسد، اقدامات ما موثر بوده است.

شناسایی ۵ هزار دستفروش در پایتخت

مدیرعامل شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر تهران اعلام کرد: تاکنون پنج هزار نفر به عنوان دستفروش شناسایی و اطلاعات آنها مورد تایید قرار گرفته است. به گزارش روابط عمومی شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر تهران، سیدعلی مفاخریان در جلسه کمیته اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران که با موضوع ساماندهی دستفروشان برگزار شد، با بیان اینکه دست‌فروشی طیفی از صنوف بدون مجوز است، گفت: فعالان این صنوف فاقد اتحادیه یا ارتباط با اتاق اصناف هستند و با وجود آسیب‌پذیری، بسیار آسیب‌زا هستند. وی ادامه داد: دستفروشی آسیب‌زا است چرا که ماهیت آن برای مدیریت شهری شفاف نیست؛ بنابراین می‌تواند مشکلاتی پیرامون عبور و مرور برای شهروندان یا کسبه رسمی ایجاد کنند. مفاخریان تصریح کرد: تامین زمین و صدور مجوز برای ایجاد روز بازارها در کنار شناسایی دست‌فروشان می‌تواند به ساماندهی کامل دستفروشی بینجامد.

مدیرعامل شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر تهران با تاکید بر اینکه نرم‌افزار سامان بازار می‌تواند نقش زیادی در شناسایی ماهیت و ظرفیت‌های موجود برای ساماندهی دست‌فروشان ایفا کند، گفت: تاکنون اطلاعات حدود ۵ هزار نفر بر اساس سکونت در تهران، سرپرست خانواده بودن و شاغل نبودن تایید شده است و تعدادی از ثبت‌نام‌شدگان هم به دلیل نقص در اطلاعات وارد شده فرصتی برای اصلاح اطلاعات خواهند داشت.

وی یادآور شد: برای این افراد با توجه به نوع کسب و کارشان در روز بازارها مکان‌یابی می‌شود.

دنیای فناوری

کارکنان توییتر برای همیشه دورکار شدند

توییتر اعلام کرده تعداد زیادی از کارمندان این شرکت می‌توانند حتی پس از پایان یافتن همه‌گیری ویروس کرونا و به‌طور دایم دورکاری کنند. به گزارش مهر به نقل از تلگراف، توییتر معتقد است به دلیل وضعیت خاص شرکت توانسته کارمندان خود را دورکار کند. همچنین نیروهای انسانی این شرکت طی چندماه گذشته ثابت کرده‌اند می‌توانند از راه دور به فعالیت خود ادامه دهند. تعداد اندکی از کارمندان توییتر که حضور فیزیکی آنها لازم است مانند کارمندان بخش نگهداری سرورها همچنان باید در محل کار حاضر شوند. توئیتر تصمیم بازگشت کارمندان به دفاتر کاری را به عهده خود آنها گذاشته و تمام دفاتر این شرکت به جز تعداد اندکی از آنها تا ماه سپتامبر بازگشایی نخواهند شد.

تلگرام تسلیم امریکا شد

مدیرعامل اپلیکیشن تلگرام به تازگی از لغو پروژه بلاک‌چین و عرضه رمز ارز اختصاصی خود خبر داد. به گزارش ایسنا، پاول دوروف، موسس و مدیرعامل اپلیکیشن پیام‌رسان تلگرام به تازگی اعلام کرده که پروژه بلاکچین و معرفی و عرضه رمز ارز اختصاصی خود را تحت تاثیر و فشار مقامات امریکایی لغو خواهد کرد. شبکه باز تلگرام (Telegram Open Network) که به‌طور مخفف TON نامیده می‌شد قرار بود بستری برای کاربران اپلیکیشن تلگرام فراهم کند تا بدون ارتباط با سرورهای خود فعال بماند و به کاربران رمزارزهای مختلف همچون بیت‌کوین امکان فعالیت دهد. اپلیکیشن تلگرام که اخیراً به یک رکورد جدید در تعداد کاربران دست یافته بود و بالغ بر ۴۰۰ میلیون کاربر فعال در ماه را برای خود به ثبت رسانده بود، حالا به نظر می‌رسد که پس از مدت‌ها درگیری و اختلاف با کمیته امنیت مبادلات ایالات متحده امریکا، تسلیم شده و اعلام کرده که پروژه پلتفرم بلاک‌چین و رمز ارز اختصاصی خود تحت عنوان گرام را لغو کرده است.

ساعت هوشمندی که با عرق بدن کار می‌کند

محققان دانشگاه گلاسگوی اسکاتلند موفق به ابداع ساعت هوشمندی شده‌اند که از عرق بدن کاربر نیرو می‌گیرد. به گزارش ایسنا و به نقل از تکرادار، محققان دانشگاه گلاسگو در اسکاتلند یک فناوری ابداع کرده‌اند که می‌تواند از عرق بدن به جای باتری‌های سنتی در دستگاه‌ها استفاده کند. این فناوری با جمع‌آوری عرقی که بدن به‌طور طبیعی تولید می‌کند، کار می‌کند و باعث می‌شود یون‌های موجود در آن به پلیمرهای موجود در این فناوری واکنش دهند و در نتیجه واکنشی ایجاد می‌شود که برق تولید می‌کند. محققان این فناوری را با بستن یک نسخه کوچک از این سلول به دونده‌های در حال دویدن آزمایش کردند و دیدند که این سلول توانست چند لامپ LED را روشن کند که نشان داد این فناوری کار می‌کند و از لحاظ تئوری می‌تواند در مقیاس بزرگ‌تر نیز کار کند. اما آیا این فناوری می‌تواند در زندگی واقعی به شکل مناسب کار کند؟ با توجه به نتایج آزمایش اولیه، این فناوری مبتنی بر عرق کار می‌کند، اما به نظر نمی‌رسد که به اندازه کافی نیرو تولید کند تا به کاربر امکان دهد شارژ دستگاه پوشیدنی خود را به روش سنتی کنار بگذارد. در عوض این فناوری می‌تواند مکمل شارژ استاندارد باشد، به این معنی که می‌توان با وجود آن، ردیاب تناسب اندام یا ساعت هوشمند را به مراتب کمتر از آنچه در حال حاضر مجبور هستیم، شارژ کنیم. به نظر می‌رسد این فناوری برای ردیاب‌های تناسب اندام مناسب است، چرا که به‌طور معمول هنگام انجام فعالیت ورزشی که با تولید عرق همراه است، پوشیده می‌شوند، اما این امکان وجود دارد که این فناوری در ساعت‌های هوشمند نیز کار کند.

ثبت رکورد روزانه در ناحیه آهن‌سازی شرکت فولاد مبارکه

همکاران تلاشگر ناحیه آهن‌سازی با ثبت رکورد تولید روزانه آهن اسفنجی به میزان ۸ هزار و ۸۱۵ تن در واحد شهید خرازی موفقیت دیگری را در سال جهش تولید به نام خود ثبت کردند. داریوش رشیدی مدیر ناحیه آهن‌سازی با اعلام این خبر افزود: رکورد روزانه قبلی به میزان ۸ هزار و ۶۴۰ تن بود که در فروردین‌ماه ۹۹ به دست آمده بود. این رکورد تولید روزانه در سال جهش تولید و در ادامه عملکرد موفقیت‌آمیز این ناحیه در این سال حاصل شده که ناشی از عزم راسخ همکاران در این ناحیه برای مشارکت هرچه بیشتر در حرکت روبه‌رشد در مسیر تولید بیشتر و اقتصاد کشور است. وی همچنین افزود: امیدواریم با برنامه‌ریزی صورت گرفته و اهتمام کلیه کارکنان ناحیه آهن‌سازی و واحدهای پشتیبانی، عملکرد درخشانی در سال ۹۹ به ثبت برسانیم.

تحریم‌های بانکی و کالایی مزید بر علت چالش‌های صنعت آی تی است

داستان پرآبِ چشم تخصیص ارز

تازه‌ترین چالشی که کسب‌وکارهای حوزه ICT با آن روبه‌رو شده‌اند، تخصیص ارز حاصل از صادرات برای وارد کردن کالاهای‌شان است و سیامک غنیمی فرد رییس کمیسیون سخت‌افزار نظام صنفی رایانه‌ای کشور معتقد است اعلام شفاهی این خبر اگر به اعلام کتبی و صدور ابلاغیه منجر شود، به کشور صدمه خواهد زد. در حالی که مدتی قبل ثبت سفارش‌های حوزه IT با ممنوعیت روبه‌رو شد. کسب‌وکارهای این صنف بعد از اعتراض و نوشتن نامه‌های سرگشاده بالاخره توانستند دستوری که از سوی وزارت صنعت جهت این ممنوعیت ابلاغ شده بود را لغو کنند. هنوز ترکش‌های آن تصمیم به بدنه کسب‌وکارهای حوزه ICT باقی مانده بود که زمزمه‌هایی مبنی بر تخصیص پیدا نکردن ارز مستقیم برای واردات این کالاها سر زبان‌ها افتاد. به این صورت که وزارت صمت شفاها اعلام کرده کالاهای ICT مشمول دریافت ارز حاصل از صادرات خواهند شد.

سیامک غنیمی فرد: به واسطه ایجاد مشکل برای ورود تجهیزاتی که از عهده ساخت آن برنمی‌آییم کل کشور صدمه می‌بینند

چندی پیش اعلام شد وزارت صمت تصمیم دارد واردات هرگونه کالای خارجی دارای مشابه داخلی را ممنوع کند. اما ممنوعیت واردات برخی تجهیزات فناوری اطلاعات و ارتباطات باعث اعتراض شرکت‌های تامین کننده و فعالان حوزه فناوری شده و سازمان نظام صنفی رایانه‌ای به این موضوع واکنش نشان داد و در نهایت نیز اعلام شد ممنوعیت واردات تجهیزات آی تی لغو شده است. بعد از رفع ممنوعیت یک ماه ثبت سفارش برخی تجهیزات زیرساختی فناوری اطلاعات از سمت وزارت صنعت، معدن و تجارت حالا واردکنندگان این بازار خبر از مشکلات جدید با بانک مرکزی می‌دهند. واردکنندگان کالاهای فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌گویند که هنوز و بعد از گذشت دو ماه از سال ۱۳۹۹ موفق به دریافت ارز برای واردات کالاهای خود به کشور نشده‌اند.

تاثیر زیرساخت‌های آی تی بر جلوگیری از شیوع کرونا

سیامک غنیمی فرد، رییس کمیسیون سخت‌افزار نظام صنفی رایانه‌ای معتقد است این صحبت شفاهی اگر به ابلاغیه بدل شود، صرفا صنف ICT را دچار مشکل نمی‌کند و صدمه اصلی به کل کشور وارد می‌شود. او تاکید می‌کند: «زمان شیوع کرونا اعلام شد ۳۰۰ هزار نفر قرار است برای غربال‌گری استخدام شوند. خوشبختانه این اتفاق به دلیل خطرات بهداشتی که داشت رخ نداد اما با استفاده از زیرساخت ICT در کشور اپلیکیشنی توسعه داده شد که بیش از نیمی از جمعیت ایران توانستند با استفاده از آن به صورت آنلاین غربالگری شوند. همین یک اقدام به تنهایی از سرایت بیشتر کرونا جلوگیری کرد، ضمن اینکه هزینه‌ای نیز به این واسطه به دولت تحمیل نشد. قبل از شیوع کرونا، زیرساخت‌های لازم برای انجام این کارها را داشتیم اما حالا فرض کنید ثبت سفارش ممنوع شود، ارز مناسب برای ورود کالاهای مهمی که مورد نیاز است در این حوزه تخصیص پیدا نکند، آیا اگر دوباره اتفاق این چنینی رخ دهد می‌توانیم از مقابله با آن سربلند بیرون بیاییم؟ به این دلیل است که به واسطه ایجاد مشکل برای ورود تجهیزاتی که ما از عهده ساخت آن برنمی‌آییم نه تنها فعالان این حوزه بلکه کل کشور صدمه می‌بینند.» غنیمی فرد در ادامه گفت: «بر اساس اولویت‌بندی بانک مرکزی و با نظر کارشناسی وزارت صمت، به کالاها مانند گندم و دارو که جزو موارد اولویت‌دار هستند ارز ۴۲۰۰ تومانی تعلق می‌گیرد. برخی دیگر در گروهی هستند که باید ارز نیمایی دریافت کنند. ارزی که بانک مرکزی تخصیص می‌دهد. به این شکل که فرد متقاضی باید هزینه کالا را به بانک بدهد، پس از تایید بانک مرکزی حواله صادر می‌شود. معمولا این کار نزدیک به یک ماه طول می‌کشد و در این مدت پول نزد بانک باقی می‌ماند. البته ماجرای ارز نیمایی اینقدر هم ساده نیست. گاهی اوقات زمان تحویل ارز ممکن است بگویند ارز درخواستی را نداریم. در آن شرایط دو راه پیش روی‌مان است یا باید به جای مثلا یورو، یوآن بگیریم یا دوباره مدتی صبر کنیم تا شاید ارز مورد نظر به بانک تزریق شود.» رییس کمیسیون سخت‌افزار نظام صنفی رایانه‌ای کشور افزود: «بر اساس یک خبر شفاهی اعلام شده به کالاهایی که در گروه ۲۱ و ۲۲ قرار دارند ارز نیمایی تعلق می‌گیرد که زمان آن بین ۳۰ تا ۳۵ روز است، کالاهای گروه ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶ باید از ارز اشخاص استفاده کنند و ورود کالاهایی که در گروه‌های ۲۷ به بالا قرار دارند نیز ممنوع است.» او درباره مشکلات این طرح گفت: «پیدا کردن اشخاصی که می‌توان از ارز آنها استفاده کرد ممکن است زمان ببرد، اما مشکل صرفا این نیست. ارز اشخاص از ارز نیمایی قیمت بیشتری (حدود ۱۰ درصد) دارد که این مساله روی قیمت تمام‌شده کالا تاثیرگذار خواهد بود. علاوه بر این پول فردی که متقاضی واردات است باید در این مدت در بانک بماند و او زمان دریافت ارز، مابه‌التفاوت آن را به قیمت روز دریافت کند.»

ضرر و زیان واردکنندگان از تغییر ارز نیمایی به اشخاص

غنیمی فرد درباره فعالان این حوزه گفت: «الان وضعیت همکاران من به دو صورت است. عده‌ای که تا الان ارز نیمایی به آنها تعلق می‌گرفت و با همان ارز در مناقصات شرکت کردند و برای انجام کارشان تعهد و ضمانتنامه بانکی داده‌اند. با تغییر ارز نیمایی به ارز اشخاص، آنها ضرر بسیاری زیادی می‌بینند. حتی اگر بخواهند به دلیل بالا رفتن نرخ ارز معامله را برهم بزنند، باز هم ضرر و زیانی که باید پرداخت کنند به آنها آسیب می‌رساند. گروهی از همکاران هم تعهدات اینچنینی ندارند نهایت خواسته‌شان تعلق گرفتن ارز است. حالا یا نیمایی یا اشخاص. آنها در هر صورت علاقه‌مند هستند از ارز استفاده کنند.» به گفته رییس کمیسیون سخت‌افزار نظام صنفی رایانه‌ای کشور چالش‌های صنعت IT صرفا به مسائل داخلی محدود نمی‌شود و مسائلی مانند تحریم‌های بانکی و کالایی هم مزید بر علت آشفتگی این صنعت است. او در توضیح بیشتر می‌گوید: «کارخانه‌های چین حدود یک ماه قبل از کل دنیا به دلیل شیوع کرونا تعطیل شدند. پس از فروکش کردن تب کرونا در آن کشور و بازگشایی کارخانه‌ها بقیه دنیا به حالت تعطیل درآمدند. این مساله تولید کالاهای حوزه ICT را به شدت کاهش داد.» از آن طرف تقاضا برای خرید کالاهای حوزه ICT بیش از گذشته شد و قیمت نیز به این واسطه بالا رفت. مودم، دوربین وب کم، لپ‌تاپ، مانیتور، کنسول‌های بازی جزو مواردی بود که تقاضا برای خرید آنها افزایش یافت.» غنیمی فرد بر اهمیت زیرساخت‌های مناسب پهنای باند اینترنت نیز تاکید کرده و می‌گوید: «برای انجام بسیاری از نیازهای امروز مانند دورکاری، آموزش و مسائلی از این دست نیاز به اینترنت داریم. اگر در این مدت توانستیم سرویس پایداری در اختیار مشترکان قرار دهیم به این دلیل بود که تجهیزات مورد نیاز برای تامین پهنای باند اینترنت را در دسترس داشتیم. اما معلوم نیست در آینده چه اتفاقی رخ خواهد داد.» او در پایان تاکید کرد: «اکنون ظرفیت تولید بسیار کمتر از میزان تقاضاست و همین مساله منجر به افزایش قیمت کالاها شده است. کسب‌وکارهای حوزه IT نزدیک به دو ماه بود که نمی‌توانستند سفارشی را به ثبت برسانند، پس از آن نیز اگر تخصیص ارز صورت نگیرد، ما در انتهایی‌ترین نقطه از صف متقاضیان قرار می‌گیریم. این اتفاق به کشور صدمه جبران‌ناپذیری وارد می‌کند.»

نرخ خدمات مخابراتی تنها ۱۰ تا ۱۵ درصد رشد داشته است

مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت با اشاره به ادامه نیافتن توزیع بسته‌های رایگان اینترنت، اظهار کرد: «نرخ خدمات مخابراتی به‌ویژه پهنای باند در چند سال اخیر تنها ۱۰ تا ۱۵ درصد رشد داشته که در مقایسه با دیگر خدمات و محصولات کمتر بوده است.» به گزارش ایسنا، شیوع کرونا در کشور، افراد را به قرنطینه اختیاری در خانه تشویق کرده است و محمدجواد آذری جهرمی با درخواست مردم برای ارایه اینترنت رایگان موافقت کرد و از تخصیص ۱۰۰ گیگابایت اینترنت رایگان ثابت خبر داد که این حجم اینترنت تا روزهای ابتدایی فروردین هم تمدید شد، اما پس از آن دیگر از اینترنت رایگان خبری نشد که مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت علت این موضوع را توضیح داد. در این راستا به نقل از شرکت ارتباطات زیرساخت، حمید فتاحی از سرویس‌دهی رایگان دو وب‌سایت مربوط به مناجات هیات‌های مذهبی در شب‌های قدر خبر داد و با اشاره به موضوع مناسک دینی و فضای مجازی و سخنان مقام معظم رهبری درباره مناجات مردم در ماه رمضان، گفت: «رهبری اخیرا بر ضرورت حفظ مناجات رمضانیه به صورت خانگی و از طریق فضای مجازی تاکید کرده‌اند. خانواده‌ها در این روزها ناچار به خانه‌نشینی شده‌اند و عملا جمع مذهبی و مناجات در ماه مبارک رمضان مانند سابق قابل برگزاری نیست. در همین راستا وزارت ارتباطات تلاش خود را برای برقراری ارتباط مردم با هیات‌های مذهبی در روزهای شیوع ویروس کرونا متمرکز کرد.» معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با بیان اینکه دو سامانه ایجادشده تنها مختص شب‌های قدر نیست، اظهار کرد: «وزارت ارتباطات پیش از ماه رمضان دو فضا را برای مخاطبان و علاقه‌مندان هیات‌های مذهبی و مناجات ایجاد کرد. در ابتدا وب‌سایت www.mahafel.live ایجاد شد که امکان پخش مستقیم هیات‌ها، با همکاری وزارت ارتباطات و بخش خصوصی فراهم شد. پس از مدتی وب‌سایت هیات آنلاین هم به بهره‌برداری رسید که به همین شیوه اما تخصصی‌تر هیات‌های شاخص و پرمخاطب را تحت پوشش خود قرار داد.» وی درباره هزینه اینترنت مصرفی این دو وب‌سایت گفت: «ترافیک به‌صورت یک‌دوم است. یعنی هزینه اینترنت نصف سایر سایت‌هاست اما برای شب‌های قدر استفاده از این دو سایت رایگان خواهد بود. بنا به دلایلی با ادامه توزیع بسته‌های رایگان اینترنت موافقت نشد اما با توجه به سبد مصرفی خانوار و هزینه‌های پهنای باند، درمی‌یابیم که نرخ خدمات مخابراتی به ویژه پهنای باند در چند سال اخیر تنها ۱۰ تا ۱۵ درصد رشد داشته که در مقایسه با دیگر خدمات و محصولات کمتر بوده است.» فتاحی در پاسخ به این سوال که برای افزایش کیفیت و سرعت اینترنت در شب‌های قدر چه تدابیری در نظر گرفته شده، گفت: «در حال حاضر نسبت به استفاده از این وب‌سایت‌ها و دیگر تولیداتی که در کشور عرضه می‌شود و ما آن را به عنوان محتوای شبکه ملی اطلاعات می‌شناسیم، رشد قابل توجهی در چند سال اخیر ایجاد شده و عملا مشکل سرعت یا افت کیفیت اینترنت وجود ندارد. ممکن است در برخی از نیازمندی‌ها در بستر اینترنت مشکلاتی ایجاد شود که عمدتا به دلیل افزایش غیرقابل پیش‌بینی مصرف در زمان شیوع ویروس کرونا بوده است.» معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در پایان تاکید کرد: «در این دو وب‌سایت ۱۰ مورد از هیات‌های منتخب کشور در شهرهای مختلف زنجان، مشهد و قم نمایش داده می‌شود و این امکان وجود دارد که هر یک از مخاطبان با پیامک رایگان هیات مورد نظر خود را به دیگران معرفی کنند.»

تنها برخی از سایت‌های دانشگاهی رایگان شده

به گفته معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، ترافیک دانشجویان رایگان نشده، بلکه دسترسی به سایت‌های دانشگاهی رایگان شده و به همین دلیل در صورت مراجعه دانشجویان به سایت‌های دیگر، از حجم اینترنت آنها کم می‌شود. به گزارش ایسنا، پس از تصمیم به برگزاری کلاس‌های دانشگاه‌ها به‌صورت مجازی به دلیل گسترش ویروس کرونا در کشور، یکی از مسائل اصلی، دسترسی دانشجویان به اینترنت اعلام شد و اینکه مشکل اصلی برای آموزش مجازی دانشجویان، بحث تهیه اینترنت و هزینه‌بر بودن آن است، به همین دلیل دانشجویان خواستار رایگان شدن حجم اینترنت مصرفی کلاس‌های مجازی شدند و وزارت ارتباطات وعده‌هایی را در راستای رایگان شدن اینترنت آموزش مجازی داد. با وجود این، فرآیند رایگان شدن این سامانه‌های آموزشی همچنان فراز و فرودهایی دارد، از طرفی دانشجویان معتقدند حضور در کلاس‌های آنلاین از حجم اینترنت آنها می‌کاهد و در مقابل اپراتورهای اینترنتی ادعا می‌کنند ترافیک لیست آی‌پی‌های ارایه‌شده به آنها رایگان شده و اگر سامانه‌ای رایگان نیست، حتما آی‌پی آن در فهرست وجود ندارد. در این راستا حسین فلاح جوشقانی، رییس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی به ایسنا گفت: «برای رایگان کردن اینترنت دانشگاهی، لیستی از دانشگاه‌ها و وزارت علوم، وزارت بهداشت و مراکز حوزوی گرفتیم که ممکن است شامل همه دانشگاه‌های کشور نباشد. این لیست شامل آدرس سایت‌های آموزشی است که امکان آموزش آنلاین را داشته باشند.» وی درباره کم شدن حجم اینترنت به دلیل تغییر آی‌پی توضیح داد: «اگر هنگام استفاده از خدمات آنلاین دانشگاه آی‌پی عوض می‌شود و این آی‌پی در لیست نیست، ما کاری نمی‌توانیم کنیم. از طرفی ما ترافیک دانشجویان را رایگان نکردیم، بلکه دسترسی به سایت‌های دانشگاهی را رایگان کردیم. دانشجویان ممکن است با این اینترنت به سایت‌های دیگری هم مراجعه کنند که ترافیک اینها رایگان نیست و از حجم اینترنت آنها کم می‌کند.» معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با بیان اینکه این لیست تاکنون بیش از ۱۷۰ سایت و سامانه را شامل شده، اظهار کرد: هر آدرسی که در این لیست به ما اعلام شده، آنها را به اپراتورها اعلام کردیم و اپراتورها هم اینترنت رایگان را اعمال کردند. طبق بررسی‌ها، این اقدام در اپراتورهای بزرگ و سروکوها انجام شده و اگر غیر از این باشد به محض اینکه ما گزارشش را دریافت کنیم، پیگیری می‌کنیم.»

سلطنت محتوای دیجیتال

امروزه اکثر مردم جهان گوشی‌های هوشمند در دست دارند. بخشی از سرگرمی مردم و اوقات فراغت آنها با تلفن‌های همراه و ابزارهایی که پلتفرم دیجیتال دارند می‌گذرد. به خصوص نقش این ابزارها در دوره قرنطینه پس از شیوع کرونا افزایش پیدا کرد. در این بین تولید محتوا در بستر ابزارهای دیجیتال بیش از هر زمانی اهمیت پیدا کرده است. طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته بازار تولید محتوای دیجیتال بین سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳ می‌تواند رشدی حدود ۲۸۳ میلیارد دلاری داشته باشد. این تجزیه و تحلیل توسط TechNavio منتشر شده است. ارزیابی‌ها بر اساس محتوا (محتوای ویدیویی دیجیتال، بازی‌های دیجیتال، محتوای متنی دیجیتالی و محتوای صوتی دیجیتال) و نوع دستگاهی که از آن استفاده می‌شود برآورد شده است. البته تجزیه و تحلیل‌های اطلاعاتی بیشتر با محوریت شرکت‌هایی مانند، آلفابت، آمازون، اپل، مایکروسافت و نتفلیکس صورت گرفته است. از طرفی دیگر تعداد فزاینده و روبه‌رشد دستگاه‌های هوشمند تبدیل به یکی از مهم‌ترین عوامل رشد بازار تولید محتوای دیجیتال شده است. سیستم‌های دیجیتال هوشمند باعث شده است تا افراد بتوانند به محتوای آنلاین از طریق دستگاه‌های مختلف دسترسی پیدا کنند. این امر منجر به تقاضای بیشتر برای محتوای دیجیتال شده است؛ زیرا مردم با هر سلیقه‌ای و درخواستی بدون در نظر گرفتن مکان و زمان می‌توانند به محتوای مورد نظر دسترسی داشته باشند. از طرفی دیگر نوآوری‌ها در حوزه‌های مختلف منجر به تقاضای بیشتر برای سیستم‌عامل‌هایی شده که تولیدکننده و ارایه‌دهنده محتواهای دیجیتالی هستند. این موضوع باعث افزایش ترافیک داده‌ها و تنوع محتوای مصرفی آنلاین می‌شود. امروزه محتوای دیجیتال شامل محتوایی است که برای اهداف تجاری تولید شده و متناسب با خواست کاربران است. این نوع محتوا بر اساس داده‌ها و تجزیه و تحلیل‌هایی تولید می‌شود که از روی همان دستگاه‌های هوشمند به دست می‌آید.

رسانه و سرگرمی

از سویی دیگر بحث رسانه و سرگرمی تبدیل به یک صنعت بزرگ شده است که از پنج بخش عمده تشکیل می‌شود. از جمله آن فیلم، بازی‌های ویدیویی، تلویزیون، انتشارات مکتوب و دیجیتال و در آخر موسیقی است. طبق برخی برآوردها، صنعت رسانه و سرگرمی در ایالات متحده درآمدی به حدود ۷۳۵ میلیارد در سال ۲۰۱۹ رسیده و اکنون سهم بزرگی از اقتصاد این کشور را در اختیار گرفته است. اکنون نیز صنعت رسانه و سرگرمی تبدیل به سومین صنعت جهان شده است. اما این صنعت سال به سال در حال یک تحول عمده و بزرگ است و دیگر به صورت سنتی پیش نمی‌رود؛ بلکه سهم بخش دیجیتال آن سال به سال رو به رشد است. دیجیتالی شدن خدمات این بخش را جهانی و حوزه سرگرمی و حتی رسانه را با یک تحول عمده روبه‌رو کرده است. این رشد مدیون افزایش تعاملات و ابزارهای شخصی است که در اختیار افراد قرار گرفته و تبدیل به یک نیاز امروزی شده است. اکنون کاربران می‌توانند از محتوا بر مبنای سلیقه و علایق شخصی بهره‌برداری کنند. این نکته را نباید نادیده گرفت اینترنت در رشد این صنعت نقش محوری را ایفا می‌کند و این پیشرفت نیز کماکان ادامه دارد. اینترنت باعث تغییر در تولید محتوا همچنین نحوه مصرف و بهره‌برداری از آن شده است. پیش‌بینی می‌شود بازار جهانی رسانه و سرگرمی تا سال ۲۰۲۳ به ارزشی حدود ۲/۶ تریلیون دلار برسد که سهم بخش محتوای دیجیتال حدود ۶۱ درصد از این بازار خواهد بود. با موج شدید محبوبیت بازی‌های ویدیویی و همچنین فیلم و تصویر، تبلیغ‌کنندگان و سایر ناشران به‌طور فزاینده‌ای به سمت سیستم عامل‌های دیجیتال حرکت می‌کنند. در حقیقت طبق گزارشی که موسسه PWC در بریتانیا در راستای چشم‌انداز جهانی این صنعت داده تا سال ۲۰۲۳ تخمین زده می‌شود که بازاریابان بیش از ۵۰ درصد بودجه بازاریابی خود را به تبلیغات دیجیتال اختصاص می‌دهند.

اینترنت اپلیکیشن شاد تا پایان خرداد رایگان شد

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات از رایگان شدن اپلیکیشن شاد تا پایان خرداد خبر داد. به گزارش ایسنا، تعطیلی مدارس در شرایط کرونایی به این منظور نبود که آموزش تعطیل است، بلکه بعد از مدتی و بدون هیچ درنگی کلاس‌های آموزشی و مجازی هم برای دانش‌آموزان و هم برای دانشجویان راه‌اندازی شد. با ادامه‌دار شدن شرایط و روند صعودی کرونا در کشور و تصمیم اتخاذ شده مبنی بر ادامه تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها و به منظور تداوم و پایداری یادگیری دانش‌آموزان و جلوگیری از ایجاد وقفه در آموزش آنها، وزارت آموزش و پرورش کل کشور اقدام به راه‌اندازی اپلیکیشن شاد کرد. در این راستا محمدجواد آذری جهرمی در حاشیه جلسه هیات دولت اظهار کرد: «با مساعدت سازمان برنامه و بودجه و موافقت رییس جمهوری قرار شد که از فردا مصرف ترافیک شبکه شاد که برای آموزش آنلاین و برگزاری مجازی کلاس‌های درس دانش‌آموزان همه کشور در نظر گرفته شده است تا پایان فصل امتحانات رایگان باشد.» به گفته جهرمی این دستور چهارشنبه صادر شد و با پیگیری‌های صورت گرفته و فراهم کردن مقدمات لازم، مقرر است از امروز پنج‌شنبه، این امکان برای همه دانش‌آموزان و معلمان و کادر آموزشی کشور فراهم شود. همچنین جهرمی در توییتر درباره این موضوع نوشت: «تلاش می‌کنیم مصوبات لازم برای رایگان شدن همیشگی این شبکه نیز اخذ شود.» وزیر ارتباطات همچنین خاطرنشان کرد: «بیش از ۹۰ درصد مراکز آموزش عالی که وزارت علوم نام آنها را به ما اعلام کرده است، الان خدمات آموزش آنلاین برای‌شان رایگان است. البته در مقطعی مشکلاتی هم وجود داشت که در گزارشی که دریافت کردم تا ۹۰ درصد از این مراکز به‌صورت رایگان از خدمات آموزش آنلاین استفاده می‌کنند.» با وجود این، اتصال به شبکه آموزش آنلاین دانش‌آموزان، این روزها که به دلیل شیوع ویروس کرونا امکان حضور در مدارس را ندارند، با مشکلات زیادی همراه است؛ گلایه خانواده‌ها، معلم‌ها و دانش‌آموزان برای چالش‌های اتصال به این برنامه یک سمت این ماجرا و ناتوانی در تامین سخت‌افزار مورد نیاز برای اتصال به شبکه آموزش مجازی طرف دیگر ماجراست. نداشتن تلفن همراه، اتصال سخت به شبکه، یوزر فرندلی نبودن سامانه، مشکلات ورود به اپلیکیشن در گوشی‌های آیفون و بسیاری از این موارد سبب شده آموزش مجازی با چالش‌هایی روبه‌رو شود. برخی خانواده‌ها به دلایل متعددی اعم از سرعت پایین اینترنت، کیفیت اندک شیوه آموزش و ملموس کردن شکاف دیجیتال در جامعه از این شبکه رضایت خاطر ندارند. برخی از والدین هم معتقدند طراحی این سامانه آنگونه که باید در یادگیری دانش‌آموزان تاثیری نداشته و عمده کار تدریس بر دوش والدین افتاده است.

سازمان بهزیستی کشور
اداره کل بهزیستی استان تهران

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله ای
خدمات صدای مشاور بهزیستی استان تهران

سازمان بهزیستی استان تهران درنظر دارد مناقصه عمومی خرید خدمات صدای مشاور استان تهران به شماره ۲۰۹۹۰۰۳۰۸۸۰۰۰۰۰۶ (این واحد با ۵۳ کابین در دو شیفت کاری روزانه با مشارکت ۶۰ مشاور از ساعت ۱۴:۳۰-۸ و ۲۰-۱۴:۳۰ در تمام ایام سال حتی روزهای جمعه به استثنای تعطیلات رسمی ارائه خدمات می نماید) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. تاریخ انتشار مناقصه در سامانه تاریخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۳ می باشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت : ساعت ۰۸:۰۰ مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۷
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد : ساعت ۱۳:۳۰ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۷
زمان بازگشایی پاکت ها: ساعت ۹:۰۰ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۰
اطلاعات دستگاه مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکتها:
آدرس: خیابان ولیعصر - تقاطع ظفر - سازمان بهزیستی استان تهران - دفتر حراست
تلفن: ۸۸۷۸۸۷۲۴

م الف ۴۳۸

«تعادل» از روند تجارت کالایی ایران با ترکیه در فصل نخست سال ۲۰۲۰ گزارش می‌دهد

فاکتورهای اثرگذار بر افت شدید صادرات به ترکیه

تعادل | گروه تجارت |

ارزش تجارت کالایی ایران با کشور ترکیه در فصل نخست سال ۲۰۲۰ حدود ۶۴۵ میلیون دلار بوده که نسبت به فصل نخست سال ۲۰۱۹، کاهش حدود ۷۰ درصدی را تجربه کرده است. از این میزان تجارت، حدود ۲۷۰ میلیون دلار مربوط به صادرات ایران به ترکیه و حدود ۳۷۶ میلیون دلار مربوط به واردات ایران از ترکیه بوده که هر دو نسبت به مدت مشابه سال قبل خود کاهش داشته‌اند. تراز تجاری ایران و ترکیه در فصل نخست سال ۲۰۲۰ به‌شدت کاهش یافته که عامل اصلی آن، افت ۹۹ درصدی صادرات اقلام نفتی ایران به ترکیه گزارش شده است. در این میان تاثیر همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ بر افت تبادلات تجاری دو کشور ایران و ترکیه در ماه مارس ۲۰۲۰، مشاهده می‌شود. عامل دیگر، اینکه تنوع اقلام صادراتی ترکیه به ایران از تنوع اقلام صادراتی ایران به ترکیه، بیشتر است. این در حالی است که صادرات ترکیه برخلاف ایران، از کالاهای با ارزش افزوده بالاتر و حتی کالاهای سرمایه‌ای تشکیل شده است. همچنین آمارها حاکی از این است که میانگین ارزش ماهانه صادرات غیرنفتی ایران به ترکیه طی دو ماه نخست ۲۰۲۰ قبل از شیوع ویروس کرونا، بسیار کم و فقط حدود ۱۰۰ میلیون دلار بوده که می‌تواند علامتی بر توان پایین صادراتی این بخش و همچنین کم توجهی به لزوم رفع موانع، تقویت و پشتیبانی از صادرات غیرنفتی در کشور باشد.

تجارت در فروردین ۹۹

در پی شیوع کرونا، تجارت بین‌المللی ایران و بسیاری از کشورهای جهان از اسفندماه سال گذشته تحت تاثیر قرار گرفته است و بسیاری از کشورها عملا یا مرزهای اقتصادی خود را بسته‌اند یا محدودیت‌های جدی در این زمینه وضع کرده‌اند. ایران نیز پس از آنکه از ابتدای اسفند محدودیت‌هایی در مسیر فعالیت‌های اقتصادی خود به‌وجود آورد، تلاش کرده از مرزهای موجود تجارت خود را ادامه دهد و با این حال تحت تاثیر کرونا، آمارهای فروردین حاکی از کاهش جدی تجارت است.

اما آمار از وضعیت صادرات غیرنفتی ایران در فروردین سال ۹۹ در قیاس با مدت مشابه سال قبل، افت ۳۶ درصدی را نشان می‌دهد. ارزیابی‌های آماری گویای این است که صادرکنندگان در نخستین ماه از سال جاری، حدودا یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار صادرات داشته‌اند که این عدد در مقایسه با مدت مشابه سال قبل کاهشی ۳۶ درصدی را نشان می‌دهد. واردات ایران در فروردین ۹۸ نیز بیش از ۲.۳ میلیارد دلار بوده که در فروردین امسال به کمتر از دو میلیارد دلار رسیده و کاهشی ۱۷ درصدی را نشان می‌دهد.

وزن صادراتی ایران نیز از بیش از هشت میلیون تن در فروردین ۱۳۹۸ به حدود پنج میلیون تن در نخستین ماه امسال رسیده و کاهشی ۳۹ درصدی را نشان می‌دهد.

وزن واردات ایران در این دوره اما ۲۱ درصد افزایش یافته است. متوسط قیمت کالاهای تجاری کشور دیگر گزارش منتشر شده در فروردین ماه است. بر این اساس متوسط قیمت صادراتی کالاهای ایران در فروردین ماه امسال به ۳۰۹ دلار در هر تن رسیده که در قیاس با مدت مشابه سال گذشته، افزایشی چهار درصدی را نشان می‌دهد. متوسط ارزش واردات ایران اما از ۱۱۲۱ دلار در هر تن در فروردین گذشته به ۷۶۴ تن در ماه ابتدایی سال ۱۳۹۹ رسیده که کاهشی ۳۲ درصدی را نشان می‌دهد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد، اصلی‌ترین شرکای تجاری کشور در ابتدای سال ۱۳۹۹ را اعلام کرده که همچنان چین را در صدر این فهرست نشان می‌دهد. ایران در فروردین ۳۱ درصد از کل صادرات خود را به چین انجام داده و پس از آن امارات متحده عربی با ۲۱ درصد، عراق با ۱۵ درصد، افغانستان با هفت درصد و ترکیه با چهار درصد در رده‌های بعدی هستند. نکته قابل تامل در این آمارها، تبدیل شدن امارات متحده عربی به دومین مقصد عمده صادراتی ایران است که تا پیش از این برای مدت طولانی در اختیار عراق بود. ترکیه نیز با کاهش جدی واردات از ایران، در یک ماه تنها ۷۲ میلیون دلار واردات داشته است. در همین حال معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق تهران، در تحلیلی به روند افت شدید صدور کالا به ترکیه در ماه‌های اخیر پرداخته است.

تصویر کلی تجارت کالایی ایران و ترکیه

اما با توجه به اینکه ترکیه چند وقتی است که در لیست شرکای عمده تجاری ایران قرار ندارد، در گزارشی به این موضوع با تکیه در داده‌های آماری پرداخته شده است. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد، ایران و ترکیه در فصل نخست سال ۲۰۲۰ حدود ۶۴۵ میلیون دلار تجارت کالایی (صادرات و واردات) داشته‌اند که این میزان نسبت به فصل نخست سال ۲۰۱۹ با کاهش ۷۰ درصدی مواجه شده است. رقم تجارت سه ماهه نخست سال ۲۰۲۰، حدود ۲۷۰ میلیون دلار مربوط به صادرات ایران به ترکیه و ۳۷۶ میلیون دلار مربوط به واردات ایران از ترکیه بوده که هر دو نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۹، کاهش داشته‌اند.

روند فصلی و ماهانه تجارت با ترکیه

بررسی روند فصلی تجارت کالایی ایران و ترکیه از ابتدای سال ۲۰۱۸ نشان می‌دهد، صادرات ایران به ترکیه از فصل دوم سال ۲۰۱۹ روند کاهشی در پیش گرفته و در فصل پایانی سال ۲۰۱۹ به حدود ۲۶۸ میلیون دلار رسیده است. در فصل نخست سال ۲۰۲۰ صادرات ایران به ترکیه تغییر چندانی نداشته و تنها با ۰،۸ درصد بهبود نسبت به فصل قبل، به حدود ۲۷۰ میلیون دلار رسیده است. واردات کالایی ایران از ترکیه در فصل نخست سال ۲۰۲۰ نسبت به فصل قبل آن با کاهش ۳۴ درصدی به ۳۷۶ میلیون دلار رسیده است.

بررسی روند ماهانه تجارت کالایی ایران و ترکیه نشان می‌دهد اما صادرات ایران به ترکیه که از ابتدای سال ۲۰۱۹ روندی نوسانی داشته، در ماه ژوئن سال ۲۰۱۹ با کاهش بالغ بر ۷۰ درصدی دچار افت شدید شده و پس از آن روند نوسانی خود را تا پایان سال ۲۰۱۹ ادامه داده است. در ابتدای سال ۲۰۲۰ با وجود افزایش صادرات ماهانه ایران به ترکیه طی دو ماه نخست ۲۰۲۰، در ماه مارس (۱۰ اسفند ۱۳۹۸ الی ۱۰ فروردین ۱۳۹۹)، رقم صادرات ایران به ترکیه نسبت به ماه قبل، کاهش حدود ۵۵ درصدی را تجربه کرده که یکی از علل اصلی آن، شیوع ویروس کووید-۱۹، است. روند ماهانه واردات کالایی ایران از ترکیه از ابتدای سال ۲۰۲۰ نیز نزولی بوده و در ماه مارس به ۳۶،۳ میلیون دلار رسیده است.

با توجه به افت قابل توجه و توام واردات و صادرات ایران و ترکیه در ماه مارس ۲۰۲۰، در این ماه کل تجارت کالایی ایران و ترکیه برابر با ۸۷ میلیون دلار بوده که کمترین رقم طی سال‌های اخیر و تقریبا ۰.۱ رقم مشابه در مارس ۲۰۱۹ است.

تراز تجاری دو کشور

با توجه به کاهش صادرات کالایی ایران به ترکیه و کاهش واردات از این کشور، تراز تجاری ایران و ترکیه در فصل نخست سال ۲۰۲۰ نسبت به فصل نخست سال ۲۰۱۹ به علت کاهش بیشتر در صادرات ایران، به‌شدت کاهش یافته و به منفی ۱۰۶ میلیون دلار رسیده است. به منظور بررسی این کاهش در صادرات، صادرات و واردات کالایی به دو گروه کالاهای نفتی فصل ۲۷ و کالاهای غیرنفتی تقسیم بندی شده است. در فصل نخست سال ۲۰۱۹ تراز تجاری ایران و ترکیه دارای مازاد ۹۹۴،۵ میلیون دلاری بوده که علت اصلی آن صادرات حدود ۲.۱ میلیارد دلاری کالاهای نفتی فصل ۲۷ از ایران به ترکیه بوده است، اما در فصل نخست سال ۲۰۲۰، با کاهش ۹۹ درصدی صادرات محصولات این فصل، تراز تجاری ایران با ترکیه دچار کاهش شدید و منفی شده است.

تراز تجاری کالاهای غیرنفتی نیز که در فصل نخست سال ۲۰۱۹ دارای کسری منفی ۲۵۰ میلیون دلاری بوده، با بهبود حدود ۱۳۳ میلیون دلاری در فصل نخست ۲۰۲۰، به منفی ۱۱۷ میلیون دلار رسیده است. با وجود کاهش صادرات و واردات کالاهای غیرنفتی در فصل نخست سال ۲۰۲۰ نسبت به فصل مشابه سال قبل، علت کاهش تراز منفی تجارت غیرنفتی ایران با ترکیه، ناشی از کاهش بیشتر در واردات کالاهای غیرنفتی ایران از ترکیه در مدت زمان مذکور بوده است.

جزئیات روند صادرات و واردات با ترکیه

مطابق آمارها، ایران در سه ماهه نخست سال ۲۰۲۰، حدود ۲۷۰ میلیون دلار کالا به کشور ترکیه صادر کرده که این رقم در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، حدود ۸۳ درصد کاهش یافته است. مطابق آمارهای رسمی کشور ترکیه، مهم‌ترین عامل در کاهش ۸۳ درصدی صادرات ایران به ترکیه، کاهش صادرات محصولات نفتی فصل ۲۷ (با مشارکت منفی ۷۸ واحد درصدی) بوده که صادرات این اقلام در فصل نخست سال ۲۰۲۰ نسبت به فصل نخست ۲۰۱۹، حدود ۹۹ درصد کاهش یافته است. پس از آن، صادرات کالاهای فصل ۷۲-آهن و فولاد، با مشارکت منفی ۲،۴ واحد درصدی دومین عامل موثر در کاهش صادرات ایران به ترکیه بوده است. صادرات کالاهای غیرنفتی ایران به ترکیه نیز در فصل نخست سال ۲۰۲۰ با کاهش ۲۱،۵ درصدی نسبت به فصل نخست سال ۲۰۱۹، مواجه شده است.

ده کالای عمده صادراتی ایران به ترکیه در فصل نخست سال ۲۰۲۰ بالغ بر ۹۷ درصد از ارزش صادراتی ایران به این کشور را به خود اختصاص داده‌اند. عمده گروه‌های صادراتی ایران به ترکیه در فصل نخست سال ۲۰۲۰، نشان داده شده، تنوع کالاهای صادراتی ایران به ترکیه در حوزه کالاهای غیرنفتی، کم و عمدتاً محدود به کالاهای تولیدشده با ارزش افزوده پایین در صنایع بالادستی برخوردار از مزایای نهاده‌های ارزان است.

از سوی دیگر، واردات کالایی ایران از ترکیه نیز در سه ماهه نخست سال ۲۰۲۰ به حدود ۳۷۶ میلیون دلار رسیده که نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۹ حدود ۳۵ درصد کاهش داشته است. طبق محاسبات انجام شده بر اقلام وارداتی ایران از ترکیه، عامل مسلط در کاهش ۳۵ درصدی واردات ایران از ترکیه، کاهش واردات محصولات گروه ۳۷ «توتون و تنباکو و مواد مورد استفاده به جای آن» با مشارکت منفی ۳،۷ واحد درصدی، محصولات گروه ۳۹ «مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد» با مشارکت منفی ۲،۶ واحد درصدی و محصولات گروه ۴۸ «کاغذ، مقوا و اشیای ساخته شده از خمیر کاغذ و مقوا» با مشارکت منفی ۲،۵ واحد درصدی بوده است. واردات کالای غیرنفتی از ترکیه نیز که در فصل نخست ۲۰۱۹ معادل ۵۷۹ میلیون دلار بوده در فصل نخست سال ۲۰۲۰ با کاهش حدود ۳۵ درصدی به حدود ۳۷۵ میلیون دلار رسیده است. ده قلم عمده وارداتی ایران از ترکیه سهمی بالغ بر ۴۲ درصد از ارزش واردات ایران از این کشور را به خود اختصاص داده‌اند که این سهم نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافته است. جدول ۳ کالاهای عمده وارداتی ایران از ترکیه را در فصل نخست سال ۲۰۲۰ نشان می‌دهد.

تجارت کالایی ایران با ترکیه در فصل نخست سال ۲۰۲۰ با کاهش ۷۰ درصدی مواجه شده است

مدرس خیابانی سرپرست جدید وزارت صمت خبر داد

بسته ویژه برای کنترل بازار خودرو

سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت از فروش فوق‌العاده خودرو در آستانه عید فطر خبر داد. «حسین مدرس خیابانی» روز گذشته در حاشیه نشست هیات دولت در جمع خبرنگاران درباره آخرین وضعیت فروش خودرو گفت: در سیستم ثبت‌نام، فروش و تحویل خودرو اصلاحاتی انجام شده است و بر اساس شعار «واقعی کردن تقاضا و عدالت در توزیع» کار را پیش می‌بریم. وی تصریح کرد: عده‌ای به دلیل وجود نقدیگی در بازار از آشفته بازار خودرو کاسبی می‌کنند بنابراین ابتدا باید تقاضاهای کاذب را حذف کنیم.

این مقام مسوول با اشاره به سه روش فروش فوق‌العاده، پیش فروش و مشارکت در تولید گفت: احتمالا پیش از ایام عید فطر، فروش فوق‌العاده خودرو را خواهیم داشت که به متعادل کردن بازار و کاهش التهابات کمک می‌کند. مدرس خیابانی توضیح داد: پیش فروش خودرو مانند گذشته ادامه‌دار بوده که مدت تحویل آن طولانی و حدود یک سال است. در شیوه مشارکت در تولید نیز تحویل خودروها مربوط به سال ۱۴۰۰ و پس از آن می‌شود. وی اعلام کرد: بر اساس تصمیم جدید کمیته خودرو سود مشارکت به فروش فوق‌العاده تعلق نمی‌گیرد اما دو روش دیگر همچنان شامل سود مشارکت هستند.

سرپرست وزارت صنعت با اشاره به حلقه کنترلی فروش خودرو گفت: باید اطمینان یابیم فرد ثبت‌نام کننده خودرو را برای استفاده و نه کاسبی تهیه می‌کند. به این منظور خودروهای صفر کیلومتر در فروش جدید تنها سه ماه گارانتی دارند و اگر کسی بخواهد به منظور سود آنها را نگه دارد، بعد از سه ماه گارانتی صفر کیلومتر خودرو از بین می‌رود.

مدرس خیابانی با بیان اینکه تمام پارکینگ‌ها وانبارهای خودرو مشمول اعلام موجودی است، افزود: از این به بعد عدم اعلام موجودی شامل تخلف احتکار و امتناع از عرضه می‌شود. همچنین در فروش فوق‌العاده، سند خودرو یک سال در رهن شرکت خودروساز می‌ماند و در تلاش هستیم صلح نامه‌ای هم انجام نشود تا متقاضی واقعی سراغ خودرو بیاید. وی تصریح کرد: از سوی دیگر در نظر داریم اولویت تحویل خودرو با کسانی باشد که اکنون خودرو و پلاک فعال ندارند.

سرپرست وزارت صنعت جهش تولید، توسعه صادرات و مدیریت واردات و مدیریت بازار را محورهای سه گانه این وزارتخانه دانست و افزود: موضوع جهش تولید در حوزه‌های صنعتی و معدنی و حتی خدمات مرتبط به این دو حوزه مد نظر است. وی درباره محور دوم توضیح داد: توسعه صادرات و مدیریت واردات مکمل یکدیگر هستند، چرا که اعتقاد داریم جهش تولید حتما از مسیر صادرات اتفاق می‌افتد. مدرس خیابانی با تاکید بر اینکه موضوع ممنوعیت واردات با قوت بیشتری ادامه دارد، تصریح کرد: برای کمک به تامین مواد اولیه مایحتاج کالاهای اساسی مردم حتما باید از منابع ارزی محافظت کنیم. در این زمینه مدیریت، کنترل یا حتی صراحتا بگوییم ممنوعیت واردات در دستور کار قرار دارد.

صدور مجوز صادرات نامحدود اقلام بهداشتی

همچنین به گزارش وزارت صمت، سرپرست وزارت صمت از صدور مجوز صادرات نامحدود ماسک N۹۵، لباس پرستاری و کیت سرولوژی کرونا خبر داد و گفت: به منظور حمایت از تولید کنندگان داخلی، ثبت سفارش و واردات تجهیزات پزشکی دارای مشابه داخلی، ممنوع شد.

حسین مدرس خیابانی افزود: شرایط تولید اقلام بهداشتی و تجهیزات پزشکی مرتبط با کرونا در کشور به نحوی است که ایران را به یکی از قطب‌های صادرات محصولات پزشکی و بهداشتی مرتبط با کرونا، تبدیل کرده است. وی اضافه کرد: بر این اساس به منظور حمایت از تولید کنندگان داخلی و پاسخگویی به بخشی از نیاز کشورهای درگیر با شیوع ویروس کرونا در دنیا، اجازه صادرات نامحدود برای اقلامی همچون ماسک N۹۵، لباس پرستاری و کیت سرولوژی تشخیص کرونا صادر شده است؛ چرا که تولید این محصولات فراتر از نیاز داخلی است.

مدرس خیابانی گفت: آزاد سازی صادرات این سه قلم تجهیز پزشکی به اداره کل مقررات صادرات و واردات وزارت صنعت، معدن و تجارت ابلاغ شده و بر اساس هماهنگی به عمل آمده با وزرات بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان غذا و دارو اجازه صادرات ۵۰ درصد تولیدات ونتیلاتور، مانیتورهای علائم حیاتی و دستگاه اکسیژن ساز خانگی داده شده است. سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت افزود: تصمیم برای آزاد سازی صادرات سه قلم کالای مذکور به صورت بدون محدودیت، به منظور حمایت از تولید داخلی صورت گرفته و این امیدواری وجود دارد که با توسعه بازارهای فروش این محصولات زمینه تولید هر چه بیشتر آن، فراهم شود. مدرس خیابانی اضافه کرد: همچنین به منظور حمایت از تولید داخلی، ثبت سفارش واردات اقلام و تجهیزات پزشکی که توانایی تولید آنها در کشور وجود دارد، بر روی سیستم ثبت سفارش قفل شده واجازه واردات این اقلام به منظور حمایت از تولید کنندگان داخلی داده نخواهد شد.

معاون وزیر و رییس کل سازمان توسعه تجارت ایران خبر داد

رشد ۸۵ درصدی صادرات ایران به اوراسیا

رییس کل سازمان توسعه تجارت ایران از رشد ۸۵ درصدی صادرات ایران به اوراسیا در اقلام مشمول تخفیف تعرفه خبر داد. به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه تجارت ایران، حمید زادبوم گفت: مقایسه آمار تجارت ایران و اوراسیا در اقلام ترجیحی بیانگر رشد مثبت صادرات ج.ا ایران به اتحادیه اقتصادی اوراسیا (رشد ۸۵ درصدی صادرات ایران در اقلام مشمول تخفیف) در چارچوب اقلام مشمول موافقتنامه نسبت به واردات از آن اتحادیه است.

زادبوم افزود: برآوردها نشان‌دهنده آن است که از کل واردات ایران از اتحادیه اقتصادی اوراسیا تنها ۱۳ درصد در چارچوب موافقتنامه فیمابین مشمول تخفیف تعرفه‌ای هستند در صورتی که این رقم در مورد کل صادرات ایران به اوراسیا بالغ بر ۴۹ درصد است. ضمن اینکه رصد اقلام مورد مبادله بیانگر آن است که صادرات ایران از تنوع بیشتری برخوردار بوده و قابلیت توسعه بیشتر را نیز دارد. این در حالی است که اقلام وارداتی از اتحادیه اقتصادی اوراسیا عموماً کالاهای اساسی، محدود و مورد نیاز کشور است و عمدتاً بدون ارایه تخفیف تعرفه‌ای (تثبیت تعرفه) به کشور وارد شده‌اند. معاون وزیر و رییس کل سازمان توسعه تجارت ایران افزود: میزان صادرات ایران به اتحادیه اقتصادی اوراسیا در فهرست امتیازات اعطایی ایران به اوراسیا در چارچوب موافقتنامه موقت فیما بین از زمان اجرایی شدن موافقتنامه (آبان ۱۳۹۸ تا پایان اسفند ۱۳۹۸) بالغ بر ۲۸۱،۳ میلیون دلار بوده است که نسبت به مدت مشابه سال گذشته با رقم ۱۶۶،۱ میلیون دلار، ۶۹،۴ درصد رشد نشان می‌دهد. وی ادامه داد: با تفکیک کالاهای مشمول تخفیف تعرفه‌ای از کالاهای تثبیت تعرفه که بدون ارایه تخفیف به اوراسیا وارد کشور شده‌اند، میزان صادرات ایران در اقلام مشمول تخفیف تعرفه بالغ بر ۲۴۴،۳ درصد بوده که نسبت به مدت مشابه قبل ۸۵،۶ درصد رشد نشان می‌دهد. از لحاظ وزنی نیز ۵۲ درصد رشد در کل فهرست و ۵۸،۶ رشد در اقلام مشمول تخفیف تعرفه‌ای صورت گرفته است.

زادبوم با اشاره به آمار صادرات ایران به اوراسیا گفت: نتایج بررسی آمار صادرات ایران به اوراسیا در اقلام ترجیح داده شده توسط آن اتحادیه بیانگر رشد ۶۹،۴ درصدی صادرات ایران به اوراسیا در کل اقلام فهرست اعطایی اوراسیا و رشد ۸۵،۶ درصدی در صادرات ایران به اوراسیا در اقلام مشمول تخفیف تعرفه است.

معاون وزیر و رییس کل سازمان توسعه تجارت ایران افزود: ۸۶ درصد کل صادرات ایران به اوراسیا در اقلام ترجیحی مشمول تخفیف تعرفه‌ای می‌شوند و ۴۹ درصد از کل صادرات ایران به اوراسیا مشمول تخفیف تعرفه‌ای شده‌اند که ۲۴۴ میلیون دلار از ۴۸۹ میلیون دلار است. همچنین از ۱۵ قلم عمده صادراتی ایران به اوراسیا در اقلام موافقتنامه‌ای ۱۴ ردیف مشمول تخفیف تعرفه هستند.

زادبوم در مورد آمار واردات ایران در اقلام ترجیح داده شده به اوراسیا نیز گفت: واردات از اوراسیا در کل فهرست ترجیحات اعطایی ایران ۲۵،۱ درصد کاهش داشته است و در اقلام مشمول تخفیف ۵۹ درصد کاهش در واردات از اوراسیا صورت گرفته است. به گفته وی ۱۸ درصد کل واردات ایران از اوراسیا در اقلام ترجیحی، مشمول تخفیف تعرفه‌ای می‌شود و از کل واردات ایران از اوراسیا (۵۴۶،۲ میلیون دلار) ۷۱ میلیون دلار یعنی ۱۳ درصد مشمول تخفیف تعرفه‌ای بوده‌اند.

زادبوم افزود: از ۱۵ قلم عمده وارداتی ایران از اوراسیا در اقلام موافقتنامه‌ای تنها ۲ ردیف (روغن خام و سایر چوب دارای دو لایه) مشمول تخفیف تعرفه هستند. رییس کل سازمان توسعه تجارت ایران در مورد عمده اقلام صادراتی به اوراسیا گفت: این اقلام شامل اقلامی مانند پسته، سیب، کیوی، پرتقال، فرش، انگور و خرما است و از میان این اقلام تنها کیوی مشمول تثبیت تعرفه در نرخ صفر درصد است و بقیه اقلام مشمول تخفیف تعرفه‌ای از طرف اوراسیا هستند.

اخبار

درخواست رییس اتاق ایران از معاون اول رییس جمهور

پایگاه خبری اتاق ایران | در نامه غلامحسین شافعی به اسحاق جهانگیری آمده است: متاسفانه ترکیب اعضای هیأت‌های فوق و ساز و کارهای قانونی اتخاذ تصمیم توسط آنها از جمله زوج بودن تعداد اعضای هیأت‌های بدوی تشخیص مطالبات و عدم رعایت توازن در ترکیب هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر؛ مشکلاتی را برای کارفرمایان بخش خصوصی ایجاد کرده است. رییس اتاق ایران در نامه‌ای به اسحاق جهانگیری معاون اول رییس جمهور خواستار انتخاب و معرفی نماینده وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و یا سایر مراجع به‌غیر از سازمان تأمین اجتماعی برای حضور در ترکیب هیات‌های بدوی و تجدیدنظر تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی، بر اساس مصوبه پنجمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی شد. غلامحسین شافعی در این نامه خاطرنشان کرده است: «ترکیب اعضای هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی و سازوکارهای قانونی اتخاذ تصمیم توسط آنها از جمله زوج بودن تعداد اعضاء هیأت‌های بدوی تشخیص مطالبات و عدم رعایت توازن در ترکیب هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر؛ مشکلاتی را برای کارفرمایان بخش خصوصی ایجاد نموده که بعضاً عدم رعایت عدالت در تشخیص مطالبات را به دنبال داشته است.»

آغاز بازرسی‌های سازمان صمت در بازار خودرو

تسنیم | رییس سازمان صنعت استان تهران از شروع بازرسی‌های این سازمان از بازار خودرو خبر داد و گفت: در صورت تخلف و فروش قیمت خودرو صفر در بازار، پرونده به تعزیرات ارسال می‌شود. یدالله صادقی در گفت‌وگو با تسنیم، در خصوص بازگشایی صنوف پر خطر اظهار داشت: هنوز تصمیمی در خصوص این مشاغل گرفته نشده و تا زمانی که ستاد ملی کرونا نظر خود را اعلام نکند، نمی‌توان پیش بینی در این خصوص داشت. وی در خصوص بازرسی بازار خودرو نیز گفت: پس از اینکه ۲۲ اردیبهشت ماه (دوشنبه) ستاد تنظیم بازار قیمت گذاری خودرو را اعلام کرد و مقرر شد قیمت خودرو صفر در بازار ۱۰ درصد بالاتر از نرخ کارخانه، بفروش برسد، بازرسی‌های سازمان صنعت در این خصوص شروع شد. رییس سازمان صنعت استان تهران ادامه داد: با توجه به اینکه هنوز دستورالعمل قیمت گذاری رسما ابلاغ نشده است ولی سازمان صمت کار بازرسی را شروع کرده و در صورت شکایت و یا تخلف فروش خودرو در نمایشگاه‌های ماشین بیش از نرخ مصوب، پرونده به تعزیرات ارسال می‌شود.

بررسی راه‌های حل مشکلات مرزی بین ایران و ارمنستان

گمرک ایران | روسای کل گمرک ایران و ارمنستان آمادگی خود را برای رفع مشکلات مرزی و توسعه مناسبات تجاری طرفین همزمان با رعایت پروتکل‌های بهداشتی اعلام کردند. مهدی میراشرفی رییس کل گمرک ایران و داوید آنانیان، رییس کمیته درآمدی ارمنستان در این مذاکرات که به صورت ویدئو کنفرانس انجام شد همچنین بر تسهیل و روان‌سازی امور گمرکی محموله‌های تجاری در مرزهای مشترک دو کشور تأکید کردند. بر اساس این گزارش طرف ارمنستانی با ابراز خرسندی از توسعه همکاری‌ها با گمرک ایران، موافقت خود را با همه پیشنهادهای رییس کل گمرک ایران از جمله استفاده بیشتر کامیون‌های ارمنستانی از امکانات کمرک مرزی نوردوز و ایجاد تسهیلات برای رانندگان کامیون‌های ایرانی در مسیر مرز ایران تا شهر ایروان موافقت کرد. از سوی دیگر، سخنگوی گمرک ایران خبر داد که کیت‌های تشخیص کرونا، ساخته شده توسط متخصصان ایرانی، به آلمان رسید. سید روح‌الله لطیفی اظهار داشت: کیت‌های تشخیص بیماری کووید ۱۹ که توسط متخصصان ایرانی ساخته شده است، طی دو روز گذشته به آلمان رسید. وی ادامه داد: این محموله شامل ۲۰۰ ست از کیت‌های تشخیصی کرونا است که هر ست آن برای ۱۰۰ آزمایش تشخیصی به کار می‌رود، این محموله برای ۲۰ هزار تست تشخیصی این بیماری استفاده خواهد شد. سخنگوی گمرک ایران افزود: این محموله به همراه محموله ۲۲۰ ستی برای ترکیه در گمرک فرودگاه امام (ره)، ۱۷ اردیبهشت اظهار شده و مراحل قانونی آن انجام شده بود که به دلیل محدودیت‌های پروازی محموله برای کشور ترکیه روز بعد از صدور اظهارنامه صادراتی و محموله کشور آلمان دو روز گذشته پس از چند روز توقف با پرواز هواپیمایی قطر به این دو کشور ارسال شده است. وی با اشاره به ظرفیت‌های صادراتی کشور در موضوع کیت تشخیص کووید ۱۹ گفت: از این دو محموله ۴۲۰ هزار تست کرونا گرفته می‌شود و شرکت دانش بنیان داخلی سازنده این کیت‌ها اعلام کرده است که ظرفیت بسیار بالاتری در تولید انبوه و صادرات آن به کشورهای جهان را داراست و چند کشور از جمله کشورهای آفریقایی منتظر دریافت و خرید این محموله‌ها از ایران هستند که محدودیت‌های پروازی مانعی بزرگ برای ارسال این کیت‌ها ایجاد کرده است که امیدواریم با افزایش پروازهای بین‌المللی مشکلات پیش رو بی‌اثر شوند.

تعادل

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR | پنجشنبه ۲۵ اردیبهشت ۱۳۹۹ | ۲۰ رمضان ۱۴۴۱ | سال ششم | شماره ۱۶۵۹ | Thu. May 14. 2020

صاحب امتیاز: موسسه رسانه نگاران خوب اندیش
مدیر مسوول: الیاس حضرتی
نشانی: خیابان ستارخان - خیابان کوثر دوم - بن بست مینو
تلفن: ۶۶۴۲۰۷۶۹ - نمابر: ۶۶۴۲۰۴۱۷
چاپ: همشهری ۳ (روزتاب) - توزیع: نشر گستر امروز - تلفن: ۶۱۹۳۳۰۰۰
سازمان شهرستان‌ها: ۶۶۱۲۶۰۸۸
اذان ظهر: ۱۳:۰۱ | اذان مغرب: ۲۰:۲۲ | اذان صبح فردا: ۴:۲۱

info@taadolnewspaper.ir
مرامنامه اخلاقی روزنامه تعادل در وبسایت رسمی روزنامه در دسترس است

مشیرالسلطنه رییس الوزرا شد

تاریخ نگاری

یکصد و دوازده سال پیش در چنین روزی در بیست و پنجم اردیبهشت ۱۲۸۷، میرزا احمدخان مشیرالسلطنه با حکم محمدعلی شاه به رییس الوزرایی برگزیده شد. پس از کشته شدن اتابک، برای تعیین جانشین او بین محمدعلی میرزا و مجلس اختلاف نظر حاصل شد. مجلس تمایل به ناصرالملک وزیر دارایی کابینه قبل داشت، ولی محمد علی میرزا مایل به زمامداری مشیرالسلطنه بود. سرانجام شاه پیروز و فرمان نخست‌وزیری به نام مشیرالسلطنه صادر شد و او کابینه خود را در ۱۶ شهریور ماه ۱۲۸۶ ش به مجلس معرفی کرد. در این کابینه وزارت کشور را خود برعهده گرفت ولی تحریکاتی از طرف بعضی از نمایندگان مجلس به عمل می‌آمد و با در نظر گرفتن این نکته که محمدعلی شاه قصد آشتی و سازش با مشروطه و مجلس را داشت مشیرالسلطنه را وادار به استعفا کرد و به جای او ناصرالملک همدانی به ریاست دولت رسید. ناصرالملک نیز مدتی کوتاه نخست‌وزیر بود تا اینکه واقعه توپخانه پیش آمد و ناصرالملک معزول به اروپا تبعید شد و نظام‌السلطنه به زمامداری رسید و او نیز پس از پنج ماه نخست‌وزیری چون نتوانست بین شاه و مجلس را التیام دهد کنار رفت و مشیرالسلطنه بلافاصله نخست‌وزیر و کابینه خود را تشکیل داد و وزارت کشور را نیز عهده‌دار و در تهران حکومت نظامی برقرار شد. حادثه به توپ بستن مجلس و تشکیل محکمه باغشاه و اعدام عده‌ای از مشروطه‌خواهان در این دوره صورت گرفت. مشیرالسلطنه در مجموع یازده ماه بر سر کار بود و سه کابینه تشکیل داد که در هر سه کابینه وزارت کشور با خودش بود. در کابینه مشیرالسلطنه افراد موجهی مانند مستوفی و موتمن‌الملک و مشیرالدوله و محتشم‌السلطنه هم عضویت داشتند. دوران یازده ماهه صدارت مشیرالسلطنه در تاریخ مشروطیت ایران به استبداد صغیر تعبیر شده است. سه ماه پیش از اینکه قوای مجاهدین، تهران را فتح کند مشیرالسلطنه از صدارت اعظم کنار رفت و ناصرالملک برای زمامداری از لندن احضار شد، ولی ناصرالملک در تردید بود و در غیاب او سعدالدوله کابینه را سرپرستی می‌کرد. این کابینه چون پیشرفت مجاهدین را دید به هیات اجتماع استعفاداد و کشور بدون نخست‌وزیر و هیات دولت بوسیله محمدعلی میرزا و چند نفر از همکاران نزدیک او اداره می‌شد. پس از فتح تهران محمدعلی شاه به سفارت روس پناهنده شد. عده زیادی از رجال به سفارت انگلیس رفتند ولی مشیرالسلطنه سفارت عثمانی را برای پناهندگی انتخاب کرد و در آنجا متحصن شد. در عفو عمومی که برای پناهندگان از طرف فاتحین تهران صادر شد مشیرالسلطنه یکی از سه استثناء بود و دولت مشروطه عقیده به تعقیب و مجازات او داشت. ادوارد براون، در کتاب انقلاب ایران با تردید نوشته است که مشیرالسلطنه ۶۰ هزار تومان به اردوی ملی کمک مالی کرد تا مورد عفو قرار گرفت ولی ابراهیم صفایی در کتاب رهبران مشروطه قاطعا متذکر شده است که وی یکصد هزار تومان به مجاهدین داد تا آزادی خود را باز خرید کند.

چهره روز

کاش انسان آدم شود!

دیروز ۹۰ ساله شد و درست ۷۰ سال است که قلم مو به دست گرفته و با خلق نقاشی‌های آرام، به زیباترین شیوه ممکن به بلاهایی که انسان بر سر طبیعت آورده، اعتراض می‌کند. مناظر طبیعی، سبز و آرام مهم‌ترین ویژگی نقاشی‌های اوست. اگرچه خودش می‌گوید این نقاشی‌های آرام در واقع اعتراض به «انسان» است. حسین محجوبی، معمار و طراح پارک‌های معروف تهران از جمله پارک‌های ساعی و ملت است. او می‌گوید: از چهل سال پیش، چنین روزهایی را در تهران می‌دیدم؛ روزهایی که دیگر شهر زیبا نباشد. ماشینیسم زندگی را راحت کرده، ولی عوارض آن واقعا وحشتناک است. در ۹۰ سالگی آرزو دارم که انسان، «آدم» شود. آدم کسی است که همه را دوست داشته باشد و انسان به این خاطر آدم نمی‌شود که حریص است.

مرز پرگوهر

عکس: ایسنا

استان گلستان از جنوب و شرق به کوه‌ها و جنگل‌های گلستان، از شمال به بیابان‌های ترکمنستان و از غرب به دریای خزر منتهی می‌شود. نتیجه چنین اقلیمی باعث به وجود آمدن شرایط آب و هوای مختلف در مساحتی کوچک مانند استان گلستان شده است. همین خصوصیت منحصر به فرد مراحل کاشت برنج را در نقاط مختلف استان دست‌خوش زمان‌بندی خاص خود کرده است. با این وجود می‌توان گفت که مراحل آماده کردن خزانه برای کشت برنج از اواخر فروردین آغاز شده و در نقاط سردتر تا اواسط خرداد نیز ادامه دارد. خزانه قسمت کوچکی از زمین کشاورزی است که بذرهای جوانه‌دار شده را درون آن می‌کارند تا تبدیل به نشاء شوند. حدودا ۲۵ تا ۳۰ روز طول می‌کشد تا نشاء رشد کاملی کرده و برای کاشت در زمین اصلی آماده شود.

تاریخچه

تاریخچه تاریخ

تاریخ و تقویمی که ما از آن استفاده می‌کنیم، یکی از دقیق‌ترین و مناسب‌ترین تقویم‌های جهان است، اما متاسفانه فقط اندکی از ما آن را به خوبی می‌شناسیم و تاریخچه به وجود آمدن آن را می‌دانیم.

تاریخ گاه‌شماری ایرانی به بیش از چهار هزار سال پیش باز می‌گردد. با گذر زمان و در طول تاریخ گاه‌شماری در ایران تغییرات زیادی در خودش دیده است. یافته‌ها نشان می‌دهد که گاه‌شماری در ایران از گاه‌شماری بابلی، که گاه‌شماری خورشیدی مهمی بود ریشه گرفته است.

اما ایرانیان نظام خورشیدی را برای گاه‌شماری‌ها به‌کار بردند. حدود ۲۵۰۰ سال پیش، یعنی بعد از میلاد زرتشت و شکل‌گیری حکومت هخامنشیان، گاه‌شماری در ایران تغییراتی کرد. با گسترش آیین زرتشت، گاه‌شماری زرتشتی در ایران رسمیت یافت. تغییرات گاه‌شماری در طول دوره پیش از اسلام، ادامه یافت و با ورود اسلام به ایران، برای قرن‌ها گاه‌شماری قمری در کنار گاه‌شماری خورشیدی کاربرد داشت.

با توجه به نیاز اجتماعی و اقتصادی جامعه و همچنین پیشرفت علوم در دوره اسلامی، دانشمندان ایرانی به مطالعه و اصلاح گاه‌شماری پرداختند. خیام با ارایه گاه شمار جلالی که دقیق‌ترین نظام گاه‌شماری خورشیدی است، گام بزرگی در این راستا برداشت. در ادامه دوره اسلامی نیز گاه‌شماری ایرانی با دگرگونی‌های زیادی روبرو بود و انواع نظام‌های گاه‌شماری به‌صورت گسترده یا محدود در ایران کاربرد داشت. در در ابتدای قرن چهاردهم هجری خورشیدی، گاه‌شماری رسمی ایران که یکی از پیشرفته‌ترین و دقیق‌ترین و منظم‌ترین نظام‌های گاه‌شماری است، که در سه شنبه ۱۱ فروردین ۱۳۰۴، قانون تبدیل بروج به ماه‌های فارسی از نوروز ۱۳۰۴ شمسی با تصویب مجلس شورای ملی ایران کاربرد سراسری یافت.

سال هجری شمسی برجی از نوع سال شمسی حقیقی است یعنی طول سال برابر با مدت زمان دو عبور متوالی مرکز خورشید از نقطه اعتدال بهاری است. مدت متوسط آن ۳۶۵ شبانه روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه و ۲/۴۵ ثانیه اندازه‌گیری شده؛ اما مدت سال شمسی حقیقی ثابت نیست و بر اثر تغییر تعدادی از پارامترهای نجومی، تغییر می‌کند.

در اواخر سال ۱۳۰۳ هجری شمسی بُرجی، جمعی از نمایندگان دوره پنجم مجلس شورای ملی ایران، طرحی را پیشنهاد کردند که بر اساس آن نام برج‌های عربی متداول در تقویم بُرجی به نام‌های فارسی تبدیل می‌شد و نام سال‌ها در دوره دوازده حیوانی رایج نیز کنار گذاشته می‌شد. پس از بحث‌های فراوان، بالاخره مجلس شورای ملی ایران در سه‌شنبه ۱۱ فروردین ۱۳۰۴، قانون تبدیل بروج به ماه‌های فارسی از نوروز ۱۳۰۴ شمسی به تصویب رسید و تقویم هجری شمسی به عنوان تقویم رسمی کشور پذیرفته شد. آغاز سال تقویم هجری شمسی، با سالگرد تولد بهار و شکوفایی دوباره طبیعت شروع می‌شود.

جامعه

بازگشایی تدریجی مشاغل و رستوران‌ها از خرداد

حالا نزدیک به سه ماه می‌شود که رستوران‌ها و کافه‌ها در حالت تعلیق هستند و کسب و کارشان با مشکل جدی روبه‌رو شده است. اما وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خبرهای خوبی درباره رستوران‌ها دارد. او درباره زمان بازگشایی مشاغل گفت: در رابطه با وضعیت رستوران‌ها و سایر کسب و کارها جلساتی برگزار خواهیم کرد تا از خردادماه کسب و کارها به مرور راه‌اندازی شود. سعید نمکی با اشاره به برگزاری مراسم احیای شب ۱۹ ماه رمضان گفت: خوشبختانه شب گذشته مردم ما را در مقابل همه همکاران و کسانی که از روز اول مواردی را مطرح می‌کردند روسفید کردند و با انضباط و با اصول و رعایت پروتکل‌های بهداشتی این مراسم را برگزار کردند. او با بیان اینکه همکارانی را به سطح شهر و استان‌ها فرستادم تا این موضوع را بررسی کرده و گزارش دهند، افزود: خوشبختانه گزارشات ارسال شده نشان داد که جز موردی که آن هم در یکی از شهرستان‌ها که چایی را در میزی در بیرون از مسجد قرار داده بودند و مردم از آن استفاده می‌کردند که این موضوع قدغن بود و قرار نبود که پذیرایی داشته باشیم، بقیه در حداکثر رعایت اصول، این مراسم را با عظمت برگزار و دلمان را گرم‌تر کردند. نمکی از همکاری همه مردم روزه‌دار تشکر کرد و گفت: التماس دعای ویژه در این شب‌های مقدس دارم که خداوند بنده و همکاران را کمک بیشتری کند تا بتوانیم با کمک عزیزان در دستگاه‌ها و مشارکت مردم هر چه زودتر این بیماری را در سطح کشور مهار کنیم.

حضور در مدارس الزامی نیست

خبرها حاکی از این است که از هفته آینده مدارس قرار است بازگشایی شوند اما معاون برنامه‌ریزی و نظارت ستاد فرماندهی مقابله با کرونا در تهران برخی جزییات را در ارتباط با بازگشایی مدارس، دانشگاه‌ها و باشگاه‌های ورزشی تشریح کرد و گفت که حضور در مدارس الزامی نیست. علی ماهر با تاکید بر اینکه حضور در مدارس برای دانش‌آموزان اختیاری است، با اشاره به مصوبه ستاد ملی مبارزه با کرونا درباره بازگشایی مدارس، اظهار کرد: این امکان از سوی ستاد ملی کرونا با هدف رفع اشکالات درسی برای دانش‌آموزان فراهم شده است؛ چراکه در برخی مناطق امکانات لازم برای آموزش از راه دور و مجازی برای دانش‌آموزان فراهم نبوده و لذا این امکان برای رفع اشکالات دانش‌آموزان فراهم شده و همان‌طور که اشاره شد این حضور کاملا اختیاری بوده و الزامی وجود ندارد. او با اشاره به ابلاغ بیش از ۸۶ پروتکل بهداشتی درباره اصناف و مشاغل مختلف از جمله محیط‌های آموزشی، اظهار کرد: این پروتکل‌ها از طرف آموزش و پرورش به مدارس ابلاغ شده و لازم‌الاجراست. استفاده از وسایل حفاظتی از جمله ماسک، دستکش و همچنین گندزدایی محیط‌های آموزشی و رعایت فاصله‌گذاری‌های اجتماعی، برخی از موارد مطرح شده در این پروتکل‌هاست. ماهر با بیان اینکه در رابطه با بازگشایی مساجد تهران در شب‌های احیا از پروتکل‌های ستاد ملی کرونا پیروی می‌شود، گفت: در این رابطه پروتکل‌های مربوطه از سوی مسوولان اعلام شده که برگزاری مراسم در ساعات محدود، رعایت فاصله ۱ تا ۱.۵ متر، استفاده از وسایل حفاظتی و دستگاه‌های تهویه مناسب برخی از اصول اعلام شده است. معاون برنامه‌ریزی و نظارت ستاد فرماندهی مقابله با کرونا در تهران در ادامه با بیان اینکه هنوز درباره بازگشایی دانشگاه‌ها تصمیم جدیدی گرفته نشده است، به ایسنا گفت: تنها مقطع دکترا حضوری برگزار می‌شود و آموزش‌ها در سایر مقاطع همچنان از راه دور ادامه پیدا می‌کند تا مجددا تصمیم‌گیری شود.

مجلس در گذر تاریخ

تصویب قانون تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی

اواخر اردیبهشت ۱۳۴۷ و در دوره بیست و دوم مجلس شورای ملی، قانون تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی به تصویب مجلس شورای ملی و مجلس سنا و در تاریخ ۷ خرداد ۱۳۴۷ به توشیح محمدرضا شاه پهلوی رسید. البته این سازمان در سال ۱۳۳۷ و بدون ساختار قانونی ایجاد شده بود اما ۱۰ سال بعد قانون تشکیل این سازمان، در مجلسین به تصویب رسید. سازمان بازرسی شاهنشاهی یکی از این مکانیسم‌ها به شمار می‌رفت که در اواخر دهه ۱۳۳۰ هجری شمسی در نتیجه وضعیت بحرانی و تحولات بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تأسیس شد و تا زمان وقوع انقلاب اسلامی با یک وقفه چندساله به ارایه گزارش‌ها و تهیه آمارهای دولتی در راستای ارزیابی نظام اداری مشغول بود. این سازمان از ابتدا تا انتها دو رییس داشت که هر دو از نظامیان سرشناس و دیوانسالاران دوره پهلوی محسوب می‌شدند؛ یکی «سپهبد مرتضی قلی‌خان یزدان‌پناه» که در فاصله سال‌های ۱۳۳۷ تا ۱۳۴۷ و دیگری «سپهبد حسین فردوست». شاه در دیدار با استانداران و فرمانداران کل کشور، در خرداد ۱۳۴۷ گفته بود: «این سازمان به شکایات مردم رسیدگی می‌کند. اگر افرادی شکایتی داشتند و بعد از طی سلسله مراتب اداری هم به جایی نرسیدند، یک مرجع و پناهگاهی وجود خواهد داشت که به شکایات رسیدگی خواهند کرد و گزارش خود را بدهد.»

در ماده یک قانون تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی آمده است: به منظور رسیدگی به شکایات مردم از کارکنان وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی و سازمان‌های انتفاعی و بازرگانی وابسته به دولت و سازمان‌های انتظامی (شهربانی کل کشور و ژاندارمری کل کشور) و شهرداری‌ها در صورت انتصابی بودن شهردار و موسسات عام‌المنفعه و کلیه سازمان‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به دولت است یا دولت به نحوی از انحاء بر آنها نظارت می‌نماید سازمانی به نام بازرسی شاهنشاهی تحت نظارت عالیه شاهنشاه تشکیل می‌شود. نخست وزیر مسوول امور مربوط به سازمان بازرسی شاهنشاهی در مجلسین است. طبق این قانون، ارتش شاهنشاهی مشمول مقررات به خود خواهد بود. و رییس سازمان بازرسی شاهنشاهی با فرمان همایونی تعیین می‌شود. همچنین طبق ماده ۳، طرز اجرای بازرسی و تشکیلات و وظایف قسمت‌های مختلف سازمان طبق آیین‌نامه‌ای تعیین خواهد شد که از طرف سازمان تنظیم و به تصویب هیأت دولت برسد. در امور فنی و تخصصی سازمان از افراد متخصص و کارشناسان فنی استفاده خواهد کرد. بر اساس ماده ۴ این قانون، سازمان بازرسی شاهنشاهی به تعداد لازم دارای بازرسانی خواهد بود که از بین ماموران کشوری یا لشکری یا قضایی اعم از شاغل یا بازنشسته انتخاب می‌شوند.

میراث نامه

از پاسپورت مصونیت تا باز شدن مرزها

با توجه به پیش‌بینی سازمان جهانی گردشگری درباره کاهش چشمگیر شمار گردشگران بین‌المللی در سال ۲۰۲۰ می‌توان نتیجه گرفت گسترش ویروس کرونا تاثیر ویرانگری بر حوزه گردشگری داشته است، از این رو کارشناسان و مقامات کشورهای مختلف طرح‌هایی برای احیای گردشگری ارایه داده‌اند. به گزارش سی‌ان‌ان، در تایلند، جایی که گردشگری ۱۸ درصد از تولیدات ناخالص داخلی را در برمی‌گیرد، مقامات این کشور ۶۵ درصد کاهش را برای شمار گردشگران پیش‌بینی کرده‌اند. در ماه آوریل، تمام پروازهای بین‌المللی تایلند متوقف شد و به دنبال این شرایط، کسب و کار بسیاری از افراد با مشکلات جدی مواجه شد. برای مثال درآمد روزانه یکی از فروشندگان سوغاتی در تایلند که پیش از بحران ویروس کرونا به ۳۰۰ دلار می‌رسید این روزها به ۲ دلار کاهش یافته است. با وجود این قبیل مشکلات اقتصادی، کشورهای مختلف سراسر دنیا به دنبال راهی برای احیای دوباره کسب و کارهای وابسته به گردشگری هستند. برای مثال، مقامات نیوزیلند و استرالیا ارایه طرحی برای ایجاد امکان سفر شهروندان دو کشور به یکدیگر در شرایطی که این تصمیم بی‌خطر باشد را در نظر گرفته‌اند. البته به نظر می‌رسد طرح پیشنهادی نیوزیلند و استرالیا تا چند ماه آینده هم تکمیل نشود. کارشناسان معتقدند موفقیت چشمگیر چنین طرح‌هایی به سال‌ها زمان نیاز دارد. همچنین این احتمال را مطرح کرده‌اند که شاید هیچگاه نتوانیم همچون گذشته سفر کنیم. اگر بخواهیم نتیجه این طرح‌ها را در کوتاه‌مدت در نظر بگیریم، شاهد فعالیت دوباره گردشگری به صورت منطقه‌ای خواهیم بود. در اروپا نیز استونی، لتونی و لیتوانی اعلام کرده‌اند مرزهای داخلی‌شان را از پانزدهم «می» به روی شهروندان سه کشور باز خواهند کرد. کارشناسان معتقدند برای بسیاری از کشورها، ادامه دادن قرنطینه گزینه‌ای بلندمدت نیست و باز کردن تدریجی مرزها در آینده نه چندان دور رخ خواهد داد. به گفته «ماریو هاردی» یکی از اعضای انجمن مسافرتی آسیا و اقیانوسیه، ویتنام و تایلند نیز می‌توانند در ماه‌های آینده طرح مشابه نیوزیلند و استرالیا را در دستور کار قرار دهند. «برندون سوبی» کارشناس سفر نیز معتقد است زمانی که کشورها به دنبال کشوری برای تبادل گردشگر هستند، چند نکته را در نظر خواهند گرفت که تحت کنترل درآمدن ویروس در آن کشور یا قابل اعتماد بودن آمار ارایه شده در خصوص مبتلایان به ویروس کرونا را شامل خواهد شد. تدابیر مختلفی را در کنار تبادل گردشگر می‌توان در نظر گرفت. برای مثال تایلند طرح تعیین مناطقی مشخص برای حضور گردشگران خارجی را در نظر دارد که به این ترتیب، گردشگران فقط در یک منطقه مشخص همچون یک جزیره حضور خواهند داشت. از دیگر طرح‌های پیشنهادی به استفاده از «پاسپورت مصونیت» توسط مسافران می‌توان اشاره کرد که به کمک آن، افرادی را که از ابتلا به ویروس کرونا در امان هستند می‌توان شناسایی کرد.

کتابخانه

اعترافات یک قاتل اقتصادی

کتاب اعترافات یک قاتل اقتصادی نوشته جان پرکینز را هم با ترجمه لطف‌الله میثمی و هم با ترجمه مشترک میرمحمود نبوی و خلیل شهابی می‌توانید خریداری کنید. البته در حال حاضر نسخه اینترنتی این کتاب موجود است. جان پرکینز می‌نویسد: مزدوران و قاتلان اقتصادی افرادی حرفه‌ای با دستمزدهای بالا هستند که کشورهای مختلفی در سراسر جهان را از دسترسی به تریلیون‌ها دلار پول محروم می‌کنند. در این راه آنها از ابزارهایی مانند گزارش‌های اقتصادی فریبکارانه، انتخابات تقلبی، رشوه و حق‌السکوت، تهدید، رابطه جنسی، قتل و جنایت استفاده می‌کنند. بازی، همان بازی قدیمی سلطه و فرمانروایی است با این تفاوت که در عصر جهانی‌سازی ابعاد بسیار وحشتناکی به خود گرفته است. «اعترافات یک قاتل اقتصادی» روایت یک انسان از تجربیاتش در بطن دسیسه، حرص و آز، فساد و فعالیت‌های سری و شناخته نشده دولت امریکا و کمپانی‌های این کشور از جنگ دوم جهانی به بعد است.

هنر

احتمال تولید نمایش‌های تازه برای پخش آنلاین

مدیر مجموعه تئاتر شهر درباره ورود این مجموعه به فضاهای آنلاین گفت: در این زمینه و با در نظر گرفتن اتفاقاتی که رخ داده، مطالعاتی انجام داده‌ایم. باید توجه داشت هنرمندان همیشه خلاقیت‌های فردی خود را دارند ولی ما در مجموعه تئاتر شهر باید با هدفی معین، در این فضا فعالیت کنیم، به ویژه که در شرایط فعلی، مباحث حقوقی و بحث مجوزها هم مطرح است. سعید اسدی ادامه داد: ابتدا ظرفیت‌های خود و بخش خصوصی را گردآوری کردیم. یک وجه این ماجرا به تامین امکانات برمی‌گردد و وجه دیگر هم منوط به استفاده از سایر ظرفیت‌هاست. ولی در هر حال برای‌مان مهم است که اعتبار و برند مجموعه تئاتر شهر را حفظ کنیم، به این معنا که وارد سلیقه رایج بازار نشویم، چون اعتبار تئاتری از هر نکته دیگری برای‌مان مهم‌تر است. او اضافه کرد: فعلا درخواست‌هایی را برای تامین اعتبار ارایه کرده‌ایم و پس از تصویب شدن، برای انجام فعالیت‌های جدید و با هماهنگی گروه‌های نمایشی، زمینه‌های لازم را ایجاد خواهیم کرد. اسدی از احتمال تولید نمایش‌های تازه بر اساس شرایط تئاتر آنلاین خبر داد ولی در عین حال متذکر شد: البته باید با طمانینه و در نظر گرفتن همه جوانب وارد این فضا شویم، ضمن اینکه بخشی از اجرایی شدن این ایده، به تامین اعتبار وابسته است و بخشی دیگر هم به فراهم کردن زمینه‌های قانونی و حقوقی به‌ویژه در مورد صدور مجوز؛ چراکه در حال حاضر مباحثی درباره صدور مجوز فیلم تئاترها مطرح شده است. به هر حال با هماهنگی اداره کل هنرهای نمایشی، درخواست‌های‌مان را در این زمینه‌ها ارایه کرده‌ایم. مدیر تئاتر شهر در پاسخ به این پرسش که اگر گروه‌هایی که اجرای‌شان به دلیل کرونا متوقف شده است، به ادامه اجرا به صورت آنلاین تمایل داشته باشند، آیا چنین امکانی در مجموعه تئاتر شهر فراهم است، به ایسنا گفت: این احتمال هست، ولی به گروه و شرایط پخش آنلاین بستگی دارد. ضمن اینکه برای اجرای آنلاین باید کیفیت هنری را هم در نظر بگیریم. این نکته را هم فراموش نکنیم که اگر اجراهای صحنه‌ای از سر گرفته شود، اجرای آنلاین این نمایش‌ها می‌تواند بر ریزش مخاطبان‌شان تاثیرگذار باشد و همه اینها چالش‌ها و پرسش‌هایی است که باید به آنها بیندیشیم و تصمیم شتاب‌زده‌ای نگیریم. اسدی با تاکید بر اینکه ناچاریم با احتیاط قدم برداریم، ادامه داد: تصمیم نهایی درباره این شرایط به اجماع نظر هنرمندان، گروه‌ها و مدیران بستگی دارد. ضمن اینکه باید شرایطی را در نظر بگیریم که مشکلی برای اجرای صحنه‌ای نمایش‌ها پیش نیاید. او درباره تولید نمایش‌های تازه ویژه پخش آنلاین گفت: باید بررسی کرد در چنین شرایطی چه متن، اجرا و چه عواملی می‌توانند برای مخاطب جذاب باشند، چون در فضای اینترنت، نسبت ما با مخاطب متفاوت می‌شود و طبیعتا باید تولیدات جدید متناسب با ویژگی‌های این فضا باشد و همان گونه که توضیح دادم، معیارهای کیفی تئاتر هم برای ما اهمیت بسیار دارد.